

HELSINGIN HIIPPAKUNNAN ORTODOKSISTEN SEURAKUNTIEN JÄSENLEHTI | IRTONUMERO 5,50€

ORTODOKSI

2/19 *viesti*

Marko Annala: "Rukoukseni on jatkuvaa kiittämistä"

Mitä ilmastonmuutos merkitsee meille?

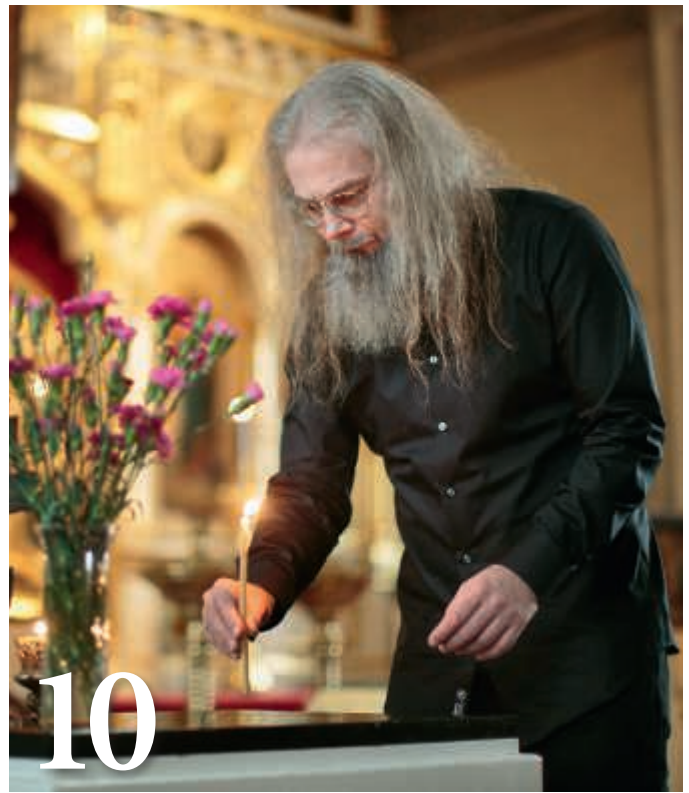
”Jokainen päivä on helmi,
joka pujotetaan elämän-
lankaan. Joka ikinen päivä
pitää ottaa arvokkaana
lahjana.”

15

18

Taru Nekkula ja Meeri Heinonen ystävystyivät kriparilla.

10

Marko Annala löysi ortodoksisen kirkon vuosituhatosen vaihteessa.

13

Ilmastonmuutos haastaa kirkkoakin.

Sisällys

3 **Päätoimittajalta**

4 **Kirkkoherralta**

5 **Ajankohtaista**

8 **Kolumni** Annamari Moilanen

9 **Arkena** Palaisinko kirkon jäseneksi?

ARKENA

10 **Henkilö** Usko, rehellisyys, rakkaus

KANNESSA

13 **Kohtuus** käyttöön

KANNESSA

15 **Henkilö** Karjalan kasvatti koki ihmeen

18 **Reportaasi** Kriparilla merellisissä tunnelmissa

21 **Русскоязычные страницы**

22 **Meikäläisiä** Jarmo Ikävalko

23 **Pyhänä** Kirkot kutsuvat katumaan

PYHÄNÄ

24 **Harhaopit** Areiolainen harhaoppi elää uusilla nimillä

26 **Efraim Syyrialaisen rukous**

28 **Ihmisenä** ajassa

30 **Kohti ylösnousemuksen juhlaa**

31 **Esipaimenelta**

33 **Svensk sida**

34 **Kulttuuri**

36 **Pyhät esirukoilijamme**

HUOMENNA

37 **Huomenna** Enkelten juhlaa

38 **Lapset ja nuoret**

40 **Jumalanpalvelukset ja menot**

53 **Diakonia tiedottaa ja perheutisia**

54 **Lainatut**

55 **Ristisanatehtävä**

ORTODOKSI 2/19 viesti

Helsingin, Haminan, Hämeenlinnan,
Kotkan, Lahden, Lappeenrannan ja
Tampereen ortodoksisten
seurakuntien lehti

Aikakauslehtien Liiton jäsenlehti

Lehti ilmestyy 8 kertaa vuodessa

JULKAISIJA:
Helsingin ortodoksinen seurakunta

TOIMITUS:
Liisankatu 29 A 2, 00170 Helsinki

SÄHKÖPOSTI:
ortodoksiviesti@ort.fi

PÄÄTOIMITTAJA:
Mirva Brola, p. (09) 8564 6115

TOIMITUSSIHTEERI:
Saara Kallio, p. (09) 8564 6116

LEHDEN ULKOASU: Leena Toivola

LEHDEN TAITTO:
Markku Laitinen / Aste Helsinki Oy

TOIMITUSNEUVOSTO:
Markku Salminen, Risto Nordell,
Urpo Uotila, Ville Kiiveri, Anna Syrjänen-
Filppu, Alexander Hautamäki,
Birgit Salmenhaara, Jonas Bergenstad,
Mikko Kuri, Timo Tynkkynen,
Liisa Tynkkynen, Aleksej Sjöberg,
Eeva Manni

TILAUSHINTA: 40 € / vuosi. Lehti on
seurakuntien jäsenille ilmainen.

**TILAUKSET, OSOITTEENMUUTOKSET JA
PERUUTUKSET:**
asiakaspalvelu.helsinki@ort.fi
p. (09) 8564 6100.
(Huom! Seurakuntalaisten ei tarvitse
ilmoittaa osoitteenmuutoksista).

PAINOPAIKKA:
punamusta

ISSN 0788-9194

ORTODOKSIVIEСТИ JULKAISEE TILAAMATTA
LÄHETETTYJÄ AINEISTOJA TAPAUSKOHTAISESTI
HARKITEN.

KANNEN KUVA: HEIKKI SANTASALO

Luomakunnasta kannettava vastuuta

KANSAINVÄLISEN ilmastopaneelin raportti viime syksynä sai runsaasti huomiota, ja keskustelua ilmastomuutoksesta käytiin kiivaasti. Syytä onkin, sillä ilmastomuutoksen seuraukset ovat vakavat. Mitä enemmän maapallon keskilämpötila pääsee nousemaan, sitä tuhoisimmat ovat vaikutukset. Vaikka lämpötilan kohoaminen Suomen oloissa voi kuulostaa houkuttelevalta, käytännössä lopputulema on toinen: ennusteiden mukaan joulukuussa lämpimää mutta kesäkuussa kylmenee, ja sateet lisääntyvät liki ympäri vuoden. Odotettavissa on muun muassa tulvariskien kohouamista erityisesti Pohjanmaalla sekä talvi- ja kesämyrskyjen lisääntymistä.

Viime kesän hellejakso ja vuodenvaihteen myrskytuulet toivat maistiaisia lisääntyvistä sään ääri-ilmiöistä. Onko ilmastomuutoksella vaikutuksia Suomen ortodoksiseen kirkkoon? Tässäkään asiassa emme ole erillinen saareke irrallaan muusta yhteiskunnasta. Jokainen helteillä kirkossa käynyt muistaa, millaista on hikoilla parin tunnin palveluksen ajan: ilma seisoo avonaisista ikkunoista ja ovista huolimatta, ilmastointia ei ole. Sadepäivien lisääntyessä edessä on ikävämpiä ristisaattoja, pyhiinvaelluksia, litanioita ja hautausoimituksia ulkosalla. Myrskytuuli kaataneekin yhä todennäköisemmin puita hautausmailla ja haja-asutusalueiden pyhäkoiden läheisyydessä. Tulvariski koskettaa myös pyhäköitä, jotka sijaitsevat veden lähetyvillä.

Ilmaston lämmitessä seurakunnille saattaa tulla tarvetta ilmastointien hank-

kimiselle toimitiloihinsa, ja myös vakuutusmaksut voivat nousta. Rahanmenoa on siis luvassa. Iäkkäämpien seurakuntalaisten osallistuminen palveluksiin voi vaikeutua, kun kunto ei kestä äärimmäisiä lämpötiloja. Kesäpraasniekkoihin ei ehkä olekaan mukavaa enää lähteä.

Suuren paaston alkaessa on luontevaa keskittyä hengelliseen elämään ja vähentää omaa kulutusta. Samalla on hyvä hetki pysähtyä tarkastelemaan ekologista jälkeään myös ilmastomuutoksen näkökulmasta. Hajasijoitettuna ja pienilukuisena joukkona emme aina toimi kovin ympäristöystävällisesti: joudumme esimerkiksi kulkemaan autolla pitkiä kirkkomatkoja ja lämmittämään pyhäköitä vain kouralliselle seurakuntalaisia. Tässä Ortodoksiviestin numerossa pohdimme sivulla 13, mitä ilmastomuutos merkitsee meille ortodokseille ja kirkollemme Suomessa. Vastuu luomakunnasta painaa jokaista ortodoksia.

Mirva Brola

Paastokilvoitusta

SUUREN paaston aika kutsuu meitä kaikkia kirkon jäseniä löytämään itsestämme mahdollisuuden hyvän tekemiseen ja pahuudesta luopumiseen. Erityisesti se tapahtuu jumalanpalveluselämän avulla. Kirkon jumalanpalvelukset ovatkin kirkon ja sen seurakuntien ydintoimintaa.

Seurakunnat myös tarjoavat monipuolisesti erilaista muuta toimintaa ja tapahtumia eri ikäluokille, mutta tärkeimpänä on yhteinen kokoontuminen pyhäkköihin rukoukseen.

Paasto ohjaa meitä näkemään itsemme lisäksi myös seurakuntien elämässä ydinkysymyksiä. Voimme pohtia, mikä on oma suhteemme hengelliseen elämään ja sen ulottuvuuksiin, millä tavoin itse olemme osallisia pyhistä sakramenteista ja niiden armosta.

Kirkon ympärille rakentuu monia kulttuuri-ilmiöitä ja itsensäkin ortodoksisuus on mitä moninaisin hengellisen ja aineel-

lisen kulttuurin aarreaitta. Kulttuurin monet muodot voivat kiinnostaa, mutta johtaako se kestäväälle pohjalle?

Jos hengellisyytemme rakentuu pelkästään tai suurimmalta osaltaan ulkonaisten ilmiöiden varaan, se on suuressa vaarassa laimeta tai jopa romahtaa kokonaan varsinkin, jos kohtaamme muutoksia tai vaikeuksia.

Silloin, kun pystymme asettamaan uskon etusijalle, muodostuu oikea järjestys. Usko ja sen ilmeneminen hengellisenä elämänä synnyttää myös aidon ortodoksisen ja kestävänsä ulospäin näkyvän kulttuurin eri muodoissaan. Tällöin kirkollisen kulttuurin maailma kumpuaa elävästä uskosta, ja tätä pelastukseen johtavaa kestävästä arvojärjestystä voimme paastokilvoituksen kautta pohtia myös omassa elämässämme.

Timo Tynkkynen

Kirkkoherra

Lappeenrannan seurakunta

О подвиге поста

ВРЕМЯ Великого Поста дает нам возможность найти в себе силы творить больше добра и отказаться от злых помыслов. Лучше всего это позволяет сделать участие в богослужениях, ведь совершение богослужений – ключевое действие в жизни Церкви.

Православные приходы организуют множество других занятий для людей самых разных возрастов, однако нет ничего важнее, чем собираться в храме для совместной молитвы.

Великий Пост учит нас думать не только о себе, но и о ключевых вопросах православной жизни. Это время подумать о том, каково наше отношение к различным аспектам духовной жизни и каким образом мы причастны священным таинствам и их благодати.

Церковь формирует вокруг себя множество культурных явлений, и православие само по себе – это сокровищница духовной и материальной культуры. Разнообразные формы

культуры привлекают, но имеют ли они под собой прочное основание?

Когда наша духовность строится полностью или по большей части на внешнем, материальном, она находится под угрозой растворения или даже полного разрушения, особенно если мы сталкиваемся с переменами или трудностями.

Если же нам удастся поставить нашу веру на первое место, формируется порядок. Вера и ее проявления в духовной жизни порождают истинную православную культуру, устойчивую и разнообразную. Так мир православной культуры происходит от живой веры, и значимость этих ведущих к спасению души ценностей в нашей жизни мы должны осознать через подвиг Поста.

Тимо Тюнккюнен

Настоятель

православного прихода г. Лappeенранта

Naisten turvallisuus vaatii uskontodialogia

LÄHI-IDÄN kristittyjen tilanteesta keskusteltiin Espoon Tapiolas-
sa 12. helmikuuta. Tapahtumassa kuultiin kristittyjä vaikuttajia
Israelista, Palestiinasta ja Syyriasta.

Lähi-idän naisten asemasta kertoi maroniittiaustainen **Suad Younan**. Maroniittikirkon pääasiallinen vaikutusalue on Libanonissa, jossa elää hieman yli miljoona maroniittia. Tämän vanhan, Rooman paavin alaisuuteen kuuluvan kirkkokunnan jäseniä on myös Libanonin naapurimaissa. Younankin on kotoisin Israelin Haifasta.

Jerusalemien heprealaisessa yliopistossa opettava Suad Younan on ajanut naisten ja lasten oikeuksien kehitystä osallistumalla muun muassa paikallishallinnon työhön.

– Poikien ja tyttöjen yhteisöpetuksen järjestäminen paljasti minulle oikeudellisia ja yhteiskunnallisia ongelmia, joihin törmäävät naiset, niin kristityt, muslimit kuin juutalaisetkin. Olemme kehittäneet naisten tietoisuutta laeista ja oikeuksistaan uskontojen välisissä työryhmissä, Younan kertoo.

– YK:n päätöslauselma numero 1325 vuodelta 2000 loi pohjaa naisten oikeuksille. Kaikille, mutta erityisesti musliminaisille, oli tärkeää ymmärtää, että heitä suojaa laki, jonka perusteella hallinnon velvollisuus on varjella heitä kunniaväkivallalta ja sotarikoksilta.

Nämä määräykset pätevät myös Palestiinassa ja Itä-Jerusalemossa, jonka perheoikeudessa noudatetaan šarialakia.

Naisten aktiivinen poliittinen vaikutus on myös näkynyt. Jordanian parlamentti kumosi vanhan lain, jonka mukaan raiskaajan tuli mennä naimisiin raiskatun naisen kanssa.

Myös Israelin palestiinalaisalueilla väkivaltaa kokeneiden naisten oikeusturva on selvästi parempi kuin vielä kymmenen vuotta sitten, vaikka tilanne ei olekaan vielä hyvä. Naisiin kohdistuvaa väkivaltaa ei tilastoida, mutta naisverkostot tietävät hyvin, että sitä esiintyy edelleen runsaasti.

Lähi-idän pyhiä kirjoja, Vanhaa ja Uutta Testamenttia sekä Koraania, voidaan kaikkia tulkita niin, että naisten perusoikeudet eivät toteudu.

– Sekä kristityt, juutalaiset että muslimit voivat tulkita kirjoituksia irrallaan niiden synty-yhteydestä. Kun kyseenalaistemme tällaiset tulkinnat, emme kapinoi uskontoa vastaan, mutta haluamme että jokainen kirkko, moskeija ja synagoga on kansan kirkko, moskeija tai synagoga, jossa ihmiset ovat tasa-arvoisia, Younan sanoo.

– Lähi-idän naisten asemaa voivat parantaa vain Lähi-idän ihmiset. Tasa-arvo ei voi olla tuontitavarana.

Tapahtuma järjestettiin Tapiolan luterilaisen ja Helsingin ortodoksisen seurakunnan yhteistyönä.

Suad Younan kertoi naisten asemasta Lähi-idässä.

TEKSTI JA KUVA: MATTI P. PULKKINEN

Hallinnonuudistus etenee kohti päätöksiä

SUOMEN ortodoksisessa kirkossa meneillään oleva hallinnonuudistus etenee. Selvitysmies ja piispainkokous perehtyvät seuraavaksi lausuntoihin, joita seurakunnat ovat laatineet alkuvuodesta.

Seurakunnilta pyydettiin joulukuussa lausuntoja suunnitellusta uudesta seurakuntajaosta ja sen toteuttamiseen liittyvistä yksityiskohdista, kuten perustettavista kappeliseurakunnista sekä uusien seurakuntien nimistä. Lausuntojen määräaika oli maaliskuun alussa.

Selvitysmies kokoaa lausunnot piispainkokoukselle, joka käsittelee asiaa maaliskuun istunnossaan.

Merkittävä etappi on 9. huhtikuuta kokoontuva kirkollishallitus. Se saa päätettäväkseen ehdotukset uudesta seurakuntajaosta. Suunnitelmissa on ollut, että nykyisistä 21 seurakunnasta muodostettaisiin 7 uutta seurakuntaa.

Esimerkiksi Helsingin hiippakuntaan jäisi kolme seurakuntaa. Nykyiset Turku, Lahti ja Hämeenlinna liitettäisiin yhteen, samoin Lappeenranta, Kotka ja Hamina. Vain Helsinki säilyisi entisellään.

Osa nykyisistä seurakunnista on vastustanut liitossuunnitel-

mia. Mikäli kirkollishallitus odotusten mukaisesti päättää yhdistää seurakuntia, päätökseen voi hakea oikaisua ensiksi kirkollishallitukselta ja sen jälkeen hallinto-oikeudelta.

Jos oikaisua haetaan, se voi viivästyttää hallinnonuudistuksen toteutumista. Uuden seurakuntajaon on määrä astua voimaan 1.1.2020 alkaen. Samalla Tampereen seurakunta siirtyy Helsingistä osaksi Oulun hiippakuntaa.

Maaliskuussa pidettävät kirkolliskokousedustajien vaalit ovat tällä kertaa erityisen tärkeitä. Uudet edustajat sinetöivät marraskuun kirkolliskokouksessa lopullisesti uudistuksen toteutumisen.

Kirkon keskushallinto on laatinut nykyisille seurakunnille sopimuspuhjan liitosten toteuttamiseksi. Sopimukset menevät aikanaan seurakuntien valtuustoille hyväksyttäväksi, mutta allekirjoittamatta jättäminen ei estä liitoksia.

Laki ortodoksisesta kirkosta toteaa, että seurakuntajaosta päättää kirkollishallitus hiippakunnan piispan esityksestä.

TEKSTI: MIRVA BROLA

Leo 40 vuotta piispana

Tiina Ryyänen

Arkkipiispa Leo kukitettiin liturgian jälkeen.

HELSINGIN ja koko Suomen arkkipiispa **Leon** piispaksi vihkimisestä tuli helmikuussa kuluneeksi 40 vuotta. Hänet vihittiin Joensuun piispaksi 25.2.1979.

Pappeuden merkkivuotta vietettiin Uspenskin katedraalissa tuomiosunnuntaina 24. helmikuuta. Juhlaliturgian toimitti arkkipiispa Leo yhdessä muun papiston kanssa.

Samassa liturgiassa siunattiin epigonaation eli papin jumalanpalveluspukuun kuuluvan osan käyttöoikeus rovasti **Markku Salmiselle** ja koruristin käyttöoikeus rovasti **Heikki Huttuselle**. Epigonaatio ja koruristi ovat papeille myönnettäviä huomionsoituksia.

Jumalanpalvelus oli lisäksi päätösliturgia Helsingin seurakunnan kuluvan vuoden ensimmäiselle kristinoppileirille, joka pidettiin hiihtolomaviikolla Kaunisniemen leirikeskuksessa.

Hakuaika teologian opintoihin lähestyy

MAALISKUUSSA voi jälleen hakea ortodoksisen teologian opintoihin. Ortodoksista teologiaa voi opiskella Itä-Suomen yliopistossa Joensuussa.

Hakuaika alkaa 20. maaliskuuta ja päättyy 3. huhtikuuta. Tänä keväänä yhteishaussa voi hakea sekä kaksivuotisiin maisteriohjelmiin että viisivuotisiin teologian kandidaatin ja maisterin opintoihin.

Tulevaisuudessa ortodoksisen teologian opintoihin ei voi enää hakea joka vuosi, vaan haku järjestetään joka toinen vuosi. Vuonna 2020 voi kuitenkin hakea maisteriohjelmiin.

Ortodoksista teologiaa voi opiskella teologin, opetusalan ja kirkkomusiikin suuntautumisvaihtoehdoissa.

Maria Verikov kanttoriksi Lappeenrantaan

LAPPEENRANNAN seurakunnan uudeksi kanttoriksi on valittu **Maria Verikov**. Päätöksen teki 12. helmikuuta kokoontunut seurakunnanvaltuusto.

Maria Verikov on teologian maisteri. Hän on tätä nykyä opintovapaalla Nurmeksen seurakunnan kanttorin toimesta ja valmistelee väitöskirjaa arkkipiispa **Paavalin** vaikutuksesta suomalaisen ortodoksisen kirkkomusiikkiin.

Tehtävä tuli avoimeksi kanttori **Jarmo Hutun** siirryttyä eläkkeelle maaliskuun alusta. Toimeen oli kaksi hakijaa, joista hiippakunnan piispa, arkkipiispa **Leo** asetti ehdolle vain Verikovin.

Valtuusto käsitteli kokouksessaan myös kirkollishallitukselle lähetettävää lausuntoa hallinnonuudistuksesta. Seurakunta puoltaa uudistushanketta ja näkee sen tärkeäksi tulevaisuuden toiminnan turvaamisen kannalta.

Lisäksi valtuusto päätti luopua huhtikuun alusta lähtien osasta Lappeenrannan seurakuntatalon tiloista. Syynä ovat huomattavasti kasvavat ylläpitokulut. Käytöstä pois jäävistä tiloista osa on hyvin vähäisellä käytöllä tai varastotiloina. Valtuusto pitää tärkeänä suunnata käytössä olevia varoja toiminnan kehittämiseen.

Henna Hietanen/RIISA

Metropoliitta Arseni asetettiin tehtävänsä

KUOPION ja Karjalan hiippakunnan metropoliitaksi viime marraskuun kirkolliskokouksessa valittu **Arseni** asetettiin tehtävänsä 17. helmikuuta. Tehtävään asettaminen eli intronisaatio tapahtui Kuopiossa Pyhän Nikolaoksen katedraalissa toimitetussa liturgiassa.

Palveluksen toimitti arkkipiispa **Leo** yhdessä metropoliitta **Elian** ja Arsenin sekä muun papiston kanssa.

Tilaisuudessa Konstantinopolin patriarkka **Bartolomeosta** edusti Kristopoliksen piispa **Makarios**, joka puheessaan välitti patriarkan siunaukset ensimmäiseksi Kuopion metropoliitaksi valitulle Arsenille.

Suuren paaston keräys tukee tyttöjä ja naisia

Ugandalainen Olivia Nabira.

ORTODOKSISEN avustusjärjestö Filantropian tämän kevään suuren paaston keräyksellä tuetaan itäafrikkalaisia tyttöjä ja naisia. Tuotot menevät Filantropian ja URI-GL:n (United Religions Initiative Great Lakes) työhön Itä-Ugandassa naisten ja tyttöjen oikeuksien ja toimeentulon edistämiseksi Mayugen ja Jinjan alueella.

Itä-Ugandassa sijaitsevien kylien naiset ja miehet kertovat, millaista arki on, kun naisten oikeudet eivät toteudu. Moni nainen ei saa kunnollista toimeentuloa saati päättää omaisuutensa käytöstä.

– En ollut ajatellut asiaa ennen kuin sain tyttäriä ja näin heidän kasvavan, toteaa Pyhän Varvaran seurakunnan ortodoksinen opettaja **David Mukisa**.

– Kulttuurissamme on pitkään ollut hyväksyttyä sellainen ajatusrakenne, että naisten asema on alhaisempi kuin miesten. Kesti pitkään tajuta, ettei niin voi ajatella ja että asennemuutoksen pitäisi näkyä myös käytännössä.

David Mukisa on toiminut useamman vuoden ajan naisten oikeuksien edistämiseksi Mayugessa. Hänen erityinen roolinsa on tuoda ihmisiä yhteen eri uskonnollisista yhteisöistä, jotta niiden jäsenet voisivat käydä keskustelua vakavista aiheista ja etsiä ratkaisuja.

Naisten ja samalla tyttöjen oikeuksien edistämässä on kyse juurikin siitä, että lasten elämään tuodaan kasvun varaa ja valoisamman tulevaisuuden mahdollisuus onnistumalla aikuisten asennekasvatuksessa.

– Te olette minun silmäni ja valoni, sanoo näkönsä menettänyt **Olivia Nabira** ja tarkoittaa häntä tukevia ihmisiä Mayugessa, Kampalassa ja Suomessa. Nabira on osallistunut miehensä kanssa yhteisökeskusteluihin ja saanut valtavasti tietoa omista oikeuksistaan sekä toimeentulon parantamisesta.

Filantropian viime vuoden lopulla toteutettu joulupaastokeräys onnistui hyvin. Helmikuun alkuun mennessä keräys oli tuottanut yli 25 000 euroa.

Arkkiepiispa Leo toimitti juhraliturgian Pokrovan kirkossa. Oik. isä Andrei Verikov.

Piispallisia siunauksia Lappeenrannassa

ARKKIPIISPA Leo vieraili Lappeenrannassa 2. helmikuuta Herran temppeleintuomisen päivänä ja toimitti juhraliturgian Jumalanäidin suojeluksen kirkossa.

Arkkiepiispa siunasi epigonaation käyttöoikeuden kirkkoherra **Timo Tynkkyselle**. Epigonaatio on papille myönnettävä huomionosoitus ja jumalanpalveluspuvun osa. Samoin arkkiepiispa siunasi tehtävänsä seurakunnan uuden papin **Andrei Verikovin**.

Lyhyesti

Porrashissejä kryptaan ja hautausmaalle

Liikuntarajoitteisten kulkeminen Helsingin pyhäköissä on helpottunut. Äskettäin asennetut porrashissit mahdollistavat pääsyn Uspenskin katedraalin kryptaan sekä hautausmaan Profeetta Eliaan kirkkoon.

Porrashissejä käytettäessä on otettava yhteys kirkon vahtimestariin. Hissien itsenäinen käyttö ei ole mahdollista.

Uusia kasvatustyöntekijöitä Helsingissä

Helsingin seurakunnassa on aloittanut uusia kasvatustyöntekijöitä. Vuoden alussa vakituisena kasvatustyöntekijänä aloitti TM **Jaso Pössi**. Hänen vastuullaan on erityisesti nuorten ja nuorten aikuisten parissa tehtävä työ.

Helmikuun lopussa puolestaan aloitti nuoriso- ja vapaa-ajanohjaaja **Laura Riissanen**. Hän työskentelee vuoden loppuun asti kestävässä kasvatustyöntekijän määräaikaisessa sijaisuudessa.

Tynkkynen jatkaa Kotkan vt. kirkkoherrana

Lappeenrannan kirkkoherra **Timo Tynkkynen** jatkaa Kotkan seurakunnan vt. kirkkoherrana vuoden loppuun. Kotkan seurakunta on purkanut kirkkoherra **Alexander Hautamäen** työsuhteen ja se päättyi toukokuun lopulla. Kotkan seurakunnassa on viime vuosina ilmennyt talouden ja hallintoon liittyviä epäselvyyksiä.

Opittavaa koko eliniäksi

ABIKEVÄÄNÄ pohdin monien muiden tavoin, mitä lähtisin opiskelemaan. Kadehdin niitä, joilla oli selvät suunnitelmat, koska itse olin epävarma oikeasta alasta. Melkein kaikki kiinnosti, mutta valinnan tekeminen jännitti ja ahdisti. Menin töihin, ja muuttaman väli vuoden jälkeen ajatus selkeni. Kirkkokuorossa laulaminen oli kiinnostavaa ja huomasi haluavani oppia lisää. Seuraavassa yhteishaussa pääsin opiskelemaan ortodoksista teologiaa kirkkomusiikin suuntautumisvaihtoehtoon.

Myöhemmin olen oivaltanut, että opiskelu kannattaa aina. Itsensä sivistäminen ja kehittäminen eivät valu hukkaan, vaikka ensimmäinen valinta ei olisikaan oikea.

Ortodoksisen teologian opinnot ovat rakenteeltaan monipuoliset ja antavat eri näkökulmia teologiaan ja kirkon elämään. Läntisen ja ortodoksisen teologian opiskelu on peruseriaatteiltaan samankaltaista, mutta opetettavat sisällöt eroavat toisistaan. Ortodoksisen teologian puolella pääaineita tarkastellaan luonnollisesti ortodoksisen kirkon oppien ja näkökulmien valossa. Ortodoksisen teologian opinnot ovat myös kokonaisvaltaisemmin opiskelijan elämää koskettavia, kun teologiaa opiskellaan luento- ja kirjallisuuden lisäksi toimittamalla jumalanpalveluksia ja osallistumalla kirkon elämään. Opinnoista saa parhaiten kaiken hyödyn irti ammattitaitoisten opettajien avulla, ja nautimmekin tällä hetkellä alansa huippujen opista.

Teologian maisteri saa kelpoisuuden A-linjalta papin, B-linjalta opettajan ja C-linjalta kanttorin tehtäviin Suomen ortodoksisessa kirkossa. Se ei tietenkään automaattisesti tarkoita työllistymistä kirkon alalla, vaikka suurin osa valmistuneista sinne päätyykin. Kirkon työssä tarvitaan toki muutakin henkilökuntaa kuin pappeja ja kanttoreita. Jos akateeminen ura kiinnostaa, ortodoksisen teologian tutkijoita tarvitaan myös. Ylempi korkeakoulututkinto itsessään antaa toki kelpoisuuden moneen muuhunkin työhön, joten tutkinto ei mene varmasti hukkaan.

Joensuu on opiskelijaystävällinen kaupunki. Polkupyörällä pääsee nopeasti paikasta toiseen, harrastusmahdollisuuksia löytyy laidasta laitaan ja monissa palveluissa sekä tapahtumissa on hyvät opiskelija-alennukset. Itä-Suomen yliopisto on tiedeyhteisönä sopivan kokoinen, sivuainemahdollisuuksia löytyy runsaasti, mutta massaan ei jää jalkoihin. Teologian osastolla on hyvä yhteishenki, ja opiskelijoilla on hyvät mahdollisuudet antaa palautetta ja kehittää opintojen toteutustapoja.

Ortodoksinen seminaari järjestää teologian opiskeluun kuuluvia käytännön soveltavia opintoja ja liturgisia harjoituksia.

Seminaarilla on oma kirkko, jossa toimitetaan päivittäiset jumalanpalvelukset, ja opiskelijat saavat vuorollaan harjoitella eri tehtävissä. Suurin osa opiskelijoista asuu seminaarin asuntolassa ensimmäiset opiskeluvuotensa, ja itsekin seminaarin yhteisössä aikani marinoituneena koen, että ne olivat opiskeluajan mieleenpainuvimmat vuodet.

Ortodoksinen seminaari on opiskeluympäristönä ainutlaatuinen. Yhteisöllisyys tukee opintojen etenemistä ja varsinkin alussa helpottaa sosiaalisten kontaktien luomista. Edullinen asunto ja ruokala tuovat turvaa pienellä opintotuella pärjäämiseen. Oman kirkon jumalanpalvelusyhteisö antaa hengellistä ravintoa ja opetusta sekä kasvattaa opiskelijasta teologin.

Ortodoksisen teologian opiskelijoiden ainejärjestö Pistis ry järjestää monenlaisia virkistäviä opiskelijatapahtumia ja hoitaa opiskelijan edunvalvontaa sekä yhteyksiä erilaisiin kirkollisiin järjestöihin. Pienessä järjestössä on helppo vaikuttaa itse siihen, millaista toimintaa järjestetään, ja uudet villit ideat otetaan avoimesti vastaan.

Mikäli kokee erityistä vetoa kirkon työhön, hengellisen elämän syventämiseen, kirkkomusiikin saloihin, kirkon isien kirjoituksiin, Raamatun tutkimukseen, kirkkohistorian kiemuroihin tai jumalanpalvelusten parantavaan voimaan, ortodoksinen teologia on juuri oikea ala. Opiskelun ohella nuorisotyötä ja kanttorin työtä tehdessäni olen huomannut, että kirkon tradition aarreatasta riittää opittavaa koko eliniäksi. ●

ANNAMARI MOILANEN
Kirjoittaja on kanttoriopiskelija
ja ainejärjestö Pistis ry:n
pitkäaikainen aktiivi.

”Sinä kirjoitat olevasi häilyväinen, ja oikein puhut: olet ruohon kaltainen, jota tuuli huojuttaa. Kun uutisten tuuli puhalsi, heti sinä aloit huojua puolelta toiselle.”

– Johannes Valamolainen

”Koin kirkossa
käynnin
rauhottavaksi ja
tein ristinmerkkejä.”

Jarmo Ikävalko
sivu 22

Palaajat ovat
tervetulleita
kirkkoon.

PALAISINKO KIRKON JÄSENEKSI?

TEKSTI JA KUVA MIRVA BROLA

■ Joka vuosi ortodoksiseen kirkkoon palaa ihmisiä, jotka ovat aiemmin eronneet kirkostamme. Kuinka palaajat otetaan vastaan ja mitä täytyy tehdä, jos haluaisi liittyä takaisin?

Kun ihminen on kastettu ja mirhalla voideltu, hänen kirkkoon paluuseensa tarvitaan kolme asiaa: liittymispapereiden allekirjoittaminen, katumuksen sakramentti ja osallistuminen pyhään ehtoolliseen, tiivistää pastori **Teo Merras** Helsingin seurakunnasta.

– Ortodoksiseen kirkkoon liittyminen edellyttää aina henkilökohtaista kontaktia eli tapaamista papin kanssa, Merras toteaa.

Kirkostamme voi kyllä erota internetissä, mutta liittyminen takaisin sitä kautta ei onnistu. Ensimmäinen askel kirkkoon paluussa onkin ottaa yhteyttä omaan seurakuntaansa puhelimitse, sähköpostitse tai paikan päällä käymällä.

Tapaamisessa papin kanssa voidaan keskustella syistä, jotka aikoinaan ovat johtaneet kirkosta eroon, ja kuinka ne voitaisiin ratkaista. Tällä pyritään siihen, että liittymisestä tulisi pysyvä. Tenttaamista tai vakaumuksen tivaamista ei ole luvassa.

– Ihmiset ovat siinä tilanteessa aika avoimia. Motiivi palata kirkkoon on yleensä vahva ja asiaa on pohdittu. Ihminen on alkanut ajatella omaa elämäänsä ja sen tarkoitusta. Harvoin tulee vastaan sellaista, että pitäisi vain saada kirkkohäät tai hautapaikka.

Merraksen kokemusten mukaan kirkosta eroamisen syyt ovat moninaisia.

– On niitä, jotka ovat nuorena eronneet kirkosta ja tulleet myöhemmin katumapäälle. Aikuisuuden kynnyks on sellainen. Ehkä yhteiskuntammekin pitää esillä eroamisen helppoutta. Monelle syyt liittyvät kirkon arvomaailmaan, jonka koetaan poikkeavan omasta.

Merras korostaa, että kirkon jäseneksi paluussa on kyse nimen omaan ehtoollisyhteydestä ja sen palauttamisesta, ei niinkään nimen merkitsemisestä rekisteriin.

– Samalla tavalla, kun teemme syntiä, erotamme itsemme ehtoollisyhteydestä. Katumus merkitsee kääntymystä, paluuta takaisin. Kirkkoon palaaminen tulee täyteen vasta ehtoollisen myötä.

Katumuksen sakramentti ja asiakirjojen allekirjoittaminen voidaan sopia samalla kertaa tehtäväksi. Sakramentti voidaan toimittaa joko liturgian yhteydessä tai edellisiltana, jotta sen jälkeen pääsee osallistumaan ehtoolliseen.

Onko sitten olemassa niin pahaa syntiä, ettei kirkkoon enää voisi palata? Merraksen mukaan ei. Olennaista on ihmisen oma asenne ja vakaumus. Kirkkomme ei tunne käsitettä kuolemansynnistä.

Jos paluu kirkon jäseneksi mietityttää, Merras kehottaa osallistumaan jumalanpalveluksiin.

– Suosittelen lämpimästi. Kirkkoihin kyllä mahtuu. Vain ehtoolliselle ei voi vielä osallistua.

Usko, rehellisyys, rakkaus

Metallimusiikki ei ole ristiriidassa uskon kanssa, sanoo ortodoksisen romaanin kirjoittanut Marko Annala. Mokoman keikkamatkoilla hän saattaa piipahtaa liturgiassa.

TEKSTI MIRVA BROLA KUVAT HEIKKI SANTASALO

– Olen jatkuvasti rukousyhteydessä ja käytän jonkin verran Jeesuksen rukousta, Annala kertoo.

Kolme päivää ennen suuren paaston alkua Matias istuu Tampereen seurakuntatalon toimistossa. Nurkasta häntä tuijottaa pyhä Nikolaos. Näin alkaa **Marko Annalan** viime syksynä ilmestynyt romaani *Paasto*, joka on tekijänsä mukaan kertomus älyllisestä rehellisyydestä.

– Pyörittelin ajatusta, olisiko päähenkilö jonkin vakavan sairauden äärellä, mutta huomasin, että uskonto on sisäisen rehellisyyden käsittelyyn paras työkalu. Uutena kirjailijana ajattelin myös kultais-ta sääntöä ’kirjoita siitä, mistä tiedät’, kertoo Annala.

Vaikka Marko Annala sopisi ulkonäkönsä puolesta hyvin ortodoksipapiksi, hänet tunnetaan paremmin metallimusiikkia esittävän Mokoman keulahahmona. Ortodoksiseen maailmaan sijoittuva romaani rock-muusikolta oli yllätysveto myös kirjakustantamolle.

– Kustannustoimittajani joutui hieman rauhoittelemaan, että kirjassa on kyllä muitakin teemoja.

Marko Annala halusi kirjoittaa kauniisti ortodoksisesta uskosta, vaikka teos käsitteleekin päähenkilön uskonnollista kriisiä. Monessa nykyteoksessa uskonto kohdataan lahkolaisuuden, väärinkäytösten ja selviytymisen kautta, mistä Paastossa ei ole kyse. Kirjassa päähenkilö Matias on itse itselleen armoton.

Marko Annala

- Metalliyhtye Mokoman perustaja, laulaja, säveltäjä ja sanoittaja
- Syntynyt Joutsenossa Etelä-Karjalassa 1972, asuu Tampereella
- Perhe: vaimo, 11-vuotias tyttö, 8-vuotias poika
- Levytykset: Mokoman 10. pitkäsoitto *Hengen pitimet* ilmestyi viime kesänä
- Romaanit: *Väriyskirja* (2017), *Paasto* (2018)

– Valitessani ortodoksisuuden ajattelinkin myös, että se on suurelle yleisölle hirveän tuntematon. Käytin rohkeasti ortodokseille tuttuja sanoja, jotta lukukokemuksesta tulisi mystinen. Ortodoksisuudessa on oma kielensä, jota oli haastavaa ja hauskaa kirjoittaa.

Romaanin kehyskertomuksena on suuri paasto, jonka etenemistä rytmittävät lukuisat sitaatit ortodoksisesta hartauskirjallisuudesta. Annala kehuu ortodoksista kirjallisuutta kiinnostavista tuoreista teksteistä: vaikka ne ovat vanhoja, ne eivät ole kuluneita.

Annalan mukaan Paaston sanoma on yksinkertaistettuna, että ihminen voi olla hyvä riippumatta siitä, onko hän uskossa vai ei. Toinen viesti on, että Jumala voi ilmoittaa itsestään, mutta ei silloin kun ihminen sitä haluaa. Rukousvastaus voi tulla todella myöhään, ja silloin ei ehkä enää edes halua toivomaansa asiaa.

Onko kirjailijalle itselleen käynyt niin?

– Kyllä olen sen joskus kokenut. En itse rukoile sillä tavalla, että pyytäisin jotain. Rukoukseni on enemmän sellaista jatkuvaa kiittämistä, Annala sanoo.

– Sekin voi olla rukousta, jos ihminen haluaa jotain ja saa sen. Kun nuorempana halusin, että musiikista tulisi ammattini, se ei ole ollut ollenkaan sitä mitä kuvittelin sen olevan. Matiaskaan ei kirjassa ymmärrä, kuinka lähellä Jumala koko ajan siinä on.

KÄÄNTEENTEKEVÄ PYÖRÄRETKI

Annalan vanhemmat eivät olleet erityisen uskonnollisia, eikä pientä Markoa kastettu lapsena. Paikkakunnalla kokoontui kuitenkin pyhäkoulu, jossa hän kävi muiden lasten mukana.

Kolmeakymmentä lähestyessään Annala teki Valamon luostariin pyöräretken, josta tuli käänteentekevä. Retken tarkoitus ei ollut tulla uskoon, sillä hän koki jo olevansa uskossa. Ortodoksinen hengellisyys oli tullut tutuksi hartauskirjallisuudesta, kuten Filokaliasta.

– Ortodoksiset teokset puhuttelivat minua. Lisäksi minulle valkeni, että Suomessa on luostareita, kuten Uusi Valamo, ja lähdin ihan uteliaisuudesta sinne.

Valamossa Annala pääsi seuraamaan viitankantajan munkiksi vihkimistä. Toimitukseen sisältyvä kuuliaisuuden symboliikka kosketti häntä voimakkaasti.

– Tajusin, että olin silloin jonkin aika erikoisen asian ääressä. Nöyryys puhutteli minua. Elämässäni nöyryys on ollut puutuva osatekijä; olen aina ollut sellainen oman tien kulkija.

Lappeenrannassa asuessaan Annala alkoi käydä vigilioissa ja liturgioissa Jumalansynnyttäjän suojeluksen kirkossa. Omaksi rippi-isäksi tuli nyt jo eläkkeellä oleva **Markus Petsalo**, jolle Annala oli ensimmäinen aikuiskastettava.

– Muistaakseni minut kastettiin Lappeenrannan kirkon juhlapäivänä 1. loka-kuuta vuonna 2000. Se oli valelukaste. Kesällä kaste olisi voitu toimittaa järvestä upottamalla, Annala muistelee.

Kummin saaminen tuotti vaikeuksia, sillä Annalalla ei ollut ortodoksisukulaisia. Apu löytyi kuitenkin läheltä, kun kummiksi suostui silloinen oman bändin miksaaja, joka nykyisin soittaa kitaraa toisessa yhtyeessä.

– Hän on minua muutaman vuoden nuorempi ja tervehdin häntä välillä kummisetänä, kun tavataan, Annala naureskelee.

”Rukoukseni on sellaista jatkuvaa kiittämistä.”

– Minulta puuttuu kokonaan kuolemanpelko. Jotkut ovat sielunsa puolesta hädissään, mutta minä en ole koskaan ollut huollisani sielusta tai taivaasta, Marko Annala kertoo.

Yhteiskunnan voimakasta yksilökeskisyttä vastustava Annala kaipasi kirkosta yhteisöä, jossa asiat olisivat toisin. Silti hän ei oikein koskaan tuntenut sopeutuvansa seurakunnalliseen yhteisöön.

– Se johtuu ehkä henkilöhistoriastani, ikävistä nuoruuskokemuksista ja muista asioista, että olen aina kokenut olevani vähän yksin, Annala sanoo. Hän on ker-tonut julkisuudessa muun muassa masennuskausistaan ja rankasta kouluki- saamisesta.

– Vaikka olen sosiaalinen ja puhelias eteläkarjalainen, oikeita sydänystäviä minulla on vähän.

VIGILIAN KELLOT SOIVAT SOUNDCHECKISSÄ

Nykyisin Tampereella asuva Annala käy kirkossa satunnaisesti. Edellisestä ehtool- lisesta on aikaa, edellisestä synnintun- nustuksesta sitäkin enemmän. Hän ei kui- tenkaan anna asian rasittaa liikaa, sillä iän myötä Annala on alkanut ymmärtää pa- remmin tapauskovaisuutta.

– Nuorempana minun oli haastavampi ymmärtää sitä, että käy vaikka kerran vuo- dessa joulukirkossa. Nyt se tuntuu paluulta

yksilölliseen hengelliseen kokemukseen. Ymmärrän, että ihmisen hengellinen elä- mä voi näkyä ulospäin ehkä vain juhlapy- hinä.

Toinen asia, joka tekee kirkossa käyn- nin hankalaksi, on viikonloppuihin pai- nottuva muusikon työ. Mokoman keikka- matkoilla Annalalla on tapana pihistää it- selleen pieniä hetkiä paikallisissa pyhä- köissä.

– Saatan keritä käydä varttitunnin li- turgiassa, ennen kuin lähemme takaisin keikkabussiin ja kotia kohti. Kun vigilian kellot soivat, olen aina soundcheckissä.

Kuinka ortodoksisuus istuu yhteen muu- sikon elämän ja raskaan rockin kanssa?

– Ei siinä ole ristiriitaa millään tavoin. Se sopii aivan yhtä hyvin kuin jos olisin Lemminkäisellä tekemässä asfalttia.

Nelikymppeisten miesten keikkamat- koilla mielikuvat viinanhuuruista bi- leistä ovat kaukana todellisuudesta. An- nala itse ei käytä lainkaan alkoholia. Ta- kahuoneestakin löytyy urheilujuomia ja riisikakkuja.

– Olen aikoja sitten saavuttanut teke- misissäni ammatillisen tason. Nykyisin kun perjantaina lähdän keikkareissuun, mietin tunnin tarkkuudella, mitä pitää tehdä, jotta jaksaa hoitaa keikan.

OPILLISIA LILLUKANVARSA

Marko Annalaan ortodoksisen kirkossa vetoavat monet asiat. Tunteen tasolla ve- toaa se, että monista muista kirkoista poike- ten ortodoksinen kirk- ko ei tee eroa ihmisen henkisen ja fyysisen olemuksen välillä.

– Jumalanpalveluselä- mässä on hajut ja maut, siellä seistäään, kroppa on mukana. Ei ole sellaista, että pitäisi kurittaa ruumiista, jotta sielun saisi puhtaaksi. Olen tykännyt siitä, miten nautinto nähdään paljon luontevammin kuin monissa muissa kris- tillisissä seurakunnissa.

Järjen tasolla Annalaa miellyttää, ettei lähetyksäkysyllä ole voimakasta sijaa orto- doksisuudessa. Ajatuksena on, että kir-

kon ovet ovat auki, kun ihminen on val- mis tulemaan. Mitään ei tuputeta.

Ortodoksisen hengelliseen kirjalli- suuteen hän on perehtynyt maallikkosi- huomattavan syvällisesti. Kodin kirjajhy- lystä löytyy aihepiiriin teoksia enemmän kuin Tampereen kaupunginkirjastosta. Perehtyminen kirkon opetukseen on tuo- nut myös ristiriitoja tarkasti määritellyn opin ja oman ajattelun välillä.

– Itselleni opilliset riidat, kuten miten ristinmerkki tehdään, ovat semmoisia lillukanvarsia, mutta kirkolle ne ovat to- della isoja juttuja. Ymmärrän, mistä mää- ritelmät kumpuavat, mutta minulle ne voivat olla enemmän oman uskon rak- kautta hajottavia kuin rakentavia voimia, Annala kertoo.

Tällaisia ristiriitoja liittyy esimerkiksi naisen asemaan. Paasto-kirjassaan An- nala kuvaa, kuinka kirkkomuseon työnte- kijänä toimiva Neonilla voi tutkijan omi- naisuudessa laskostaa alttariliinan, mut- ta liturgiassa hän ei saisi koskea siihen.

– Tämä ei kuitenkaan ole asia, jonka vuoksi haluaisin nousta barrikadeille. Olen elänyt 46 vuotta. Mikä minä olen ar- vostelevaan asiaa, joka on kaksituhatta vuotta vanhaa?

Annalan isän puolella on vapaakirkko- laisuutta, johon lapsikaste ei kuulu. Omat lapsensa hän on kuitenkin liittänyt

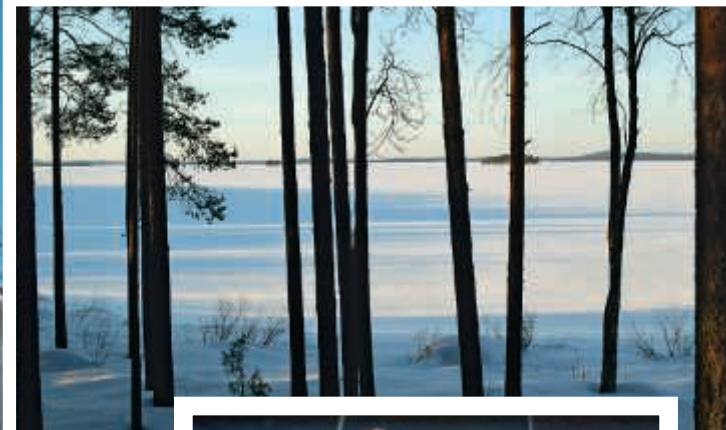
ortodoksisen kirkkoon, vaika ei tunnustakaan kasvat- tavansa heitä erityisen kristillisesti.

– Toinen lapsista on hyvin kiinnostunut us- konnosta, toinen taas ei. Tämän kiinnostu- neen kanssa olemme käyneet kirkossakin.

Paasto-kirjan ilmestymi- nen on tuonut kirjoittajalleen yl- lättävää hyvää ja muuttanut aiempaa ko- kemusta kirkollisesta yhteisöstä.

– Kirjan myötä olen tutustunut useam- piin ortodokseihin kuin viimeisten kah- denkymmenen vuoden aikana. Kontakte- ja on alkanut syntyä. Ehkä tuolla onkin sellainen yhteisö, johon voisin kuulua pa- remminkin. ●

”Oikeita sydänystäviä minulla on vähän.”

Liiallinen lämmitys ja pitkät ajomatkat kuormittavat ilmastoa.

Kohtuus käyttöön

Ilmastonmuutos puhuttaa, sillä se on aikamme suurin ympäristöongelma.

Mitä me ortodoksit voimme tehdä asian hyväksi?

TEKSTI ANU HEIKKILÄ KUVAT ORTODOKSIVIESTIN ARKISTO

Ortodoksina ei ole aina helppo kulkea rinta rottingilla ympäristöasioiden huomioimisen suhteen. Taitamme matkaa yhteiseen palvelukseen usein yksin pitkienkin matkojen päästä. Kirkon lämmitessä pakkasella jopa epä-mukavan kuumaksi energiankulutus on valtava. Kierrätyksen perusteidenkin kanssa on välillä vähän niin ja näin.

Samaan aikaan ortodoksinen traditio askeesin, paaston sekä luonnon vesien äärellä toimitettavien vedenpyhitysten ja ris-

tisaattojen kohdalla antaa hyvät eväät aikamme suurimman ympäristöongelman, ilmastonmuutoksen, torjumiselle. Asian tärkeyttä on alleviivattu vuosikymmenten ajan viettämällä kirkkovuoden ensimmäistä päivää luomakunnan päivänä.

Ortodoksiviesti kävi kysymässä kirkon keskushallinnolta, aktiiviselta seurakuntalaiselta sekä Kuopion ortodoksisten kierrättävien nuorten ryhmältä, miten me ortodoksit voimme vastata ilmaston lämpenemisen asettamaan haasteeseen.

TAIVASTELU EI RIITÄ

Arjen tekoihin koko kirkkokuntaa on patistanut korkein mahdollinen taho, Konstantinopolin ekumeeninen patriarkka **Bartolomeos**. Hän on nostanut ilmastonmuutoksen suurimmaksi maapalloon kohdistuvista uhkista. Mutta tavan seurakuntalaistenkaan ei auta taivastella tilannetta.

Hyvinkääläinen seurakunta-aktiivi **Aki Korpela** kertoo ilmastopäästöjen aiheutuvan pääasiassa syömisestä, asumisesta ja liikkumisesta.

Luomakunnan päivä

ORTODOKSINEN kirkkovoosi alkaa syksyllä. Syyskuun ensimmäinen päivä on ollut omistettu Konstantinopolin ekumeenisen patriarkan aloitteesta jo vuosikymmeniä erityiseksi rukouspäiväksi luonnon suojelemiseksi. Vuodesta 2015 myös katolinen kirkko on viettänyt luomakunnan päivää samaan aikaan.

– Seurakuntalaisina voimme vähentää lihan syöntiä. Kirkon perinnekin ohjaa siihen, että liha olisi juhlaruoka.

– Voimme myös katsoa, ettemme lämmitä liikaa. 20 astetta on oikein mukava sisälämpötila talvella ja siihen tottuu nopeasti, vaikka aiemmin koti olisikin lämmitetty kesälämpöiseksi, tuumii Hyvin käään Karjalan valistajien kirkossa diakonina palveleva Korpela.

Kirkon palvelukeskuksen johtaja **Sirpa Koriala** korostaa myös paastoaikojen merkitystä.

– Seurakunnissa varsinkin pidemmät paastoaajat tarjoavat hienon tilaisuuden tuoda kirkon opetusta lähemmäs arkielämää. Voimme pohtia yhdessä, mitä kirkon askeettisen perinnön käytäntöön soveltaminen voisi tarkoittaa yksilön ja yhteisöjen tasolla juuri nyt, kannustaa Koriala.

Kirkon vaikutusmahdollisuudet yksittäisen seurakuntalaisen arjen toimintaan ovat rajalliset. Koriala korostaakin, että merkittävimmät ilmastonmuutoksen torjuntaan tähtäävät toimenpiteet liittyvät kirkon omien toimintojen kehittämiseen.

– Päätöksenteossa pitäisi kaikilla taasoilla seurakunnissa ja keskushallinnossa kyetä pohtimaan, mitä vaikutuksia asioiden toimeenpanolla on suhteessa ilmastomuutokseen. Esimerkiksi meneillään oleva seurakuntaselvitys ja näky suuremmista seurakunnista on aivan oikeutettua herättänyt kysymyksen, luoko se enemmän tarvetta ilmasto-asiain rasittavalle matkustamiselle.

Koriala näkee kirkon tehtävänä olla ilmaston ja luomakunnan puolella valtakunnallisesti ja paikallisesti.

KUOPIOSSA PANTIIN TOIMEKSI

Sosiaalisessa mediassa aktiiviset ortodoksit ovat jo todennäköisesti törmänneet Kuopion ortodoksisten kierrättävien nuorten Facebook-ryhmään. Sivulla jaetaan ortodoksisuuteen, kierrättämiseen ja nuorten maailmaan liittyviä sisältöjä. Lukion kurssia suorittavat ryhmäläiset ovat tehneet kaksi ympäristöaiheista videota, joista ensimmäistä on jaettu jo yli 17 000 kertaa.

Koko maassa ainutlaatuisia, ortodoksisuuden ja uskonnot mediassa yhdistävää kurssia vetää lehtori **Heli Nupponen**.

– Nuorten tavoitteena on herättää yhteisöjä ja yksilöitä suojelemaan luontoa ja pitämään ympäristöstä huolta. He toivovat, että kierrätys lisääntyisi niin kouluissa, työpaikoilla kuin kotonakin. Ja että kaikki miettivät valintojaan ruokakaupassa, vaatekaupassa ja muita hankintoja tehdessään, kertoo Nupponen ryhmän tavoitteista.

Nuoria on kiitetty rohkeudesta yhdistää kaksi tärkeää asiaa: luonnonsuojelu ja usko. Ryhmäläiset kannustavat seurakuntia ilmastotyöhön kierrätyksen, kimppeilyjen sekä hankintojen puolella. Esimerkiksi kirkkokahveille kannattaa valita lähellä tuotettuja vaihtoehtoja.

KOHTI KÄYTÄNNÖN TEKOJA

Kirkkokunnilla on pitkät perinteet ihmisten valintoihin vaikuttamisessa. Moraalinen selkäranka on kääntynyt sujuvasti käytännön teoiksi luterilaisen sisarkirkkomme toiminnassa.

Seurakunnat ovat voineet ottaa käytön ympäristödiplomin, nuorille on ollut tarjolla vihreitä kripareita sekä pääsiäisen alla kohtuutta korostava suosittu ekopaasto-kampanja.

Myös sanat ovat tekoja. Ilmastonmuutoksen vastaiseen työhön voimme kirkossa kannustaa niin jumalanpalveluksissa, opetuksessa kuin julkisessa keskustelussakin.

– Olisi hyvä, jos piispat ja papit ottaisivat useamminkin kantaa näihin asioihin. Vuoden 2009 kirkolliskokouksen

pohjalta on ortodoksisen kirkon sivuilla laadittu aika hyvä ympäristöohjeisto, joka suurelta osalta on yhä ajankohtainen, summaa Korpela.

– Siitä olisi helppo ammentaa aineksia erilaisiin kirjoituksiin, saarnoihin ja opetuspuheisiin. Loppujen lopuksi kyse on pienistä, arkipäivän asioista, joissa voi – aivan kuten uskossa – edetä askel kerrallaan.

Ilmastonmuutos on voimistumisestaan huolimatta edelleen vaikeasti hahmotettava ympäristöongelma.

Ongelmien tullessa lähemmäs arkea asiassa on helpompaa aktivoitua.

Näin on käynyt Heinävedelle suunnitellussa kaivoshankkeessa.

Tilanteen kriittisyys on kirvoittanut selkeät kannanotot aina arkkipiispasta lähtien.

Ensi vuonna kirkossa ollaan viettämässä valtakunnallista ristisaattojen vuotta. Samassa yhteydessä nostetaan ilmastoon liittyvää tietoisuutta kirkon yhteistyöjärjestöjen suunnittelupöydällä olevassa Ristisaattohankkeessa.

– Ristisaattovuoden punaisena lankana on käytännön ympäristötekojen esiin nostaminen. Tarkoitus on osoittaa, miten jokainen voi vaikuttaa oman hiilijalanjaljen pienentämiseen. Ristisaattovuosi alleviivaa Jumalan luomakunnan sopusointuisen tilan ylläpitämisen keskeistä merkitystä elämän jatkumiselle, tiivistää Koriala. ●

”Kyse on pienistä, arkipäivän asioista.”

Ilmastonmuutos

ILMASTONMUUTOS on aikamme vakavin ympäristöongelma. Hallituksen välinen ilmastopaneeli (IPCC) julkaisi viime syksynä raporttinsa, jonka mukaan yli 1,5 asteen lämpeneminen aiheuttaa merkittäviä riskejä ihmisille ja luonnolle. Ilmastonmuutoksen hillitseminen tätä astemäärää alhaisemmalle tasolle edellyttää nopeita toimia muun muassa teollisuuden päästöjen hillitsemiseksi sekä fossiilisten polttoaineiden käytön korvaamista.

Ilmari Harakka ikonien vieressä. Oikealla Evakko-Kristus -ikoni.

Karjalan kasvatti koki ihmeen

Elämä on koetellut karjalaista Ilmari Harakkaa, mutta hän on saanut tuntea myös ihmeen voiman.

TEKSTI SAARA KALLIO

Karjala näkyy suojärveläisevakkona. Ilmari Harakan kodissa Kotkassa. Eteisessä tulijan vastaanottaa Evakko-Kristus -painokuvaikoni, ja toisella seinällä on iso kartta Karjalan menetetystä alueista.

Evakko-Kristus on Harakalle tärkeä. Jatkosodan aikaan ikonien tarve oli suuri, sillä moni joutui lähtemään Karjalasta evakkomatkalta ilman ikonia. Pyhien Sergein ja Hermanin veljeskunta painatti

kartonki-ikoneita, joita jaettiin ortodoksievakoille, jotka joutuivat siirtymään kotiseuduiltaan lännemmäs.

– Karjalan kaipuu on ollut minussa aina. Perheeni olisi viivana lähtenyt takaisin sinne, jos vain olisimme päässeet.

Ilmari Harakka on sittemmin vierailut kotiseudullaan Suojärvellä. Kokemus oli vaikuttava, vaikka siihen sekoittui myös ristiriitaisia tunteita.

– Kyllä se oli niin kuin olisi pyhällä

maalla astellut. Olin todella liikuttunut, vaikka maa tuntuikin jollain tapaa raiskaltulta.

Harakan perheeseen kuuluivat vanhemmat ja viisi lasta. He asuivat Suojärvellä Hyrsylän mutkan alueella Hautaväärän kylässä. Perheestä elossa on 80-vuotias Ilmari ja hänen vanhempi veljensä **Toivo**, joka asuu Helsingissä.

– Kalkkiviivoilla tässä aletaan olla, mutta vitsiä väännän edelleen. **Tuula-**

puolison kanssa nauramme täällä kotona kaikki aamupäivät.

”HEILLÄ OLI OMAT TAPANSA, MEILLÄ OMAMME”

Talvisodan aikaan Harakan perhe koki kovia, sillä he joutuivat monien muiden Suojärven kylien asukkaiden tavoin sotavankeuteen venäläiselle Interposolkankankileirille. Suomi antoi evakuoimiskäskyn vasta talvisodan ensimmäisenä päivänä 30.11.1939, jolloin evakuoiminen Suojärvellä ei ollut enää mahdollista. Alue joutui venäläisten haltuun.

Lähtö koitti viides helmikuuta vuonna 1940, kun venäläiset ryhtyivät siirtämään siviiliväestöä idemmäs. Ilmari Harakka oli tuolloin vain kaksivuotias. Matka leirille kuorma-autoissa ankarassa pakkasessa vaati ihmishenkiä. Helpoaa ei ollut elämä leirilläkään. Puutteellinen ravinto altisti monille sairauksille.

– Vammauduin Interposolkassa. Toisen korvani paleltui pahoin ja kuuroutui. Kaikenlaista muutakin vaivaa oli. En muista vankileirijasta juuri mitään, mutta jonnekin alitajuntaan ne traumat ovat jääneet. Painajaiset vaivasivat vuosia. Nyt vanhemmiten on onneksi helpottanut.

Interposolkasta Harakan perhe siirrettiin karanteenileirille Helsinkiin Kaisaniemen koululle toukokuussa 1940.

Evakkomatka ei vielä siihen päättynyt, vaan paikkakuntia kertyi. Perhe oli evakossa muun muassa Isossakyrössä, Perhossa, Vaalassa ja Juuassa.

Evakkoihin ei aina suhtauduttu suopeasti. Harakka muistelee, että joissakin paikoissa evakkoja haukuttiin avoimesti, eivätkä opettajat kohdelleet evakkojen lapsia tasaveroisesti muiden lasten kanssa. Toisenlaisiakin kokemuksia on.

– Perhosta on hyviä muistoja. Me olimme ortodokseja ja siellä oli lestadiolaisia, mutta se ei kumminkaan puolin haitannut. Heillä oli omat tapansa, meillä

omamme. Aina pitäisi olla keskinäinen kunnioitus ihmisten välillä. Silloin ei tule konflikteja.

Paikkakuntien vaihtaminen häiritsi koulunkäyntiä ja paljon asioita piti opetella itse. Lopulta perhe asettui Juukaan Pohjois-Karjalaan. Kaikki piti aloittaa alusta ja työtä riitti. Ilmari Harakka osallistui työntekoon nuoresta pitäen. Hän sanoo, että sota ja nujakat veivät häneltä lapsuuden ja nuoruuden. Vastoinkäymiset eivät ole kuitenkaan lannistaneet iloista karjalaista.

– Ihmisen elämään kuuluvat myös kielteiset asiat, sillä eihän ihminen muuten kasvaisikaan. Täytyy olla tyytyväinen siihen, mitä on. Lapsenlapseni kanssa juttelen joka sunnuntai puhelimesta ja hän kyselee elämästä Karjalassa.

– Olen sanonut hänelle, että haluaisin antaa sinulle tyytyväisyyden lahjan. Se kantaa aika pitkälle. Jokainen päivä on helmi, joka pujotetaan elämänlankaan. Joka ikinen päivä pitää ottaa arvokkaana lahjana.

ORTODOKSISUUS YHTEYS MENETETTYYN KOTISEUTUUN

Kotikielenä Harakan lapsuusperheessä oli karjala. Sitä Ilmari Harakka pakisee vieläkin, vaikka juttukumppanit ovat vähissä. Aikoinaan hän kirjoitti myös karjalankielisiä pakinoita Karjala-lehteen.

Häntä harmittaa, että kielen käyttö on nykyään niin vähäistä.

– Sisaren kanssa tapasimme aina puhua keskenämme karjalaa. Kieltä pitäisi elvyttää perin juurin. Kun olin nuori, monet karjalaisevat häpesivät karjalan kieltä, eivätkä puhuneet sitä. Häpeä johtui varmasti siitä, että karjalaisia pilkattiin ja haukuttiin.

Ortodoksisuus on ollut Karjalan kasvatin elämässä kantava voima. Harakka muistaa lapsuudestaan hyvin etenkin mummonsaa, joka oli harras ortodoksi ja vaali vanhoja karjalaisia tapoja.

– Jos minulla oli paha mieli jostakin,

Ilmari Harakka

- Syntynyt vuonna 1938 Suojärvellä, asuu Kotkassa.
- Eläkkeellä, työskennellyt mm. Ensolla huoltomiehenä ja Ahlströmin konepajalla.
- Perheeseen kuuluu puoliso Tuula, yksi lapsi ja lapsenlapsi.
- Harrastukset: Puutarhanhoito mökillä. Ollut pitkään aktiivisesti mukana sotainvaliditoiminnassa Kotkassa.

mummo sanoi aina, että ”pane huoli Jumalaa”. Mummo ei tuntenut elämänsä aikana minkäänlaista katkeruutta, vaikka venäläispartisaanit surmasivat jatkosodan aikana hänen veljensä. Mummolani oli vankka käsitys siitä, että Jumalaa voi luottaa kaikessa.

Ortodoksinen kirkko ja Karjala liittyvät erottamattomasti yhteen. Harakka tuumii, että vasta jälkepäin on todella huomattu ortodoksisuuden merkitys karjalaisille. Kun tutut seudut oli jätettävä taakse, korostui oman uskonnon merkitys.

– Ortodoksinen usko oli yhteys menetettyyn kotiseutuun ja erityisesti sen takia ortodoksisuuden merkitys on noussut arvoon arvaamattomaan.

RUKOUKSEN IHMEELLINEN VOIMA

Uskosta on ollut apua elämän koettelemissä yllättävälläkin tavalla. Vuonna 1968 Ilmari Harakka hakeutui sairaalaan kovan päänsäryn takia. Lääkäri aikoi ensin passittaa hänet takaisin kotiin särky-lääkkeen kera, mutta sitten paikalle sattui ylilääkäri. Ylilääkäri määräsi oitis lisätutkimuksiin, jotka paljastivat päänsäryn syyksi aivokalvontulehduksen. Kivut olivat valtavat ja Harakka luuli kuolevansa.

Paikalle saapui Kotkan silloinen kirkkoherra ja aikoinaan Karjalassakin papina toiminut isä **Mikael Ritamo**. Hara-

Lehtikuva

Neuvostoliiton talvisodan jälkeen palauttamattomat Hyrsylän mutkaan jääneet siviilit karanteenissa Kaisaniemen kansakoululla Helsingissä kesällä 1940.

Museovirasto

Ilmari Harakan perhe asui Suojärvellä Hautavaaran kylässä. Kuva 1920–30-luvuilta.

kan mukaan isä Mikael oli henkeen ja vereen ortodoksi, joka vannotti evakkoja aina siitä, että ortodoksisuus on isien uskonto, josta kenenkään ei pidä luopua.

– Isä Mikael tuli luokseni sairaalaan ja sanoin hänelle, että minä varmaan kuolen. Ritamo rukoili selviytymistäni ja tervehtymistäni, ja vetosi siihen, että hän on

kastanut minut ja lapsi tarvitsee isäänsä. Vaimoni oli jokin aika sitten menehtynyt ja olin yksinhuoltaja.

Sitten tapahtui jotain, mitä Harakka kuvailee elämänsä ihmeellisimmäksi kokemukseksi. Kivut kaikkosivat.

– Isä Mikael laittoi katensä pääni päälle ja saman tien tunsin, kuinka niistä alkoi

”Jokainen päivä on helmi, joka pujotetaan elämänlankaan.”

virrata lämmintä ilmaa ja hyvää oloa. Se oli hyvin voimallinen rukous, oli kuin hänellä olisi ollut suora yhteys tuonilmaisiiin.

Noin parin tunnin kuluttua rukouksesta Harakan viimeisetkin kivunrippeet olivat tyystin kaikonneet. Hän luuli kuolleensa.

– Nipistin itseäni ja kun se teki kipeää, totesin olevani elävien kirjoissa. Kokeilin kävellä ja sekin onnistui. Tämä parantumisen kokemus on elämäni suurin ihme. Isä Mikael oli todellinen hengen ihminen.

Ortodoksisuuden ohella karjalaisuus on ollut Ilmari Harakalle läpi elämän tärkeä henkinen perimä ja identiteetti, josta hän on ammentanut voimaa. Karjala on hänelle elinvoiman, kestämissen, sivistyksen ja rakkauden kehto. Harakka siteeraa **Eeva Kilven** Elämän evakkona -teoksesta kohtaa, joka kiteyttää hyvin hänen tunteuksensa:

– Maailmassa ei ole aarteita, ei omaisuutta, ei kerrassaan mitään mikä ylittäisi arvossa tämän ikivihannan rakkauden kohteen, voimanlähteen ja onnen kaivoksen. Koko ajan se on heilimöinyt, pulpannut ja pursunnut karjalaisille sisäisiä elämän antimia. Vasta kun tämä ahjo, tämä kaipauksen kipinöivä mylly lopullisesti menetetään, kun nejoitten sydämissä se on yhä jyskyttänyt, palaavat itse maaksi, murenee luovutettu Karjala. Jos murenee silloinkaan, kuka tietää. Mutta karjalaiset luovuttavat sen silloin. ●

Kriparilla merellisissä tunnelmissa

Sanonnan mukaan kristinoppikoulu on sellainen, ettei kukaan halua mennä sinne – eikä lähteä sieltä pois. Ortodoksiviesti otti asiasta selvää viime kesäkuussa.

TEKSTI MIRVA BROLA KUVAT SAARA KALLIO JA LEIRILÄISET

Aurinko paistaa houkuttelevasti Helsingin Vuosaaren merenrantaan pitkin. Jossain kaukana kirkku lokki. Kulttuurikeskus Sofiassa vedetään kuitenkin pimennysverhoja alas, sillä alkamassa on kristinoppikoulun oppitunti.

Kotkan, Haminan ja Lahden ortodoksisen seurakuntien 25 teiniä istuvat hiljaa paikoillaan, kun pastori **Ville Kiiveri** kysyy, kuka osaisi määritellä sanan etiikka. Edessä on puolentoista tunnin oppi-

tuokio, jonka esityksessä vilahtavat hedonismi, altruismi, utilitarismi ja hyveetiikka.

– Mieltikääpä esimerkkejä, mitkä ovat meille hyveitä. Millaisia arvoja teillä perheessä noudatetaan? isä Ville herättelee.

– Tasa-arvoa... kuuluu aristeleva vastaus pöydän takaa.

– Hyvä. Kuka kannattaa tasa-arvoa?

Hereillä olevien kädet nousevat ylös. Muitakin arvoja tulee mieleen: rehelli-

syys. Näillä kahdella päästäänkin jo pitkälle, isä Ville innostuu.

Seuraavaksi palautellaan mieliin paastonaikoja ja kymmentä käskyä. Yhdessä pohditaan, millainen Jumala on. Kysymys osoittautuu vaikeaksi. Puolivälissä tuntia nuoret komennetaan ulos jaloittelemaan.

“LEIRI ON VAIKUTTANUT HYVÄLTÄ”

Vaativasta oppitunnista huolimatta loviisalainen **Dmitr Dmitryovo** vaikuttaa

tyytyväiseltä siihen, että tuli lähteneeksi kriparille.

– Kanttorimme sanoi, että pitäisi mennä rippikouluun. Sitten ilmoittauduin tänne. En tiennyt etukäteen, millaista täällä on. Luulin, että tämä on kuin jonkinlainen luostari, missä koko ajan on pitkiä jumalanpalveluksia, Dmitryovo sanoo.

– Mutta täällä onkin ihan normaalia ja leiri on vaikuttanut hyvältä. Toivoisin vain, ettei täällä olisi niin hiljaista, esimerkiksi luokassa.

Dmitryovo lähti kriparille yhdessä kotkalaisen ystävänsä kanssa. Viikon mittaisen kristinoppikoulun lisäksi kesäsuunnitelmissa on ainakin Linnanmäen ja Lappeenrannan matkat sekä seurakunnan nuorten leiri Kotkassa.

LAULUA, NAUHOJA JA SOLMUJA

Oppitunnin päätteeksi nuoret jaetaan ryhmiin, jotka lähtevät ohjaajan kanssa perehtymään eri aiheisiin.

Ulkona nurmikolla tutustutaan toisiin leiriläisiin pihaleikin muodossa. Nuoret ovat piirissä, ja kukin sanoo vuorollaan omansa nimensä ja seuraava toistaa ne. Seuraavaksi ohjaaja **Emilia Kankaanpää** muodostaa nuorten kanssa ”solmuun menneen ketjun”, jota yksi alkaa selvittää.

Sillä välin Sofian kappelissa opetellaan liturgian veisuja kanttori **Karl-Henrik Wahlforsin** johdolla. Lauluharjoituksia käydään läpi yhdessä, kanttorin esimerkin jälkeen. Wahlfors kannustaa nuoria käyttämään ääntään, vaikka se vähän ujostuttaisikin.

Luokahuoneessa harastetaan puolestaan kädentaitoja ja **Riia Rätty** on neuvonut leiriläisille ensin rukousnauhojen askartelun puuhelmistä. Seuraavaksi vuorossa on muisteluviikkojen laatiminen.

– Keitä me muistellaan? kouvolalainen **Paavo Kumpulainen** kysyy.

– Läheisiä. Ihmisiä pelkästään, ei eläimiä. Ne eivät ole koskaan langenneet eivätkä tehneet syntiä, Rätty opastaa. Myöskään ”tietokone” ei kelpaa läheiseksi, hän täsmentää.

VAHVISTUSTA IDENTITEETILLE

Kristinoppikoulu on ortodoksinuorille vapaaehtoinen, eikä sillä ole samanlaista teologista merkitystä kuin luterilaisten rippikoululla konfirmaatioineen. Tästä huolimatta valtakunnallisesti noin kahdeksan kymmenestä ortodoksiteinistä osallistuu kriparille.

– Täällä saamme nuoret yhteen ja vahvistamme heidän ortodoksi-identiteettiään, tiivistää isä Ville leirin merkityksen.

– Ovathan nuoret mukana ortodoksisen uskonnon opetuksessa, mutta

koulussa se on oppiaine muiden joukossa. Koulun päätyttyä nuorilla ei ole yhteyttä seurakuntaan.

Kriparille tullaan peruskoulun kahdeksannen luokan jälkeen, sinä vuonna kun nuori täyttää 15. Noin viikon mittaisen leirin alussa monia jännittää. Oh-

jaajista onkin paljon kiinni, jotta jää saadaan rikottua, isä Ville kertoo.

– Ensimmäisenä ja toisena päivänä ollaan hiljaa, lopussa kaikki laulavat ja tekevät ristinmerkkejä.

”MEILLÄ SYNKKASI HETI”

Leirillä tulee myös uusia ystäviä. Haminalainen **Meeri Heinonen** ja kouvolalainen **Taru Nekkula** ovat tutustuneet vasta edellispäivänä, mutta näyttää siltä, kuin he olisivat olleet kavereita aina.

”Täällä saa ortodoksisia kavereita.”

Suudelma ikonille kulttuurikeskus Sofian kappelissa.

Taru Nekkula ja Meeri Heinonen
ystävystyivät kriparilla.

– Olemme samassa huoneessa ja ryhmässä ja meillä synkkäsi heti, tytöt kertoivat.

Kummallakin tytöistä on kriparin käyneitä vanhempia sisarusia, joiden esimerkin mukaan he ilmoittautuivat leirille. Kripari onkin alkanut hyvin.

– Leiri vaikuttaa mielenkiintoiselta ja minua kiinnostaa oppia uutta. Olen myös miettinyt leiriohjaajan hommia, Nekkula kertoo.

– Täällä on ollut rennompaa kuin mitä odotin. On tärkeää tavata toisia ortodoksinuoria. Ei heitä muuten tapaa kuin jos-sain uskonnontunneilla, Heinonen sanoo.

Kriparin jälkeen kummallakin on edessä niin kesätöitä kuin lomailuakin, Heinosella musiikkileireilyä ja Nekkulalla mökkeilyä.

ELETTYÄ USKONTOA

Sofian kristinoppikoulun leirinjohtajana toimii **Artturi Hirvonen**, teologian opiskelija ja kirkon aktiivi. Hän kannustaa vanhempia lähettämään lapsensa kristinoppikouluun.

– Täällä saa ortodoksisia kavereita. Suurimmalla osalla sellaisia ei ole, vaan monet istuvat usein yksin uskonnontunneilla. Täällä he huomaavat, etteivät ole yksin, Hirvonen sanoo.

Kripareilla nuorista huolehtivat koulutetut ohjaajat, joista osa on nuorten kanssa oman ikäisiä, osa täysi-ikäisiä. Leireillä on aina myös ensiapuvastaava.

Hirvosen kokemuksen mukaan nuoret ovat käyttäytyneet kripareilla hyvin.

– Joskus on pitänyt jotain tupakkaa tai nuuskaa takavarikoida, mutta se on todella harvinaista. Sen verran kilttejä nämä nuoret ovat, etteivät lähde täältä minnekään karkuunkaan, hän naurahtaa.

Mutta tuputetaanko siellä uskontoa?

– Ei tuputeta, täällä eletään sitä. Päivät aloitetaan ja lopetetaan rukouksella. Jokainen käy katumuksen sakramentissa ja osallistuu ehtoolliseen. Ketään ei pakoteta niihin, ja tilanteissa kerrotaan, mistä niissä on kyse.

Viikon aikana tutustutaan ortodoksisen kirkkoon ja sen sakramenteihin se-

kä siihen, mitä on olla ortodoksi. Koulun päättää virallisesti oman seurakunnan kirkossa toimitettu päätösliturgia. Monella on sen jälkeen juhlat kotona.

– Viikon aikana nuorille muodostuvat tiiviit suhteet. Monesti itku tulee lopussa, kun ensin on eletty viikko tiiviisti yhdessä, Hirvonen sanoo.

– Sanotaan, että kripari on sellainen, jolle kukaan ei tahdo mennä mutta josta kukaan ei tahdo lähteä pois.

Sofiassa ryhmät alkavat päättyä. On aika siirtyä seuraavaan ohjelmaan. Edessä on mielenkiintoinen viikko. ●

Ilmoittautumiset ensi kesän kripareille ovat parhaillaan käynnissä. Kysy lisää omasta seurakunnastasi!

Состоялось поставление митрополита Арсения

17 ФЕВРАЛЯ состоялось поставление в Митрополиты Куопио и Карелии епископа **Арсения**, избранного Поместным Собором в ноябре прошлого года. Церемония поставления, или интронизации, прошла во время Божественной Литургии в Никольском кафедральном соборе Куопио.

Божественную Литургию совершил архиепископ Хельсинки и

всяя Финляндии **Лев** совместно с митрополитом Оулу **Илией**, митрополитом Арсением и другими священнослужителями.

На церемонии присутствовал представитель патриарха Константинопольского **Варфоломея** епископ Кристопольский **Макарий**, который в своей речи передал благословление патриарха первому избранному митрополиту Куопио Арсению. ●

Хелена Хилтаинен/Музей «Риза»

Удивительный мир подростков

9.2.2019 в помещении библиотеки Хельсинского православного прихода состоялась лекция семейного консультанта **Елены Вионцек** «Удивительный мир подростков».

Дружелюбная атмосфера располагала к разговору на темы, волнующие многих

современных родителей. Как жить и взаимодействовать с детьми-подростками, как ненавязчиво направлять и мотивировать их, как избегать, а в случае необходимости - решать конфликтные ситуации.

Аудитория собралась большая и заинтересованная - это здорово! Взрослые задавали самые разные вопросы, на которые Елена отвечала терпеливо и подробно.

Для многих гостей лекция совместились со знакомством с Приходским домом и библиотекой.

Кристина Контканен - библиотекарь - была рада немного рассказать об истории этого уникального места. Отдельное спасибо - нашей прихожанке Евгении Султан за экскурсию в Домовую церковь.

Следующая лекция семейного консультанта Елены Вионцек - «Секреты детского послушания. Гуманистическое воспитание с точки зрения христианских ценностей» - состоится 30.3.2019, в субботу, в 11.00.

Добро пожаловать! ●

БИБЛИОТЕКА ПРИХОДА
открыта по понедельникам
и вторникам в 10–15 ч,
по средам и четвергам
в 15–19 ч.
Liisankatu 29 а, 2-й этаж

В субботу 30.3.2019 в 11.00 в библиотеке православного прихода состоится лекция семейного консультанта Елены Вионцек - «Секреты детского послушания. Гуманистическое воспитание с точки зрения христианских ценностей».
Добро пожаловать!

Nimi: Jarmo Ikävalko
Ikä: 66 vuotta
Asuu: Imatralla
Ammatti: museonhoitaja
Harrastukset: kirjallisuus, kamari- ja konserttimusiikki, teatteri, Lions-toiminta
Perhe: puoliso ja koira, tytär edellisestä avioliitosta, yksi lapsenlapsi

TEKSTI JA KUVA SEPPO SIMOLA

Pitkä tie ortodoksisuuteen

”ENSIMMÄINEN kosketukseni ortodoksisen kirkkoon oli Pokrovan kirkon kellojen ääni. Synnyin nimittäin kirkon naapurina olleessa sairaalassa Lappeenrannassa.

Kotitaustani on luterilainen. Varhaimman muistamani kokemuksen ortodoksisuudesta sain yhdeksänvuotiaana, jolloin vierailin perheeni kanssa Heinäveden Uudessa Valamossa. Oppaanamme oli leipurimunkki Joonas. Minä ja pikkuveljeni ihastuimme luostarin rauhaan ja aistittavaan pyhyteen. Vaikka olin vielä lapsi, vaikutus oli suuri ja todellinen. Isäni osti minulle Konevitsan Jumalanäidin ikonin, jonka kehystyitin kotona.

Vanhempani antoivat minun muodostaa uskonnollisen vakaumukseni itse. Olin nuorena mukana luterilaisen kirkon toimissa, mutta en kokenut saavani siellä samanlaista tunnetta kuin ortodoksisuuden piirissä olin jo saanut. Varsinkaan en tuntenut sellaista syvää yhteisöllisyyttä, jonka olen tavoittanut nykyisessä seurakunnassani.

Aikuisena tavakseni tuli käydä pääsiäispalveluksessa. Monina jouluaattoina kävin ortodoksisessa kirkossa, vaikka kuuluin vielä luterilaiseen seurakuntaan. Imatran silloisessa tsasounassa palvelusia oli vain harvoin, enkä olisi sinne ehkä tohtinut mennäkään. Isommassa kir-

”Vanhempani antoivat minun muodostaa uskonnollisen vakaumukseni itse.”

kossa oli helpompi sulautua kirkkokansan joukkoon.

Muutettuani Helsinkiin 1980-luvun alussa aloin käydä palveluksissa säännöllisemmin. Ystäväpiirissäniikin oli useita emigranttitaustaisia ortodokseja. Koin kirkossa käynnin rauhoittavaksi ja teinristinmerkkejä. Aloin kaivata näitä rauhoittavia kirkkokäyntejä yhä useammin.

Järvenpäähän muutettuani aloin tuntea itseni ortodoksiksi ja käydä läheisessä kirkossa melkein viikoittain ja etenkin juhlapalveluksissa. Ehtoollisille en tietenkään osallistunut, vaan poistuin hienotunteisesti aina ennen ehtoolliseen valmistautumista. Ehkä tätä vähän ihmeteltiinkin, kun olin ahkera kirkossakävijä, ja minua nähtävästi luultiin paikkakunnalle äskettäin muuttaneeksi kirkon jäseneksi.

Kirkon traditio kiehtoi, ja tuolloin aloin tutustua myös ortodoksisiin teksteihin. Ulkomaanmatkoillani etsin yleensä ortodoksisen kirkon ja huomasin, että eri maiden kirkot saattoivat erota toisistaan huomattavastikin.

Kuutisen vuotta sitten muutin takaisin kotikaupunkiini Imatralle, ja jatkoin sieläkin ahkerana kirkossa kävijänä. Kirkkoisämme **Timo** sanoi kerran kohdatessamme, että tervetuloa seurakuntaan, kun muutenkin niin usein kirkossa käyt.

Kauniina kesäsunnuntaina minut liitettiin juhlavassa ja koskettavassa tilaisuudessa ortodoksisen kirkon jäseneksi. Kummikseni valitsin ystäväni, jolle olin jo parikymmentä vuotta aiemmin sanonut, että hänestä tulee kummini, kun minut kastetaan kirkon jäseneksi. Myös kotini siunaaminen oli minulle hyvin merkittävä tapahtuma.

Tiistaiseuran tilaisuuksissa olen käynyt ja osallistunut aktiivisesti talkoisiin sekä myyjäisten järjestelyihin. Tiistaiseuran puheenjohtajanakin olin kaksi vuotta, ja kirkon kiinteistölautakunnan jäsenenä toimin edelleen.

Seurakunnallinen aktiivisuuteni on viime aikoina vähentynyt, koska toimin 95-vuotiaana äitini omaishoitajana ja olen perheemme Imatralla perustaman Veteraanimuseon kokopäivätoiminnan museonhoitaja.

Tieni ortodoksisuuteen oli vuosikymmenten kokemusten summa ja liittymispäätös oli elämäni tärkeimpiä tapahtumia. Ortodoksisuus on minulle elämäntapa.” ●

Sinulle, oi Jumalansynnyttäjä, voitolliselle sotajoukkojen johtajalle, me, Sinun palvelijasi vaaroista päästyämme kiitokseksi veisaamme voittovirren. Pelasta meidät kaikista vaaroista, sillä Sinulla on valta voittamaton, että huutaisimme Sinulle: Iloitse, Morsian, aviostatuntematon.

– *Kontakki, 8. sävelmä*

”Hengellisyys ei ole tulevaisuutta, ei menneisyyttä.”

*Heikki Korhonen
sivu 28*

Katumuskanoni luetaan kokonaisuudessaan vielä 4. huhtikuuta.

KIRKOT KUTSUVAT KATUMAAN

TEKSTI VARVARA MERRAS-HÄYRYNEN JA MIRVA BROLA **KUVA** ORTODOKSIVIESTIN ARKISTO

■ Suuren paaston ensimmäisellä viikolla kirkoissamme on luettu ja laulettu Andreas Kreetalaisen katumuskanonia osa kerrallaan. Ensimmäisen paastoviikon jälkeen katumuskanoni luetaan kokonaisuudessaan vielä viidennen paastoviikon torstaina tai keskiviikkoiltana.

Pyhän Andreas Kreetalaisen katumuskanoni on kirjaimellisesti suuri, sillä se sisältää 250 troparia liitelauselmineen. Ne on jaoteltu luettavaksi tiettyssä järjestyksessä ensimmäisen paastoviikon maanantaina, tiistaina, keskiviikkona ja torstaina.

Kanoni sisältää upean läpileikkauksen Raamatun keskeisiin tapahtumiin sekä niiden merkitykseen hyvinä tai varoittavina esikuvina.

Katumuskanonin tropareissa kuvaillaan sielun tilaa, kehoitetaan ihmistä katumukseen ja vedotaan Jumalan armoon. Mikään ei ole muuttunut syvimmässä ihmisolemuksessa tuhansiin vuosiin: tekstissä käytetään esimerkkeinä lukemattomia Raamatun henkilöitä sekä tapahtumia Adamista ja Eevasta publikaaniin ja fariseukseen, Moosesta aina Kristuksen kärsimyksiin asti.

”Sielu, Vanhan testamentin kaikki ihmiset olen esittänyt sinulle esikuvaksi; seuraa vanhurskaitten hurskaita tekoja ja pakene pahojen syntejä.”

Kirjoittaja yhdistää taitavasti raamatulliset aiheet ihmiselämän todellisuuteen: ”Vapahtaja, rikkomusteni aallokko, paikoillensa pala-

ten, peitti äkisti minut niin kuin muinoin Punaisessa meressä egyptiläiset vaunusoturit.”

”Pappi näki minut ensiksi ja meni ohitse, ja leeviläinen nähdesään vaivani ylenkatsoi alastonta. Mutta Sinä Jeesus, joka olet Mariasta syntynyt, ole turvanani ja armahda minua.”

Kanoniin on lisätty katumustroparien lisäksi tropareita Pyhälle Kolminaisuudelle, Jumalansynnyttäjälle, katumuksen suurena esikuvana pidetylle pyhälle Maria Egyptiläiselle sekä kanonin kirjoittajalle pyhälle Andreakselle.

Suuri katumuskanoni on mielenkiintoisen Raamatun tapahtumien kertauksen lisäksi hyvin henkilökohtaista ja pysähdyttävää rukousta. Siksi se sopii myös itsekseen tutkiskeltavaksi, vaikka suuren paaston jokaisella viikolla.

Tänä keväänä tarkkakorvainen seurakuntalainen voi havaita jotain muuttuneen, sillä Andreas Kreetalaisen suuresta katumuskanonista ilmestyi viime vuoden lopussa uusi suomennos. Tekstikäännöksen ja musiikkiosuuden sovituksen on tehnyt skeemapappismunkki **Damaskinos Ksenofontoslainen (Jaakko Olkinuora)**. Kirjan on kustantanut Valamon luostari ja piispainkokous on hyväksynyt sen liturgiseen käyttöön.

Areiolainen harhaoppi elää uusilla nimillä

Kristus on Jumalan ainoa Poika, todellinen ihminen ja todellinen Jumala. Tämän mysteerion luonne on ihmisiltä salattu. Järkeensä liikaa luottavat ovat yrittäneet avata tätä salaisuutta.

TEKSTI MATTI P. PULKKINEN

Tunnetuin heistä oli Areios, joka kielsi Kristuksen jumaluuden. Hän väitti, että Jeesus olikin luotu. Tällaista harhaoppia kutsutaan arealaisuudeksi. Se elää yhä. Silti hyvin harvat nykyisistä areiolaisista myöntävät, että kierättävät ikivanhaa harhaoppia.

Presbyteeri Areios saarnasi Aleksandriassa 300-luvun alussa. Hän esiintyi ulkoisesti hyveellisenä ja halusi näyttää puhelahjoaan ja filosofista oppineisuuttaan. Hän julisti, että ”oli aika, jolloin Kristusta ei ollut”, koska Isä loi Hänet luomistyönsä alussa. Areios oli saanut vaikutteita joiltain aiemmilta opettajiltaan, mutta häntä ennen tätä harhaoppia ei julistettu yhtä tarmokkaasti.

Areiolaiset kehittivät kieroutuneita oppejaan eteenpäin. Jumala ei alun perin ollut Isä. Kristus oli puolijumala, jollaisia oli paljon antiikin pakanauskonnoissa. Koska areiolaisten Kristus oli Isää alempi, hän ei voinut tuntea Luoja.

Areiolaisten mielestä Jeesus olisi voinut helposti olla renttu tai rikollinen, koska oli eri olemusta kuin Isä. Kristuksen synnittäminen johtui hänen omasta halustaan. Kristuksen jumaluuden kieltäjien spekulatioista kasvoi upottava opillinen suo.

Areios kuvataan usein lattianrajassa Nikean ensimmäisessä kirkolliskokouksessa vuonna 325. Yksityiskohta freskosta bulgarialaisesta Batshkovon luostarista 1100-luvulta.

Interfoto/Alamy/Stock Photo

*”Kauan sitten
kuolleen harhaoppisen
hengellinen
omahyväisyys
houkuttelee nykyäänkin
kääntymään kirkkoa
vastaan.”*

UUSPLATONISTIEN HARHARETKI

Varhaiskirkon teologit käyttivät työkalunaan antiikin filosofian käsitteitä ja logiikkaa. Filosofiasa sinänsä ei ole mitään pahaa, jos se on apuväline. Areiolaiset käyttivät sitä mittatikkuna huonoin tuloksien.

Uusplatonistit uskoivat kaiken alkusynyn olevan ilman alkua oleva henki eli ”Yksi”, joka ei voinut olla yhteydessä luotuun. Siksi Yhden oli luotava likaisia töitä varten demiurgiksi sanottu alemman tason jumala, joka epätäydellisyydessään teki aikamoisia virheitä maailmaa rakentaessaan. Siksi maailmasta tuli mitä tuli.

Tuon ajan filosofit näkivät maailman koostuvan päällekkäisistä kerroksista hieman täytekakun tapaan. Ylempi kerros oli aina alemmaa arvokkaampi ja ylevämpi. Alemmasta kerroksesta oli mahdollista vaikuttaa ylempään tai edes tuntea sitä. Kaiken alkusyy, Yksi, oli kakun päällimmäinen kerros.

Ihmiskuntakin oli hierarkkinen. Nainen oli tosi olemukseltaan epätäydellinen mies, siis miestä alempana. Miehistä ylimmät ja hienoimmat olivat tietysti filosofit itse.

Pyhä Kolminaisuus ei sopinut uusplatonistien maailmankuvaan, joka oli kerroksellinen kuin vaneri. Siksi areiolaiset saivat Raamatusta kasaan varsin vähän tukea. Esimerkiksi Vanhan testamentin sananlaskuissa sanotaan: ”Minut Herra loi ennen kaikkea muuta, luomisen esikoisena, ennen taivasta ja maata” (Sananl. 8:22).

Areiolaisten kannattaisi kuitenkin lukea myös jatko: ”Iankaikkisuudesta minä sain alkuni, kaiken alussa, ennen kuin maata oli.” (Sananl. 8:23). Sanaa ”luominen” käytetään tässä paremman puutteen kuvaamaan selittämätöntä mysteeriä,

Kristuksen jumalallista syntymää ennen aikojen alkua.

NIKEAN KIRKOLLISKOKOUKSEN AIHE

Kun Nikean kirkolliskokous vuonna 325 kutsuttiin koolle, areiolainen harhaoppi oli asialistan tärkeimpiä kohtia. Paikalle saapui Areios itse, mutta hän sai vastaanassa Aleksandrian piispa Athanasiosuksen. Yleensä kärsivällinen Pyhä Nikolaos Ihmeidentekijä kyllästyi Areiosuksen viisasteleihin ja täräytti häntä nyrkillä naamaan. Kirkolliskokous tunnusti Kristuksen jumaluuden ja tuomitsi areiolaisuuden.

Nikean päätös oli kirkon voitto, mutta ei täydellinen. Areiolaisuus eli ja levisi senkin jälkeen, kun Areios oli löydetty kuolleena yleisestä käymälästä vuonna 336. Politikoiva areiolainen piispa Eusebios Nikomedealainen kiersi kirkolliskokouksen määräyksiä.

Koska hän oli suosittu vieras Konstantinopolin hovissa, tämä harhaoppinen käytti valtiota kirkkoa vastaan. Keisarin suosiollisella avulla hän vihki Ulfilas-nimisen areiolaisen piispaksi, joka lähetettiin pohjoiseen kääntymään gootteja. Goottien ja kirkon välinen opillinen ero sai paljon pahaa aikaan varsinkin Italiassa, ennen kuin harhaoppi alkoi sammua 500-luvulla.

AREIOLAISUUS KASVAA ITSERAKKAUDESTA

Suurin ja tärkein nykyajan areiolaisryhmä ovat muslimit. He pitävät Jeesusta profeettana ja hyvänä ihmisenä.

Lännessä areiolaisuus lähti 1800-luvulla kasvuun Yhdysvalloissa. Ensin mormonit profeettansa johdolla ja myöhemmin Jehovan todistajat kiistivät Kristuksen jumaluuden. Molemmat areiolaiset

uskonnot harjoittavat voimaperäistä käännytystä myös Suomessa.

Jehovan todistajat eivät pidä itseään areiolaisina, vaan väittävät löytäneensä omin päin Raamatusta lopullisen totuuden. Heidän järkeilyjään auttaa oman, ”tuunatun” raamatunkäännöksen käyttäminen.

Kirkkoraamatussa Johanneksen evankeliumin alku kuuluu: ”Alussa oli Sana. Sana oli Jumalan luona, ja Sana oli Jumala.” (Joh. 1:1). Tämä kohta osoittaa kiistatta Kristuksen eli Sanan jumaluuden – paitsi Jehovan todistajilla, joiden käännöksessä kirjoitetaan Sanan olleen ”jumala” pienellä alkukirjaimella, siis pakanallinen puolijumala.

Antiikin kreikassa, jolla evankeliumit kirjoitettiin, ei tosin käytetty erillisiä suur- ja pienaakkosia. Areiolaisuuden puolustus kirjoitusasua rukkaamalla ei kerro Kristuksesta, vaan harhaoppisten huonoista perusteluista.

Areios nautti julkisuudesta ja esiintyi yliverlaisena pappina, joka päihitti oman esipaimenensäkin terävänä filosofiteologina. Kauan sitten kuolleen harhaoppisen hengellinen omahyväisyys houkuttelee nykyäänkin kääntymään kirkkoa vastaan.

Luulottelemalla itsensä menneitä sukupolvia viisaammaksi kristityksi on helppoa kuvitella tekevänsä jotain uutta kieltämällä Kristuksen olleen sekä Jumala että ihminen. Sekä kirkko että areiolaiset itse ovat osoittaneet tämän harhaopin huteruuden. Areios yritti ja epäonnistui asiassa 1700 vuotta sitten. Ikivanhojen virheiden koipointi on huono ylpeilyn aihe. ●

Efraim Syyrialaisen rukous

Suuren paaston aikana toistetaan usein syyrialaisen kirkkoisän rukous.

Suuren paaston aikana toistetaan usein pyhän Efraim Syyrialaisen rukousta, jonka sisältö on hyvin koskettava. Rukous on saanut nimensä siitä, että kirkon perinteen mukaan sen kirjoitti 300-luvulla Syyriassa elänyt diakoni ja kirkkoisä, pyhä Efraim.

Rukousta kutsutaan myös paastorukoukseksi, koska sitä luetaan vain suuren paaston aikaan. Se kuuluu seuraavasti:

”Herra, minun elämäni Valtias! Estä minusta laiskuuden, velttouden, vallanhimon ja turhanpuhumisen henki. Anna minulle, Sinun palvelijallesi, sielun puhtauden, nöyryyden, kärsivällisyyden ja rakkauden henki. Oi, Kuningas ja Herra! Anna minun nähdä rikokseni ja anna, etten veljeäni tuomitsisi, sillä siunattu olet sinä iankaikkisesti. Aamen.”

Rukous luetaan suuren paaston aikana kaksi kertaa jokaisen arkipäivän palveluksen lopussa, ei siis lauantaina ja sunnuntaina. Ensi kertaa sitä luettaessa kumarrutaan joka anomuksen jälkeen maahan, eli kolme kertaa.

Tämän jälkeen tehdään puolivartalo-kumarruksia kaksitoista kertaa sanoen: ”Jumala puhdisti minua syntistä.” Lopuksi koko rukous toistetaan ja tehdään maahan kumarrus.

JUMALAN ASEMA ELÄMÄSSÄ

Rukouksen sanoilla ”Herra, minun elämäni Valtias” osoitetaan, mikä asema Jumalalla on elämässä. Jos Jumala ei ole mi-

Efraim Syyrialainen. Mosaiikki 1000-luvulta Nea Monin luostarista Kreikasta.

nun elämäni Herra ja Valtias, silloin minusta itsestäni tulee oman elämäni herra ja valtiasta – oman maailman ehdoton keskipiste, ja niinpä alan arvioida kaikkea omien tarpeiden, aatteiden, halujen ja mielipiteiden mukaan.

Jumala, elämän Herra ja Valtias, on luonut ihmisen omaksi kuvakseen ja kaltaiseksi. Jumalan kuva merkitsee sitä, että toisin kuin muut luodut olennot, ihmisen kykenee puhumaan ja luovaan toimintaan. Ihminen pystyy kirjoittamaan, säveltämään, maalaamaan ja luomaan arkkitehtuuria eli käyttämään Jumalan luomia aineksia uuden rakentamiseen.

Luovuus-sanan taustana onkin Luoja, mikä kertoo, että ihminen luodessaan uutta jatkaa Jumalan luomistyötä. Jumalan kaltaisuus tarkoittaa oikeita, Raamatun opetuksen mukaisia valintoja elä-

mässä. Ihminen menetti Jumalan kaltaisuuden syntiinlankeemuksessa paratiisissa. Kristillinen elämä, eli joka-päiväinen kilvoittelu, tähtää Jumalan kaltaisuuden saavuttamiseen eli pyhittymiseen.

VALLANHIMON HENKI

Rukous jatkuu anomuksella ”Estä minusta laiskuuden, velttouden, vallanhimon ja turhanpuhumisen henki.” Tällä pyydämme Jumalaa auttamaan meitä kilvoituksessamme niin, ettemme lankeaisi mihinkään näistä neljästä paheesta.

Laiskuus tarkoittaa tässä rukouksessa passiivisuutta ja välinpitämättömyyttä hengellistä elämää kohtaan. Käytännössä

se merkitsee sitä, että etsimme ehkä oikeilta ja hyviltä näyttäviä syitä siihen, miksi emme rukoile, käy jumalanpalveluksissa tai osallistu seurakunnan toimintaan.

Velttous merkitsee aivan samaa kuin laiskuus, ja tämä sana onkin käännetty suomen kielelle virheellisesti. Sekä syyrian että kreikan kielessä tässä kohtaa rukousta Jumalaa pyydetään estämään pahansuopaa uteliaisuutta.

Kreikan kielessä on kaksi uteliaisuutta tarkoittavaa sanaa, joista toinen merkitsee oppimisen edellytyksenä olevaa mielenkiintoa tai uteliaisuutta ja toinen puolestaan pahansuopaa tiedonhalua. Tässä kohtaa rukousta käytetty sana tarkoittaa käytännössä sitä, että ihminen utelee jonkun lähimmäisensä asioita ja haluaa käyttää saamiaan tietoja vahingoittaakseen häntä.

The Picture Art Collection / Alamy Stock Photo

Vallanhimon henki vaivaa lähes kaikkia ihmisiä, vaikka helposti ulkoistamme sen riivaavan vain vallanpitäjiä tai esimesasemassa olevaa. Vallanhimo ei välttämättä ilmene varsinaisena tarpeena kommentaa ja hallita muita.

Se voi yhtä hyvin tulla esiin välinpitämättömyytenä ja ylenkatseena, kiinnostuksen, huomaavaisuuden sekä kunnioituksen puutteena. Vallanhimoa voi olla suhteessa puolisoon, lapsiin tai ystäviin. Se on pelkistyneimmillään halua sanoa kaikessa ”viimeinen sana”.

Turhanpuhuminen tarkoittaa tässä rukouksessa hengellisesti vahingoittavaa ja lähimmäistä loukkaavaa turhaa puhetta. Ainoastaan ihmisellä on puhumisen lahja, toisin kuin muilla luoduilla. Kirkkoisät näkivät siinä ihmisessä olevan Jumalan kuvan todellisen tunnusmerkin, koska Jumalan itsensä on ilmoitettu olevan Sana (Joh. 1:1).

Koska puhuminen on suurin lahja, se on samalla myös suurin vaara. Sanalla voi pelastaa ja sillä voi tappaa, sanalla voi innoittaa ja sillä voi myös myrkyttää. Sana on sekä totuuden että valheen välikappale.

Kun sana poikkeaa jumalallisesta alkuperästään ja tarkoituksestaan, siitä tulee turha ja synnin välikappale. Pyhä Edessan piispa Teodoros opettaa tästä:

”Karkota kauas itsestäsi turhanpuhuminen henki, sillä sen suojissa väijyvät mitä turmiollisimmat himot: valhe ja röyhkeys, rienaus ja rivoudet sekä typerä juoruilu. Tästä onkin sanottu: Paljossa puhumisessa vaanii synty, viisas se, joka kielsensä hillitsee (Sananl. 10:19).”

Vain Jumala voi poistaa rukouksessa mainitut neljä katumuksen estettä. Ihmisellä ei yksin ole siihen voimaa.

NÖYRYYS JA KÄRSIVÄLLISYYS

Rukouksessa pyydetään myös ”Anna minulle, Sinun palvelijallesi, sielun puhtauden, nöyryyden, kärsivällisyyden ja rakkauden henki.” Sen alussa mainitaan meidän suhteemme Jumalaan, eli minä olen palvelija, joka pyydän Jumalalta neljää katumuksen edellyttämää hyvettä.

Ensimmäinen niistä on sielun puhtaus, mikä merkitsee mielen eheyttä, lapsen

kaltaisuutta ja puhdassydämyyttä. Puhkaus ei tarkoita pelkästään seksuaalisen turmeluksen vastakohtaa, vaan se on myös kykyä ja halua nähdä lähimmäisessä Jumalan kuva. Puhtaus merkitsee taitoa arvioida tapahtumat ja teot Jumalan opetuksen valossa ja arvojärjestyksessä sekä elää sen mukaisesti.

Nöyryys ei merkitse sitä, että ihmisellä ei olisi omia mielipiteitä ja ajatuksia, vaan taipuisi aina toisten tahtoon. Nöyrä ihminen kykenee tajuamaan totuuden ja näkemään sekä hyväksymään asiat sellaisina kuin ne ovat ja siksi näkemään Jumalan hyvyyden ja rakkauden kaikessa. Nöyrä ihminen ei nöyristele toisia, vaan on kuuliainen ainoastaan Jumalan käskyille ja noudattaa niitä.

Pyhä Hesykhios opettaa nöyryydestä: ”Herra on sanonut: ’Se, joka nöyrtyy tämän lapsen kaltaiseksi, korotetaan, mutta joka itsensä korottaa, se alennetaan.’ (Matt. 18:4; 23:12) ’Oppikaa minusta’, Hän sanoo. Huomasitko, että opittava asia on nöyryys? Sillä Hänen käskynsä on iankaikkinen elämä. (Joh. 12:50) Mutta käsky on taaskin nöyryys, joka ei ole nöyrä, se on langennut elämän ulkopuolelle ja on kaiketi kuoleman vallassa.”

Kärsivällisyys on jumalallinen hyve. Jumala tuntee asioiden todellisen tilan, eli Hän näkee mikä ja milloin on ihmisen parhaaksi. Kärsivällinen ihminen, rukoiltuaan jotain asiaa, jaksaa odottaa sen täyttymistä silloin ja siten, kun se on pelastukselle tarpeen.

Rukouselämä ei ole vaihtokauppaa Jumalan kanssa. Emme saa odottaa että rukouksen toive toteutuu viipymättä ja siten kuin itse haluaisimme. Mitä lähemmäksi Jumalaa tulemme, sitä kärsivällisemmäksi me tulemme ja sitä enemmän meissä heijastuu Jumalalle ominaiseen tapaan kunnioitus kaikkia olentoja kohtaan.

Rakkaus tarkoittaa hengellisessä mielessä taitoa pohtia, mitä hyvää lähimmäiselle voi tehdä. Autuas Diadokhos opettaa:

”Kun joku on kasvanut rakkaudessaan Jumalaan, hän alkaa hengellisesti rakastaa myös lähimmäisiään: tämä on sitä rakkautta josta Raamattu puhuu. Lihallinen

”Rukouselämä ei ole vaihtokauppaa Jumalan kanssa.”

rakkaus haihtuu kovin helposti vähäisimmästäkin syystä, sillä siitä puuttuvat hengen tunnesiteet. Toisin on hengellisen rakkauden laita: vaikka Jumalan vaikutuksen alainen sielu saisi aiheen katke-roidua, ei kuitenkaan rakkauden side siinä katkea.”

TAIVAAN JA MAAN KUNINGAS

Rukouksen sanoilla ”Oi, Kuningas ja Herra” osoitamme, että Jumala on taivaan ja maan Kuningas ja Herra, jolle on mahdollista sekä estää ihmisen lankeemus, jos ihmisellä on siihen oma vakaa tahto, että täyttää ihmisen rukoilemat hyvät ja Jumalalle otolliset pyrkimykset.

Rukous loppuu sanoihin ”Anna minun nähdä rikokseni ja anna, etten veljeäni tuomitsisi, sillä siunattu olet sinä iankaikkisesti. Aamen.”

Lopuksi anomme Jumalan apua, ettemme tarkkailisi toisten tekoja, vaan näkisimme vain omat vikamme. Toisia emme voi muuttaa, mutta Jumalan apuun turvaten saatamme ehkä itse kyetä muuttamaan hiukan tai ainakin olemaan tuomitsematta lähimmäisiämme.

Paastoa edeltävän tuomiosunnuntain evankeliumi (Matt. 25:31–46) on meille lohdullinen, sillä sen mukaan tuomiota ei tee meidän lähipiirimme, vaan sen tekee taivaallinen Kuningas, joka on oikeudenmukainen tuomari. Rukouksen lopuksi vielä toteamme, että Jumala on iankaikkinen Jumala ja Hän on siunattu. ●

Lähde: Pyhien Sergein ja Hermanin veljeskunnan opintomateriaali

*”Joillain tuo äänen tuottamisen lahja on niin kaunis, että itkettää.
Jotkut käyttävät sen turhuuteen.”*

Sydämeen sattuu

TEKSTI HEIKKI KORHONEN KUVA HEIKKI SANTASALO

Valo Kela-taksin katolla on sammunut, mutta sisällä kaupallisen radion puhemoottori suoltaa loputonta äänimattoa. Se on tullut turhankin tutuksi viime kuukausina. Aikaisemmin se sattui korviin, nykyisin myös sydämeen. Olen pakosta joutunut viettämään Kela-taksissa lukemattomia tunteja matkalla sairaalaan ja sieltä kotiin.

Kun leikkaus vei itseltä järjellisen puhekyvyn, alkaa arvostaa sanoja ja puhetta aivan uudella tavalla. Yhden sanan tuottamiseen tarvitaan jo suuri määrä lihaksia, hyvin toimivat äänihuulet ja kieli. Se on Luojan luoma äärimmäisen herkkä kokonaisuus, jota ei tule terveenä mietittyä. Joillain tuo äänen tuottamisen lahja on niin kaunis, että itkettää. Jotkut käyttävät sen turhuuteen.

Ortodoksinen kirkko tuntee hesykasteja, hiljaisuuden valinnoita kilvoittelijoita, jotka ovat luopuneet vapaaehtoisesti puheesta. Tuntemani luostaritkaan eivät ole mitään lörpöttelykeskuksia, mutta hesykasteille niissäkin on liikaa puhetta.

Kun joutuu yhtäkkiä pakolliseen ”hesykasmiin” osoitautuvat monet asiat yllättävän vaikeiksi.

On vaikea soittaa apua, jos ei puhu.

On vaikea vastata puhelimeen, jos ei puhu.

On vaikea harjoittaa sosiaalista kanssakäymistä, jos ei puhu.

On vaikea kertoa tunteistaan ja olotiloistaan, jos ei puhu. Rukouskin menee sössötykseksi.

JOPA sairaala tai Kela antavat yleensä yhteysvaihtoehdoksi vain lankapuhelinnumeron. Edes tekstiviestiä ei voi lähettää. Jos lähettää sähköpostin saa vastauksen, jos saa. Vastaan tulee viranomaisiakin, jotka huutavat kovempaa ikään kuin olisin tullut myös kuuroksi. Toiset yrittävät yksinkertaistaa puheensa lapsen asteelle ikään kuin minulta olisi mennyt myös järki puheen lisäksi.

Useimmilla on myös niin kiire, etteivät he jaksaa odottaa kun pudottelen sanan tai kaksi epäselvästi. Joskus haluaisi kieltämättä huomauttaa, että ”joka vastaa ennen kuin on kuunnellut loppuun, saa osakseen häpeän ja tyhmyrin maineen” (Sananl. 18:13).

Yön pimeydessä, teholla neljännen pitkän leikkauksen jälkeen, ei huulilta kumpua ensimmäisenä kiitos

Luojalle kaikista hyvistä lahjoista. Useammin kumpuaa kysymys: Miksi minä?

Ja kuitenkin, Luoja näyttää jo samana yönä Töölön sairaalan teholla niin syvältä kumpuavaa ihmisrakkautta ja sitoutuneisuutta ihmisten auttamiseen, että se jättää sanattomaksi.

En ole hetkeäkään peloissani, kun sänkyäni päädyssä killuva Kristus Vapahtajan kuva kääntyilee yölamppujen valossa.

SAIRAUDET kuuluvat elämään, enkä minä suinkaan ole tässä suhteessa poikkeus. Lähes jokaisella minun ikäselläni ukolla on jotain sairauksia, harva tassuttelee täysin terveenä.

Kristillinen ihanne on se, että Jobin tavoin kiitetään tästäkin koettelemuksesta. Samalla uskotaan, että koettelemuksen arvo ja merkitys kirkastuu aikaa myöten. Joka kestää sairauden kärsivällisesti ja kiitollisesti, hänelle annetaan ja se lasketaan kilvoitukseksi tai vielä enemmänkin.

Se vain on vaikeaa vaikka tiedän, että hengellisyys ei ole tulevaisuutta, ei menneisyyttä. Se ei myöskään ole tuonpuoleista. Se on tätä päivää, toteutuu tämän päivän elämässä, tämän päivän teoissa.

Sen mittari ovat vastoinkäymiset. On helppo olla hengellinen, kun kaikki luistaa rasvattuna, elämä hymyilee, lapset ovat siistejä ja kauniita, terveys ei reistaa ja työelämässä tulee ylennyksiä tasaisesti.

Mutta sitten tulee se hetki, jolloin asiat menevät huonommin, tulee viidestoista yö, sairaus iskee, työpaikka menee. Silloin mitataan se, millaiselle hengellisyydelle elämä on rakennettu.

KUN istun sairaalassa käsi kädessä vaimon, pojan tai tyttären kanssa, tapailen mieleeni Luukkaan evankeliumin sanomaa siitä, että Isän ja Pojan välillä on vain rakkautta. Kaiken minkä Isä omistaa hän antaa Pojalle. (Luuk. 10:22).

Tähän Isän ja Pojan väliseen ehtymättömään rakkauteen sisältyvät kaikki rakkauden muodot. Siihen sisältyy puolisoitten rakkaus, vanhempien, lasten, sisarusten, lastenlasten, vävyjen, ystävien ja läheisten rakkaus.

Kun tässä uskossa vaeltaa, on selvää että hengellisyyden ja uskon tavoite on saattaa meidät yhteyteen Isän rakkauden kanssa.

Itselleni on hämmentävää, miten paljon suurikin rakkaus voi syventyä sairauden aikana.

Silti suuri haaveeni on, että taas jonain päivänä seisson ambonilla ja rukoilen ennen liturgian alkua: ”Herra avaa minun huuleni, niin suuni julistaa sinun kunniaasi.” ●

”Useammin kumpuaa kysymys: Miksi minä?”

Kirjoittaja on Porvoon kirkon diakoni.

Kohti ylösnousemuksen juhlaa

Suurta paastoa on sanottu pyhiinvaellukseksi kohti taivaallista isänmaatamme.

Paasto mielletään helposti vain joukoksi kieltoja, rajoituksia ja raskaita velvollisuuksia. Suuressa paastossa on kuitenkin kyse vapaudesta, ei pakosta.

TEKSTI PASTORI MIKKO LEISTOLA

Matkaan lähtijän mieli on kevyt. Paastomatikalle lähtiessämme pyrimme hylkäämään sieluamme kahlitsevat, piinaavat ja orjuuttavat asiat ja kuljemme kohti Kristuksen kirkkautta. Siksi puhutaankin valoisasta, ihanaasta paastokeväästä.

Paastoon laskeutumisen päivää kutsutaan sovintosunnuntaiksi. Tänä vuonna 40 päivän pituiselle paastomatikalle lähdettiin 3. maaliskuuta. Päivän evankeliumissa Jeesus opettaa: ”Jos te annatte toisille ihmisille anteeksi heidän rikkomuksensa, antaa myös taivaallinen Isänne teille anteeksi. Mutta jos te ette anna anteeksi toisille, ei Isännekään anna anteeksi teidän rikkomuksianne.” (Matt. 6:14)

Kirkon viesti on selkeä: Hedelmällisen paastokilvoituksen ensimmäinen edellytys on se, että olet sovussa lähimmäistesi kanssa. Paastovaellukselle ei voi lähteä, jos repussa on painona katkeruutta, kaunaa tai vihaa.

Suuri paasto alkaa illalla kirkollisen vuorokauden vaihtuessa. Ehtoopalveluksen alkaessa papisto on vielä pukeutuneena sunnuntain kirkkaan värisiin pukuihin. Palveluksen aikana tekstiilit kuitenkin vaihtuvat paastoväreihin, ja kuoro siirtyy käyttämään paastosävelmiä.

Palveluksen päätös on hyvin vaikuttava. Kaikki paikalla olevat, niin papisto kuin kirkkokansa, pyytävät vuorollaan anteeksiantoa toinen toisiltaan. Suuri paasto on juuri alkanut, mutta samalla

kuoro laulaa pääsiäiskanonia ikään kuin lupauksena tulevasta kirkkaudesta.

KATUMUSKANONI

Paaston aikana luetaan arkipäivän palveluksissa pyhittäjä Efraim Syyrialaisen paastorukous. Rukoukseen liittyvät myös maahankumarrukset. Tämä ihmeellinen lyhyt teksti on kuin vaellussauva, johon kilvoittelija voi hengellisellä pyhiinvaelluksellaan tukeutua.

Ensimmäinen paastoviikko alkaa pyhän Andreas Kreetalaisen katumuskanonilla. Laaja runoelma luetaan neljässä jaksossa maanantaista torstaihin toimitettavien ehtoonjälkeisten palvelusten yhteydessä. Siinä pyhittäjänsä Andreas tuo eteemme lukuisien Vanhan Testamentin patriarkkojen rikkomukset vain osoittaakseen, kuinka oma sielumme on vielä monin verroin syntisempi.

Epätoivoon ei kuitenkaan ole syytä. Aidosta katumuksesta alkaa sielun matka kohti kirkkautta: ”Jumalan Karitsa, joka otat pois kaikkien synnit, ota minultakin synnin raskas ies ja laupeudessasi anna minulle katumuksen kyyneleitä.”

VAHVISTUSTA KILVOITUKSEEN

Suuren paaston arkipäivinä ei toimiteta liturgiaa. Ehtoollisjumalanpalvelus, liturgia, on aina juhla. Evankeliumi ja ehtoollinen eivät ole vain vertauskuvia, vaan sanassa ja sakramentissa Kristus on todellisesti läsnä.

Liturgia on aina pieni pääsiäinen. Paastokilvoitus on kuitenkin pidättäyty-

mistä. Olemme valmistautumassa ja vasta vaeltamassa kohti tätä kirkkautta. Siksi liturgiasta pidättäytyminen paastopäivinä on perusteltua.

Kun olemme paastonneet arkipäivät, tuovat lauantain ja sunnuntain liturgiapalvelukset meille kaivattua vahvistusta. Paastoaminen kuitenkin jatkuu, vaikka sunnuntaina ruokarajoituksissa onkin kevennyksiä.

Suuren paaston sunnuntait kuvastavat hyvin langenneen maailman todellisuutta, jossa kristittyinä olemme yhtäaikaista, jossa kristittyinä olemme yhtäaikaista, jossa kristittyinä olemme yhtäaikaista, jossa kristittyinä olemme yhtäaikaista. Aivan samalla tavoin suuren paaston sunnuntaipäivissä Kristuksen kirkkauden odotus ja täyttyminen ovat erityisellä tavalla yhtäaikaista läsnä.

Ihmisen voimat ovat perin rajalliset, tarvitsemme vahvistusta. Siksi kaikkein ankarimpina paastopäivinä, keskiviikkoisin ja perjantaisin, toimitetaan niin sanottu ennenpyhitettyjen lahjain liturgia (EPL). Se on ehtoopalvelus, jonka yhteydessä kirkkokansalle jaetaan edellisenä sunnuntaina valmiiksi pyhitetyt ehtoollislahjat. Näin arkipäivinäkin toteutuu kovan ponnistelun ja eläväksi tekevän täyttymyksen vuorottelu.

Seurakuntakirkoissa suuren paaston ensimmäinen EPL-palvelus toimitetaan vasta ensimmäisen paastoviikon perjantaina, sillä keskiviikkona on luettu vielä katumuskanonia. Näin olemme viettäneet ensimmäisen paastoviikon jokaisen illan kirkossa yhteisessä rukouksessa. Matka kohti juhlien juhlaa on alkanut! ●

Ylisukupolvinen tulevaisuushorisontti

SUOMESSA on kauhisteltu ja kohistu vanhusten hoidon ongelmista jo jonkin aikaa. Huoli on erinomainen markkinoinnin väline, sillä kukapa ei olisi huolissaan läheistensä hyvinvoinnista. Ikävistäkin asioista voimme löytää myönteisiä näkökohtia. Valviran ylijohdaja totesi kohun olevan erinomainen asia, joka parantaa asiakas-turvallisuuden asenteita. Tähän toiveeseen on helppo yhtyä.

Joukko eri tieteenalojen tutkijoita käsitteli muutama vuosi sitten ilmestyneessä kirjassa vanhushoivan ongelmia: miten hoivaan liittyvää keskustelua käydään, miten päätöksiä perustellaan politiikan ja markkinoiden kentällä. Tutkijoiden viesti valkeni sivu sivulta: vanhuus tarkoittaa hoivaa ja vaivaisuutta, jota ei saa sijoittaa yhteiskunnallisen päätöksenteon marginaaliin. Vanhuksia on hoivapolitiikassa kohdeltava ihmisarvoisesti. Vanhuuteen kuuluvista vaivoista vaikeneminen saattaa tutkijakollektiivin mukaan kieliä kehoon liittyvän todellisuuden peittelemisestä ja verhoamisesta hienoihin ilmaisuihin. Hoivaa on vaikea sanoittaa, etenkin nykypäivän eliitin etuihin sopivalla tavalla.

Kuka määrittelee, miten vanhuudesta, vaivaisuudesta ja tarvitsevuudesta tulisi puhua? Kielellinen valta näyttää olevan edelleen poliittisen eliitin ja lainsäätäjien pääomaa: vanhuspalvelulaissa sanaa ”hoiva” ei mainita lainkaan, sillä harva meistä haluaa todeta tai kutsua itseään vaivaiseksi. Vallitsevassa hoivapolitiikassa puhutaan palvelutuotteista, mutta kuinka hyvin ”tuotteistaminen” ja ”markkinat” sopivat vanhuushoidon sanastoon?

Mielikuvissa heikkous ja riippuvaisuus yhdistyvät helposti vanhuuteen ja vammoihin. Ne saattavat näyttytyä poikkeuksina normaalista elämästä. Olennainen osa hoivatyötä (olen itsekin tämän nähnyt) on kehon eritteiden kanssa työskentely. Jonkun ”vaivasta” tulee toisen likapyykki, joka voi puolestaan vaikuttaa tapamme puhua siitä etäännyttävien sanakääntein.

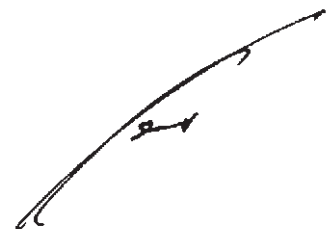
Jos markkinalogiikan oletetaan solahtavan sujuvasti hoivan käytäntöihin, vanhuus ei saatakaan näyttytyä ongelmakeskeisenä, sillä läheisten merkitys hoidon tarjoajana ei ole hävinnyt. Päinvastoin: ihmiset saavat edelleen huomattavan osan tarvitsemastaan avusta perheenjäseniltään. Tällä hoitomuodolla on vahva normatiivinen pohja sen inhimillisen välttämättömyyden ja siihen liittyvien tunteiden vuoksi.

Jokaisella elämänvaiheella on omat kehityshaasteensa ja tehtävänsä, niin vanhuudellakin. Vanhukset pyrkivät punomaan elämästään ehyen tarinan. Tämä on ikeikainen, muuttumaton psykologinen tehtävä. Tarinoimalla vanhukset siirtävät nuoremmille sukupolville hiljaista tietoaan, jota ei kirjoista löydy. Isovanhempina heillä on korvaamattoman tärkeä rooli. Eliniän pidentymisen vuoksi isovanhemmuus kestää nykyisin useita vuosikymmeniä. Tämä on pitkä aika luoda lastenlapsille yhteys suvun historiaan ja menneisyyteen.

Joka hetkellä on oma merkityksensä. Raamatun Simeon ja Hanna saivat viettää elämänsä suurimman hetken vanhuuden huipulla. He saivat kohdata Vapahtajan, jota olivat profettojen ennustuksiin luottaen odottaneet. Jos tällaisia innostavia esimerkkejä vanhuuden päivästä tunnettaisiin yleisesti enemmän, voisi vanhuuden pelkoa ja aliarviointia esiintyä vähemmän.

Kun monen tänä päivänä vanhainkodissa tai kotona hoivan tarpeessa olevan vanhuksen elämän taakka on ylittänyt oman kestokyvyn, he ovat usein kääntyneet luottavaisesti Simeonin ja Hannan tavoin Herran puoleen. He kokevat, että Jumala on ollut heitä kohtaan hyvä. Kuinka kaunis onkaan tuollainen vanhus. Heitä on vielä seurakunnissamme ja kodeissamme. Me emme saa unohtaa heitä vanhainkoteihin, sillä me tarvitsemme heidän siunauksen toivotuksiaan ja esirukouksiaan – aivan kuten Joosef, Maria ja Jeesus-lapsi tarvitsivat Simeonia ja Hannaa.

Jeesus ei koskaan tullut vanhaksi. Hänen oli uhrattava elämänsä, jotta meillä olisi valoisaa kehdestä hautaan. Muistuttakoon meitä tästä kohta koittava suuri juhla, jonka ilosta eräs Solovetskin luostarisaaressa ollut vanki 1920-luvulla todisti: ”Kristus nousi kuolleista! Voittoveisuus lauloivat ne, jotka joka päivä ja hetki olivat kuoleman piirittämiä. Kaikki osallistuivat lauluun. ’Haudoissa oleville’ kaikui kuorona, joka julisti ylösnousemusta, voittoa pahasta. Veristen käten pystyttämät vankilan muurit romahtivat.”

arkkipiispa Leo

Горизонты будущего через призму поколений

НА протяжении некоторого времени в Финляндии не умолкает шум и беспокойство от проблем в области ухода за пожилыми. Беспокойство является отличным маркетинговым инструментом, потому что кто угодно будет обеспокоен благополучием своих близких. В негативной ситуации можно найти и положительные моменты.

Генеральный директор Valvira заявил, что возникший скандал является позитивным явлением, так как он улучшит отношение к безопасности клиентов. С таким пожеланием легко согласиться.

Некоторое время назад группа ученых разных направлений выпустила книгу, в которой обсуждаются проблемы ухода за престарелыми: в какой форме обсуждать вопросы связанные с попечением, на каких принципах основывать решения принимаемые в политической и маркетинговой сфере. От страницы к странице мнение ученых становится все более понятным: старость подразумевает попечение и беспомощность, понятия, которые не могут быть отодвинуты на задний план в процессе принятия социальных решений. Замалчивание проблем связанных со старением, по мнению ученых, приводит к отрицанию действительности относительно тела человека и прикрытия процессов красивыми фразами. Попечительство трудно описать, особенно, таким образом, который бы отвечал интересам современной элиты.

Кто ответственен за то, в какой форме допустимо говорить о старости, немощи и бедности? Право голоса остаётся за политической элитой и законодателями: слово «попечительство» не упоминается в контексте услуг для престарелых, так как мало кто из нас готов признать себя немощным. В преобладающей политике говорится о сервисных продуктах, но насколько слова «рентабельность» и «рынок» вписываются в словарь по уходу за пожилыми людьми?

Преставление слабости и зависимости легко сочетается со старостью и инвалидностью. Они могут выглядеть как исключение из нормы жизни. Основная часть ухода (я сам это видел) заключается в работе с различными выделениями тела. Чья-то «беда» становится еще одним лозунгом другого, что, в свою очередь, влияет на то, что и мы начинаем, говорить об этом далекими словами.

Если предполагается, что рыночный подход уместен в вопросах попечения, то старость не может рассматриваться

как проблема, поскольку роль родственников в уходе не утрачена. Напротив, люди по-прежнему получают значительную часть необходимой им помощи от членов своей семьи. Эта форма попечения имеет прочную нормативную базу, основанную на человеческой реальности и связанной с ней эмоциями.

Каждый этап жизни имеет свои вызовы и задачи развития, это касается и старости. Пожилые люди стремятся составить цельную историю своей жизни. Это древняя, неизменная психологическая задача. Посредством историй старики незаметно передают молодому поколению знания, которых нет в книгах. Будучи бабушкой и дедушкой, они играют незаменимую роль. По причине увеличения уровня продолжительности жизни, их участие в жизни семьи может продлиться на несколько десятилетий. Это продолжительное время для введения внуков в историю и прошлое семьи.

У каждого момента есть свое значение. Библейские Симеон и Анна в глубокой старости испытали важнейший момент своей жизни. Они встретили Спасителя, которого ожидали, полагаясь на предсказание пророков. Если такие вдохновляющие примеры были бы известны более широко, то было бы меньше страха и недооценки старости.

Когда бремя жизни многих пожилых людей, находящихся дома или в домах престарелых, становится тяжело носимым, они подобно Симеону и Анне обращаются к Господу. Они чувствуют, что Бог был добр к ним. Как прекрасна такая старость. Они все еще с нами в наших приходах и домах. Мы не должны забывать их в домах престарелых, потому что нуждаемся в их благословении и заступничестве - точно так же, как Иосиф, Мария и младенец - Иисус нуждались в Симеоне и Анне.

Христос не стареет. Он отдал свою жизнь, чтобы наша была наполнена славой от колыбели до могилы. Пусть эта мысль направит нас на встречу Великого праздника, о радости которого засвидетельствовал в начале XX века один из Соловецких узников: «Христос воскрес из мертвых! Победную песнь воспевают те, которых ежедневно и ежеминутно окружает смерть. Все участвуют в пении. «И сущим во гробех» отзывается хоромым эхом, которым провозглашается воскресение и победа над злом. Стены тюрьмы, возведенные кровавыми руками, рухнули».

Архиепископ Лев

Varför fastar vi?

TEXT KYRKOHERDE JONAS BERGENSTAD FOTO ALEKSI SAVELJEFF

När ni fastar, se då inte dystra ut som hycklarna, som vanställer sitt utseende för att människorna skall se att de fastar. Sannerligen, de har redan fått ut sin lön. Nej, när du fastar, smörj in ditt hår och tvätta ditt ansikte, så att inte människorna ser att du fastar, utan bara din fader i det fördolda. Då skall din fader, som ser i det fördolda, belöna dig. (Matt 6:16-18)

Med dessa ord lär Kristus oss om hur vi skall fasta. Kyrkans tradition innehåller regler för fastan, i synnerhet för den kroppsliga fastan, till exempel rörande maten. Fastetiden kan te sig som en period under kyrkoåret då vi är tvungna att lyda vissa regler. Var och en av oss som försöker följa reglerna angående mat under fastan, vet hur svårt det kan vara. Hur kan jag lämna bort kött och äta enbart vegetarisk mat? Hur kan jag leva utan mjölk?

Fastan kan kännas tung och jobbig. Ju mera man kommer in i fastan, desto jobbigare tycks den bli. Att avstå från något (såsom vissa födoämnen och läckerheter), i synnerhet något som vi kanske är beroende av, är inte lätt.

Om vi koncentrerar oss på det yttre i fastan, glömmet vi varför vi fastar. Varför fastar vi? Fastan är en förberedelse för oss. Kristus själv fastade innan han började förkunna och undervisa offentligt (Matt 4:2). Under fastan förbereder vi oss för att möta Gud. Vi har en möjlighet att rannsaka vårt inre, se var vi har

gått vilse och fråga oss själva om vi har levt enligt Guds vilja. Matfastan hjälper oss att se hur beroende vi är av mat. Vi behöver mat för att leva. Om vi tar fastan på allvar och på rätt sätt, kan vi återfinna maten som en Guds gåva till oss och så lära oss uppskatta denna gåva. Vi ges också tillfälle att lära oss att vi behöver mycket mindre än vi vanligtvis konsumerar.

Om fastan känns jobbig betyder det att vi är på rätt väg. Fastan är en övning. Vi övar att använda vår vilja enligt Guds vilja. Allt som för oss bort från Gud kan vi ifrågasätta. Fastan ger oss möj-

ligheten att upptäcka vilka saker i vårt liv som för oss bort från Gud och vilka saker som leder oss till Gud. Övning innebär arbete och ständig repetition. Under fastan övar vi vår kropp och själ att se det väsentliga och gudomliga. En liten känsla av hunger visar oss att livet är en Guds gåva och att vi är beroende av Guds gåvor för att leva, det vill säga av mat. Och när vi kämpar får vi möjligheten att vända oss till Gud för hjälp. Vi får en chans att återfinna bönen och på ett alldeles nytt sätt. Herre, förbarma dig över oss. Denna bön får en allt djupare betydelse.

Alla regler och seder under fastan hjälper oss att vända oss till Gud, att återupptäcka Gud. Vi fastar alltså inte för att lyda regler och upprätthålla seder, vi fastar för Gud och för vår själ och kropp. Allt detta kan vi göra med glädje utan att oroas för hur andra klarar av fastan. Må denna fasta bli en Guds gåva för oss och till våra själars och kroppars välsignelse och läkedom. ●

Fastan kan lära oss att vi behöver mycket mindre än vi vanligtvis konsumerar.

Hilka Seppälä

ORTODOKSISEN KIRKKOLAULUN TEOLOGIA

Suomen bysanttilaisen musiikin seura ry 2018

Ortodoksinen kirkkomusiikki on laulettua teologiaa. Jumalanpalveluksessa laulettavat psalmit, hymnit ja veisut pitävät sisällään kirkon opetuksen ja tradition koko täyteyden.

Kun ortodoksisten kanttorien yliopistollisen koulutus Joensuussa käynnistyi 1980-luvun lopulla, sisällytettiin opintoihin kirkkolaulun teologia oma oppiaineenaan. Asista oli tehnyt aloitteen Hilka Seppälä, joka sittemmin ortodoksisen kirkkomusiikin professorina luennoi tätä lempiainettaan kirkkomme tuleville kanttoreille vuodesta 1992 aina eläköitymiseensä asti vuonna 2011.

Eläkepäivinä luentomuistiinpanot ovat jäsenyneet ja täydentyneet ehyeksi käsikirjoitukseksi, joka nyt on ilmestynyt Seija Lapalalaisen toimittamana ja Suomen bysanttilaisen musiikin seuran julkaisemana kirjana. Arkkipiispa Leon esipuhe avaa teoksen, joka upealla tavalla kunnioittaa professori emerita Hilka Seppälän elämäntyötä.

Kirja on todellinen runsaudensarvi. Kun lähdetään purkamamaan traditiota, jossa kaikki liittyy kaikkeen, voi asioiden moninaisuus hämmentää. Lukija, jolle ortodoksinen

perinne on vieraampi, saattaa useammankin kerran kysyä, mistä tässä on kysymys, miten kaikki tämä liittyy musiikkiin.

Kaikki tähtää kuitenkin yhteen ja samaan pisteeseen, jonka Seppälä itse kiteyttää hienosti otsikolla ”Jumalanpalvelus on sanallinen ikoni”:

”Kun jumalanpalvelus on pieniä yksityiskohtia myöten täsmällisesti toimitettu, se syöpyy mieleen kuvankauniina. Hyvin ja huolellisesti toimitettu palvelus onkin laulun sanelema ikoni, jonka kuulo ottaa vastaan näön sijaan. Se pysyy kuvankaltaisena kiteytyneenä muotona ja mallina ja seuraa jumalanpalveluksen osallistujaa kuulostaumuksena jumalanpalveluksen loputtua.”

Seppälän elävä esitys tuo vahvasti esiin uskomattoman laajan kirkon tradition ja kirkkoisien kirjoitusten tuntemuksen. Teoksen lähdeluettelo on vaikuttava.

MIKKO LEISTOLA

Keräyslupa RA/2017/7236, 30.11.2017, on voimassa koko Suomen alueella alhvenmaasta itäkuun ottamatta 1.1.2018–31.12.2022. Kerätyt varat käytetään Filantropian diaonia-, läheisy- ja kehitysyhteistyöhankkeisiin kansainvälisesti ja kotimaassa. www.filantropia.fi

Filantropia

Rakenna lapsen huomista, tue äidin toimeentuloa

Kasvun varaa

SUUREN PAASTON KERÄYS 4.3.–21.4.2019
Tili: FI53 5480 0520 0233 08 Viite: 12616

Ikoneita ja pääsiäismunia esillä Savonlinnassa

SAVONLINNAN maakuntamuseossa on avautunut ikonimaalari **Tuula Ahosen** *Valo valosta* -näyttely, jossa on esillä pääsiäiseen liittyviä ikoneita, Jumalansyntyttäjän ja Kristuksen henkilöikoneita sekä kirkon pyhiä kuvaavia ikoneita.

Tuula Ahonen tunnetaan varsinkin Savonlinnan ortodoksisen kirkon ikonostaasiin maalaamistaan uusista ikoneista, jotka valmistuivat vuonna 2009.

Ahonen on maalannut ikoneja kolmenkymmenen vuoden ajan.

– Ikoneissa keskitytään kuvattun pyhän mielentilaan, rukouksellisuuteen, kärsivällisyyteen ja lempeyteen, ilman inhimillistä lihallisuutta ja kärsimystä. Näkyvämmän maailman ja sen asukkaiden kuvaaminen näkyväksi vaatii selkeän ja pelkistetyn kuvakielen, hän kertoo.

Näyttelyssä nähdään lisäksi koristemunia, joita Ahonen on toteuttanut eri tekniikoilla. Mukana on olkkoristeisia ja helmi-kirjaituja munia sekä vahatek-

niikalla koristeltuja munia eli pisankoja.

Ortodoksisen kirkon perinteessä munat kuuluvat pääsiäiseen. Niitä annetaan lahjaksi ystäville. Legenda kertoo, että pyhä Magdalan Maria antoi Rooman keisari Tiberiukselle munan kertoessaan Kristuksen ylösnousemuksesta. Pääsiäismunien väreihin ja kuvioihin liittyy paljon symboliikkaa ja niillä viestitään munan saajalle erilaisia onnentoivotuksia.

Ahonen aloitti ikonimaalausopinnot vuonna 1985. Myöhemmin hän hakeutui Valamon kansanopiston kirkkotaiteen linjalle.

Vuonna 1993 Ahonen opiskeli Pietarin Taideakatemian konservantiosastolla **Yaroslav Onufrievzin** johdolla. Taitojaan hän on täydentänyt säännöllisesti Valamon opistossa järjestettävillä mestarikursseilla.

Valo valosta -näyttely esillä 15.2.–22.4. Savonlinnan maakuntamuseossa Riisahisaassa.

Heikki Turunen

NENKOSET

Wsoy 2018

Turunen romaani on nimetty proosaballadiksi, ja kirjailija itse on balladin laulaja. Kirjan nimi viittaa karjalankieliseen sanaan *nenkoine, nengoine* 'sellainen, tällainen'. Kirjailija jatkaa romaanitriologian kolmannessa osassa evakotarinaan, jonka keskeisin henkilö on suojärveläinen Manja-evakko. Turunen osaa kuvata taitavasti nuoren naisen tuntoja ja ajatuksia, joita Manja kokee vanhemmistaan orpona ja sisarustensa huoltajana. Isoon taloon

maidun Manjan asema paranee taloudellisesti, vaikka miniän osa ja asema miehen kotalossa on hirveä.

Tarina perustuu tositapahtumiin pohjoiskarjalaisessa Juuan kylässä, jossa karjalankieliset ja ortodoksiset evakot yrittävät sovitautua luterilaisten ja itäistä savolaismurretta puhuvien paikallisten joukkoon. Elämä soljuu näennäisesti työnteon tahtiin, mutta konflikteiltakaan ei vältytä. Maanjaon aiheuttama kateus, meijeritilien vertailu, parisuhteiden sotkut ja erilaisten tapojen ristipaine synnyttävät väärinkäsityksiä, riitoja ja nyrkitappeluja. Erilaista kyräillään, ja tekstissään Turunen ottaa kantaa myös nykyajan pakolaisuuteen.

Turunen teos kuvaa Suomen asuttamista sotien jälkeen, ja sellaisena se on osa fiktiivistä mikrohistoriaa. Aiemmissa teoksissaan hän kuvaa tuon saman maaseudun autioitumista ja maaltamuuttoa. Ihmisten välisten suhteiden kuvaajana ja luonnonilmiöiden tarkkailijana Turunen on taitava. Käkien kukunnan voi kuulla, viljapellon heilimöinnin nähdä ja sateen tuoksun aistia tekstistä.

Teos sisältää paljon puhetta eli suojärveläistä aunuksen karjalaa ja itäistä savolaismurretta. Puhutun kielimuodon esittäminen kirjoitettuna on ongelmallista, koska sitä on paikoin vaikea ymmärtää. Kuinkahan länsisuomalainen lukija kirjan ymmärtää? Sanasto olisi ollut paikallaan kirjan lopussa.

Turunen sekoittaa teoksessaan erilaisia tekstilajeja - proosan lisäksi lauluja, itkuvirsiä, iskelmiä, ortodoksia kirkkoveisuja ja rukouksia. Yllättäen hän on itsekin teoksen henkilönä ja kaikkietävänä kertojana kommentoimassa tapahtumia ja muistelemassa nuoruuttaan samaisessa kylässä. Hauskaa, että hän käyttää modernin romaanin keinoja!

Kirjailijan, kustantajan ja lukijan etu olisi ollut hyvä kustannustoimittaja, joka olisi toimittanut teoksen raskaat rönsyt pois. Turusella on vankka lukijakunta perinteisen romaanin ja maaseutukuvauksen ystäväissä, ja omalla sarallaan hän on mestari. Kirja toimisi hyvin äänikirjana, jolloin värikäs ja ilmaisuvoimainen kieli pääsisi paremmin oikeuksiinsa.

ANNE ROSENIUS

Marko Annala

PAASTO

Like 2018

Mokoma-yhtyeen keulakuva Marko Annala on kirjoittanut kirjan, joka saa aluksi kohottelemaan kulmia hämmennyksestä. Metalliyhtyeen laulaja Annala kirjoittaa ortodoksin uskonkriisistä. Annala sivusi ortodoksisuutta jo omaelämäkerrallisessa esikoisteoksessaan *Värityskirja*, mutta toisessa teoksessa hypätään suoraan syvään päähän.

Teoksen päähenkilö on Matias Törmä, joka on ammatiltaan ortodoksisen kirkkotekstiilien tutkija. Matiaksella on ongelma. Hän ei enää usko. Miten rakentaa elämä uudelleen, kun perhe, työ ja ystävät ovat muotoutuneet tiiviisti uskon ympärille? Viidenkymmen kriisikin kolkuttelee ovella ja parisuhde on päässyt väljähtymään. Kuin tilauksesta kuvioon ilmestyy omalaatuinen taitelijaneito Tessa.

Ilmeisessä juonikuviossa Matiaksen ja Tessan välille syntyisi suhde, mutta tämän ennalta-arvattavan kliseen Annala väistää.

Kirjan päähenkilöiden lisäksi kompleksisen oloiset sivuhenkilöt ovat kiinnostavia, kuten esimerkiksi ortodoksisen kirkkomuseo Riisan konservattori Neonilla ja hänen näennäisen joviaali aviomiehensä Kosma.

Uskosta luopumisen ja läheisyydenkaipuun lisäksi yhdeksi kirjan teemaksi nousee koskettavasti haaveiden toteuttaminen. Matias unelmoi antikvaarisen kirjakaupan perustamisesta ja tarinan edetessä lukija pääsee seuraamaan, miten tuo hauras haave muuttuu konkretiaksi.

Kirja alkaa ajallisesti kolme päivää ennen suuren paaston alkua ja päättyy pääsiäiseen. Teoksen lukujen alkuun on kerätty vakuuttava kavalkadi siteerauksia kirkon hengellisiltä opettajilta. Kirjan kieli on kirkasta ja tarkoin punnittua, se on kuin paasto itsessään. Ympäriältä on karsittu ylimääräinen pois, jotta olennainen kirkastuu ja pääsee paremmin esille.

Lyriikoiden kirjoittaminen on opettanut Annalalle tiivistämisen ja ytimekkään ilmaisun taitoa, ja sen huomaa myös Paastosta, joka on tasapainoinen kokonaisuus. Teos osoittaa, että metallimies on siirtynyt sujuvasti romaanikirjailijoiden joukkoon. Jatkoa odotellessa. Ehkä saamme tulevaisuudessa vielä lukea ortodoksista, joka on löytänyt uskostaan syvän rauhan?

SAARA KALLIO

SEURAKUNNAN KIRJASTO
Liisankatu 29 A 2.krs.,
puhelin 09 85 646 180
Aukioloajat ma-ti klo 10-15,
ke-to 15-19

FÖRSAMLINGSBIBLIOTEKET
Elisabetsgatan 29 A, II vån.,
tel. 09 85 646 180
Öppet mån-ti 10-15, on-to 15-19

PARISH LIBRARY
Liisankatu 29 A, tel. 09 85 646 180
Open Mon-Tue 10-15, Wed-Thu 15-19

Lauantaina 23.3. klo 11-13
kirjallisuuspiirin teemana on "Protatonin
aarteita Athokselta", josta esitelmöi
ikonitaiteen asiantuntija Irma Stenström.
Tervetuloa!

USKO VOITTI PELON JA KIDUTUKSEN

Vasili, Prilukan piispa (22.3.)

TEKSTI MATTI P. PULKKINEN

ENNEN toisen maailmansodan syttymistä Neuvostoliitossa oli teloitettu noin 110 000 kirkon työntekijää ja noin 50 000 oli kuollut vankeudessa. Tiedot heistä ovat usein aukolliset ja ristiriitaiset, kuten pyhän uusmarttyyri Vasilin, Prilukan piispankin kohdalla. Tämä kuvaus perustuu tuoreimpaan tutkimukseen ja poikkeaa siksi hieman varhemmista. Pyhän Vasilin ikonissa marttyyri katsoo läpitunkevasti suurilla silmillään ja hymyilee hieman ironisesti. Ikoni pohjautuu vuonna 1930 otettuun pidätyskuvaan. Siinä Vasili halveksii edessään olevaa kidutusta ja kuolemaa.

Vuonna 1870 syntynyt Vasili Zentsov oli kotoisin Ržazanin seuduilta. Hän valmistui teologian kandidaatiksi Moskovan hengellisessä akatemiassa vuonna 1900 ja opetti sen jälkeen hengellisissä seminaareissa. Vapaa-aikanaan hän harjoitti sisälähetystä, josta tuli vuonna 1914 Vasilin päätyö ja hän muutti Pultavaan, Ukraina.

Vuodenvaihteessa vuonna 1918 Venäjällä oli alkanut verinen sisällissota, jonka alkuvaiheessa Ukrainasta tuli bolševikkeja vastustavien valkoisten tärkeä tukialue. Siellä Vasili vihittiin papiksi vuonna 1919. Diakoniatyötä tehdessään hän auttoi kaikkia tarvitsijoita uskonnosta riippumatta.

Isä Vasili tuki avoimesti valkoisia ja kehotti seurakuntaansakin tekemään kaikkensa, jotta punaiset kukistettaisiin. Valkoiset kärsivät kuitenkin syksyllä 1919 tappion ja vetäytyivät Ukrainasta. Monet papit pakenivat valkoisten mukana, mutta isä Vasili jäi Pultavaan ja suojelemaan kirkon omaisuutta.

Sisällissodan jälkimainingeissa Volgan alueella syntyi hirvittävä nälänhätä. Bolševikihallitus päätti käyttää itse aikaansaamaansa katastrofia tekosyyinä kirkon omaisuuden takavarikointiin

”nälänhädän auttamiseen”. Isä Vasili ei suostunut tähän, sillä hän olisi saanut helposti kerätyksi hätäapuun suuremman summan pultavalaisilta kuin mitä kirkosta takavarikointi tuotti. Vainojen vuonna 1922 hän joutui oikeuteen, joka tuomitsi hänet elokuussa vastavallankumouksellisena kuolemaan. Aiemmat kristittyjen teloitukset olivat kuitenkin tyrmistyneet Venäjää ja maailmaa niin, että isä Vasilin rangaistus muutettiin vankeudeksi. Hän pääsi vapaaksi 1925 ja vihittiin Prilukan apulaispiispaksi.

Vasili arvosteli ankarasti Moskovan sijaispatriarkka Sergeitä, joka teki pitkälle meneviä myönnytyksiä kommunisteille kirkkoa suojelukseen. Vasilin mielestä hyvät suhteet kirkon ja neuvostohallinnon välillä eivät olleet mahdollisia, koska neuvostovalta vaati kirkkoa tekemään itsemurhan kieltämällä ortodoksisuuden perusteet. Tämä asenne oli hyvin neuvostoviranomaisten tiedossa, ja oltuaan vain vuoden vapaana piispa Vasili vangittiin. Häntä pidettiin ensin luostarista vankilaksi muutetussa Solovetskissa Vienanmerellä, mistä hänet karkotettiin Itä-Siperian syrjäseuduille Bratskin alueelle.

Siellä hän kirjoitti paljon, muun muassa Venäjän kirkon epäkanonisesta tilasta kertovan tutkielman, joka levisi käsikirjoituksina laajalle uskovien pariin. Tarpeen vaatiessa kirkkoa oli puolustettava vaikka asein, hän kirjoitti. Joulukuun 9. päivänä vuona 1929 piispa Vasili pidätettiin monarkistisena terroristina ja vietiin Moskovaan.

Yli kuukauden jatkuneen kidutuksen ja kuulustelujen jälkeen hänet ammuttiin Moskovassa todennäköisimmin 7.2.1930, koska hän kieltäytyi kompromisseista. Piispa Vasili haudattiin Vagankovon hautausmaahan nimettömänä. ●

Tuntemattoman tekijän ikoni pohjautuu uusmarttyyri Vasilin viimeiseen valokuvaan, jossa peloton marttyyri hymyilee kidutuksen ja kuoleman edessä.

Maximilian Steinbergin Piinaviikko esitetään palmusunnuntaina Uspenskin katedraalissa. Tervetuloa kuuntelemaan! *sivu 44*

*Miesten lukupiiri
Tampereella syventyy
pyhien isien
ajatteluun. Liity
seuraan!*

sivu 52

Hyvinkäällä perhetytään enkelien saloihin. Mosaiikki luostarista Odessasta.

ENKELTEN JUHLAA

TEKSTI SAARA KALLIO KUVA CANSTOCKPHOTO

Maanantaina 25.3. vietetään Jumalansyntyttäjän Neitseen Marian ilmestyksen juhlaa. Kirkkovuoden jokainen maanantai on myös enkelien päivä. Hyvinkään ortodoksisella kirkolla järjestetään 25.3. Enkelijuhla-niminen tapahtuma, jossa luennoi professori, pappismunkki ja kirjailija **Serafim Seppälä**. Tilaisuuden äiti on **Milla Sajaniemi**, joka alkoi ideoida tapahtumaa jo vuosi sitten.

– Ilokseni Isä Serafim suostui luennoitsijaksi. Enkeleistä puhutaan nykyään paljon ja lehdissä kirjoitetaan esimerkiksi enkelihoidoista. Tapahtumassa käsitellään enkeleitä nimenomaan ortodoksisen kirkon perinteen näkökulmasta, kertoo Sajaniemi.

Tapahtumalla halutaan tavoittaa kaikenikäisiä ja ohjelma on monipuolista. Sajaniemen mukaan myös alueen ortodoksisen uskonnon opettajat ovat järjestelyissä mukana. Tilaisuudessa julkistetaan enkeli-aihepiiriin liittyvän lasten piirustuskilpailun tulokset.

– Isä Serafim haluaa katsoa lasten tekemät piirroksset ja lapset voivat myös kysellä häneltä enkeleistä.

Hyvinkään kirkossa toimitetaan kello 18 kiitosakatistos Jumalansyntyttäjälle, jonka jälkeen on kahvi- ja mehuhetki. Serafim Seppälä luennoi kello 19 alkaen kirkon salissa aiheesta Enkelit kaiken takana. Seppälä käsiteli enkeleitä jo vuonna 2016 ilmestyneessä teoksessaan *Taivaalliset voimat – enkelit varhaiskristillisyydessä ja juutalaisuudessa*.

Juhlassa tarkoituksena on viettää iloinen yhteinen juhlahetki,

lisätä valoa maaliskuuhun, tuoda ihmisiä yhteen ja tarjota tietoa enkelimaailman ihmeistä. Sajaniemi vinkkaa, että tapahtumaan voi halutessaan pukeutua teeman mukaisesti.

– Asuun voi liittää jotain enkelimäistä ja kaunista.

Kaikki ovat tervetulleita Enkelijuhlaan, jonka järjestävät yhteistyössä Lahden ortodoksinen seurakunta, Riihimäen ortodoksiapiiri ja Hyvinkään tiistaiseura.

– Kyseessä on ehdottomasti ekumeeninen tapahtuma ja mukaan voi tulla, vaikkei olisi ortodoksi. Hyvinkäällä ja Riihimäellä ortodoksit ovat pientä vähemmistöä. Poikani on 500 oppilaan koulun ainoa ortodoksi. Haluamme tapahtumalla lisätä ortodoksien yhteisöllisyyttä ja toisaalta esitellä ortodoksisuutta myös ulkopuolisille.

Alueelta löytyy kiinnostusta ortodoksista kirkkoa kohtaan. Hyvinkään ortodoksisella kirkolla on aiemmin järjestetty avoimien ovien tapahtumia, jotka ovat keränneet kiitosta lähiympäristön asukkailta.

– Viime keväänä järjestettyyn tapahtumaan saapui suuri määrä ihmisiä. He olivat iloisia siitä, että paikalle sai tulla oikein luvan kanssa. Tosin ainahan kirkkomme ovet ovat auki kenelle tahansa tulijalle muulloinkin kuin vain avoimien ovien aikana!

Enkelijuhla ma 25.3. Hyvinkään ortodoksisella kirkolla (Tsasounakuja 1) klo 17 alkaen. Vapaa pääsy.

TAPAHTUU HELSINGISSÄ

Pääsiäisleiri

Tervetuloa viettämään pääsiäistä Kaunisniemen leirikeskukseen 18.–21.4.2019!

Paastokevät käynnistyi ja sen myötä myös valoisa ylösnousemusjuhla lähestyy. Tule viettämään kirkkovuoden suurinta juhlaa hyvässä seurassa.

Ilmoittautuminen leirille hos.fi/ilmoittautuminen -sivun kautta. Ilmoittautuminen päättyy 14.3. Ilmoittautuessa ensisijalla ovat Helsingin ortodoksisen seurakunnan jäsenet. Muut pääsevät mukaan, jos on tilaa. Lisätietoja: kasvatustyöntekijä Jaso Pössi, p. 040 825 8230 tai jaso.possi@ort.fi

Tukea tarjolla kriparille pääsyyn

ILMOITTAUTUMISET kristinoppileireille ovat parhaillaan käynnissä seurakunnissa. Kriparin osallistumismaksu voi jossain perheissä tehdä tiukkaa. Maksuun voi pyytää avustusta oman seurakunnan diakoniatoimelta. Jos tarvitset avustusta kriparille pääsyyn, ota rohkeasti yhteyttä. Diakoniatoimen yhteystiedot löydät lehden kalenteriosiota.

Tiesithän, että myös Ortodoksisen lasten ja nuorten (ONL) leireille on tarjolla maksuttomia vapaapaikkoja. Lue lisää osoitteesta <https://onl.fi>.

Kasvatustoimi Facebookissa

AJANKOHTAISTA tietoa Helsingin ortodoksisen seurakunnan lapsi- ja perheyöstä saat myös Facebookista: Helsingin ortodoksisen seurakunnan lapset ja perheet

TAPAHTUU HÄMEENLINNASSA

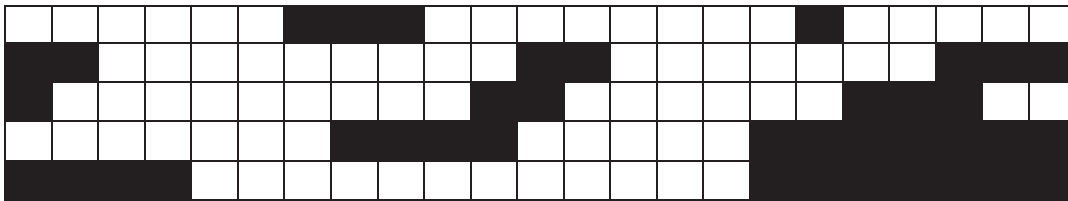
Virpovitsatalkoot

Pe 12.4. klo 16–18 koko perheen virpovitsojen tekotalkoot srk-kodilla. Omat sakset ja oksat mukaan. Tarjolla myös pientä purtavaa.

Lapset ovat aina tervetulleita seurakuntakotikirkkoon. Seurakuntakodin vasemmassa takanurkkauksessa on piirustusvälineitä, paperia ja lasten kirjoja.

P	A	A	S	T	O	S	T	R	K	E	H	I	T	T	Ä	Ä	I	M	E	I	T	Ä
V	N	I	H	M	I	S	I	N	Ä	.	H	U	P	Y	R	I	M	M	E	O	P	U
K	A	U	T	T	A	M	A	A	N	E	R	T	O	I	S	I	A	U	K	L	J	A
O	L	E	M	A	A	N	E	H	J	U	H	Y	V	I	Ä	L	K	A	S	E	E	V
I	O	P	U	L	Ä	H	I	M	M	Ä	I	S	I	Ä	.	N	H	J	A	A	R	T

Asettele ylhäällä taulukossa olevat kirjaimet alataulukon. Sijoita vain ne kirjaimet joille löytyy tyhjä paikka juuri samasta kohdasta.

HELSINGIN SEURAKUNNAN KASVATUSTOIMI

Kristiina Aminoff, kasvatustoimen esimies 040 350 1951

Sergei Petsalo, kasvatuksen pappi 040 620 5944

Joakim Pietarinen, kasvatuksen kanttori 044 331 1995

Kristiina Klubb, kasvatustyöntekijä, perheet 040 725 5713

Tiia Haimi, kasvatustyöntekijä, lapset 0400 531 896

Jaso Pössi, kasvatustyöntekijä, nuoret ja nuoret aikuiset 040 825 8230

Kaarina Lyhykäinen, kasvatustyöntekijä, kouluyhteistyö ja aikuiset 040 512 5825

Sähköpostit etunimi.sukunimi@ort.fi

KAUNISNIEMEN
LEIRIKESKUS

Suurtalouisäntä

Ari Kanerva 040 775 0894

Talonnies/vahtimestari

Petri Jeskanen 040 575 7974

kaunisniemi.helsinki@ort.fi

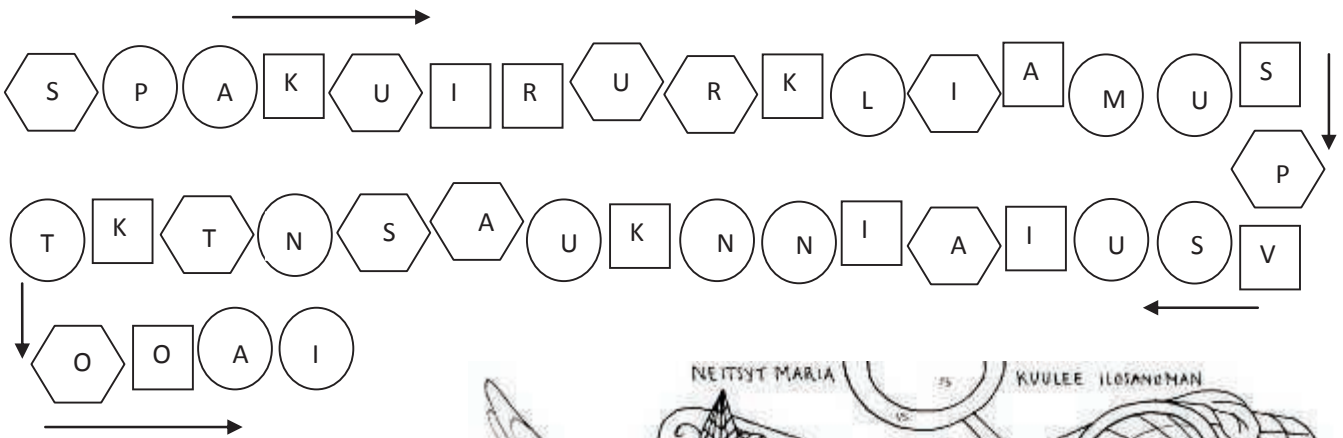
Kokki/siivooja Tarja Friman
040 761 8604

Kirkko keväällä

Keväällä kirkkovuoden kohokohta on pääsiäinen. Pääsiäinen on liikkuva juhla, joka määritellään siten, että se on kevätpäiväntasausta seuraavan täydenkuun jälkeinen sunnuntai. Pääsiäiseen liittyy valmistusaika, jota kutsutaan suureksi paastoksi. Ennen varsinaista paastoa, vietetään neljää valmistussunnuntaita. Kevään loppupuolelle sijoittuvat helatorstai ja helluntai. Ne ovat 40 ja 50 päivää pääsiäisen jälkeen.

Kulje reitti ja poimi eri muotojen sisällä olevat kirjaimet. Saat kolme sanaa, jotka liittyvät pääsiäiseen. Selvitä mitä sanat tarkoittavat

Kirjoita sanat tähän:

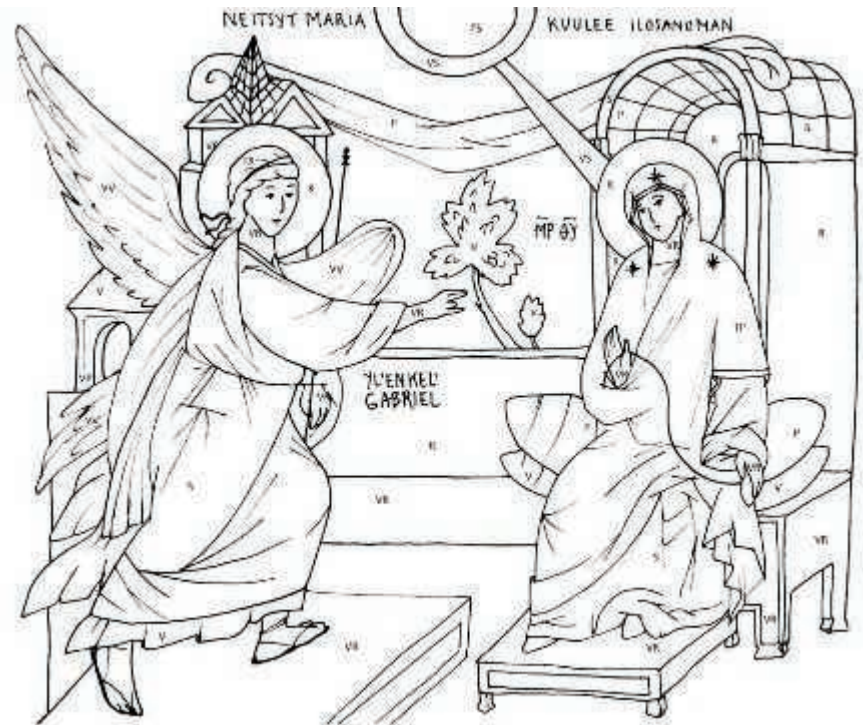

25.3 vietetään Neitsyt Marian ilmestyksen juhlaa. Silloin muistellaan kuinka enkeli Gabriel toi ilouutisen tulevasta poikalapsesta Marialle. Väritä piirrosikoni ohjeiden mukaan. P=punainen, S=sininen, VR=vaalean ruskea jne.

Kalenteri | Jumalanpalvelukset | Minnemennä

Kalenteriin on koottu seurakuntien yhteystiedot, jumalanpalvelukset ja menovinkit.

Muutokset ovat mahdollisia. Tarkista tiedot seurakuntien internetsivuilta.

Kaikkien seurakuntien työntekijöiden sähköposti-osoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@ort.fi, ellei nimen yhteydessä ole ilmoitettu muuta.

Palveluskieli merkitty lyhentein: su=suomi, ru=ruotsi, sl=slava, en=englanti, sr=serbia, ve=venäjä, kr=kreikka, rom=romania, vi=viro

Kirkolliset juhlat 8.3.–14.4.

10.3. Ortodoksisuuden sunnuntai

17.3. Gregorios Palamaksen sunnuntai

24.3. Ristinkumartamisen sunnuntai

*25.3. Jumalansyntyttäjän Neitseen Marian ilmestys

31.3. Johannes Siinailaisen sunnuntai

7.4. Maria Egyptiläisen sunnuntai

*14.4. Herran ratsastus Jerusalemiin, palmusunnuntai

EPL = ENNENPYHITETTYJEN LAHJAIN LITURGIA ELI PAASTOLITURGIA

ARKKIPIISPA LEON PALVELUKSIA

La 9.3. klo 18 ehtoopalvelus, Tampereen kirkko

Su 10.3. klo 10 liturgia, Tampereen kirkko

RADIO & TV

Su 10.3. Yle Radio 1 klo 11

Ortodoksisuuden sunnuntain liturgia Jumalansyntyttäjän suojeluksen kirkosta Lappeenrannasta.

Su 24.3. Yle Radio 1 klo 11

Ristinkumartamisen sunnuntain liturgia Pyhän apostoli Andreuksen kirkosta Rovaniemeltä. Palveluksen toimittaa kirkkoherra Jaakko Vainio ja kuoroa johtaa dir.cant. Jarmo Lehto.

Su 7.4. Yle Radio 1 klo 11.

Pyhittäjä Maria Egyptiläisen sunnuntain liturgia Apostolien Pietarin ja Paavalin kirkosta Nurmeksesta.

AAMUHARTAUDET

joka kuukauden kolmas lauantai Yle Radio 1 klo 6.15 ja 7.15

23.3. Kirkkoherra Tuomas Järvelin

13.4. Arkkipiispa Leo

ILTAHARTAUDET

joka kuukauden kolmas tiistai Yle Radio 1 klo 18.50

19.3. Pastori Johannes Lahtela

SVENSKA ORTODOXA RADIOANDAKTER i Radio Vega

8.4. Andrum, kyrkoherde Markku Salminen

HELSINGIN SEURAKUNTA

KIRKKOHERRA

Markku Salminen,
p. (09) 8564 6103, 040 501 6190

ASIAKASPALVELU

Liisankatu 29, 00170 Helsinki
Avoinna ma–pe 9–14, p. (09) 8564 6100,
asiakaspalvelu.helsinki@ort.fi

PÄIVYSTÄVÄ PAPPI

asiakaspalvelussa
arkisin klo 9–14, puhelinpäivystys klo 14–16,
p. (09) 8564 6105

KIINTEISTÖTOIMI

Isännöitsijä Kaj Rosenberg,
p. (09) 8564 6186, 0400 414 387

AUTTAVA PUHELIN

Puhelinpäivystys ti, pe, la klo 18–22,
p. (09) 8564 6299

SEURAKUNTAKIRJASTO

Liisankatu 29 A, 2 krs, p. (09) 8564 6180
Avoinna ma–ti 10–15, ke–to 15–19

SEURAKUNTASALI

Unioninkatu 39 (sisäpiha), p. (09) 8564 6196

HELSINKI

PAPISTO

Rovasti Markku Salminen, p. (09) 85 646 103

Pastori Mikko Leistola,
p. (09) 8564 6121, 0400 413 196

Pastori Teo Merras (diakoniatyöstä vastaava pappi),
p. (09) 8564 6120, 040 540 3200

Pastori Sergei Petsalo,
p. (09) 8564 6191, 040 620 5944

Pastori Joosef Vola, p. 040 545 2250

Yliakoni Juha Lampinen,
p. (09) 8564 6130, 040 527 9580

Yliakoni Juha Lampinen,
p. (09) 8564 6130, 040 527 9580

Yliakoni Juha Lampinen,
p. (09) 8564 6130, 040 527 9580

Yliakoni Juha Lampinen,
p. (09) 8564 6130, 040 527 9580

Yliakoni Juha Lampinen,
p. (09) 8564 6130, 040 527 9580

Yliakoni Juha Lampinen,
p. (09) 8564 6130, 040 527 9580

Yliakoni Juha Lampinen,
p. (09) 8564 6130, 040 527 9580

Yliakoni Juha Lampinen,
p. (09) 8564 6130, 040 527 9580

Yliakoni Juha Lampinen,
p. (09) 8564 6130, 040 527 9580

Yliakoni Juha Lampinen,
p. (09) 8564 6130, 040 527 9580

Yliakoni Juha Lampinen,
p. (09) 8564 6130, 040 527 9580

Yliakoni Juha Lampinen,
p. (09) 8564 6130, 040 527 9580

Yliakoni Juha Lampinen,
p. (09) 8564 6130, 040 527 9580

Yliakoni Juha Lampinen,
p. (09) 8564 6130, 040 527 9580

Yliakoni Juha Lampinen,
p. (09) 8564 6130, 040 527 9580

Yliakoni Juha Lampinen,
p. (09) 8564 6130, 040 527 9580

Yliakoni Juha Lampinen,
p. (09) 8564 6130, 040 527 9580

Yliakoni Juha Lampinen,
p. (09) 8564 6130, 040 527 9580

Yliakoni Juha Lampinen,
p. (09) 8564 6130, 040 527 9580

Yliakoni Juha Lampinen,
p. (09) 8564 6130, 040 527 9580

Yliakoni Juha Lampinen,
p. (09) 8564 6130, 040 527 9580

Yliakoni Juha Lampinen,
p. (09) 8564 6130, 040 527 9580

Rovasti Viktor Porokara, p. 0400 744 757

Pastori Alexandre Björklund, p. 040 550 0103

Pastori Juha Hirvonen,
juha.hirvonen@edu.hel.fi

Yliakoni Gennadij Stolbow, (eläkk.),
p. 040 587 8580

Diakoni Heikki Kaski, p. 050 592 0643

DIAKONIATYÖNTEKIJÄT

Kari Hartikka, p. (09) 8564 6162, 040 703 4616

Elina Pale, p. 040 723 7632

Uspenskin katedraali

Kanavakatu 1/Pormestarinrinne 1, Katajanokka, p. (09) 85 646 200, sähköposti: uspenski@ort.fi.

Isännöitsijä nunnna Elisabet, p. 050 585 3870

Papit Markku Salminen, Teo Merras ja Mikko Leistola, yliakoni Juha Lampinen, kanttori Varvara Merras-Häyrynen (työvapaalla), kanttorin sij. Larissa Quintus-Petsalo, diakoni Heikki Kaski

JUMALANPALVELUKSET

Pe 8.3. klo 17 EPL

La 9.3. klo 17 vigilia

Su 10.3. klo 10 liturgia

Su 10.3. klo 17 ehtoopalvelus

Ke 13.3. klo 17 EPL

Pe 15.3. klo 17 EPL

La 16.3. klo 17 vigilia

Su 17.3. klo 10 liturgia

Su 17.3. klo 17 ehtoopalvelus

Ke 20.3. klo 17 EPL

Pe 22.3. klo 17 EPL

La 23.3. klo 17 vigilia

Su 24.3. klo 10 liturgia

Su 24.3. klo 17 vigilia

*Ma 25.3. klo 17 ehtoopalvelus ja liturgia

Ke 27.3. klo 17 EPL

Pe 29.3. klo 17 EPL

La 30.3. klo 17 vigilia

Su 31.3. klo 10 liturgia

Su 31.3. klo 17 ehtoopalvelus

Ke 3.4. klo 17 katumuskanoni

Pe 5.4. klo 17 EPL

La 6.4. klo 9 akatistos Jumalansyntyttäjälle

La 6.4. klo 10 liturgia

La 6.4. klo 17 vigilia

Su 7.4. klo 10 liturgia

Su 7.4. klo 17 ehtoopalvelus

Ke 10.4. klo 17 EPL

La 13.4. klo 9 aamupalvelus ja liturgia

La 13.4. klo 17 vigilia

*Su 14.4. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Liturgian aikana lastenkerho yli 3-vuotiaille ja ponomarikerho yli 6-vuotiaille pojille klo 10 alkaen.

Kotikirkko

Liisankatu 29 A, 4. krs, Kruununhaka

Vahtimestari p. (09) 8564 6215,

Pappi Teemu Toivonen

JUMALANPALVELUKSET

La 9.3. klo 17 ehtoopalvelus, en

Su 10.3. klo 10 liturgia, en

Ma 11.3. klo 17 ehtoopalvelus
 Ti 12.3. klo 17 ehtoopalvelus
 Ke 13.3. klo 18 EPL, ru, en
 To 14.3. klo 17 ehtoopalvelus
Su 17.3. klo 9 aamupalvelus ja liturgia, kr
 Ma 18.3. klo 17 ehtoopalvelus
 Ti 19.3. klo 17 ehtoopalvelus
 To 21.3. klo 17 ehtoopalvelus
Su 24.3. klo 10 liturgia arabiaksi
 تبيرع لة لابل اب ي لة لال س راد قل ا م ا ق ي ١٠ ة ح اس ل ا ٢٢/١٢ م وي
 Su 24.3. klo 13 muu palvelus (Kreikan kansallis-
 päivän doksologia)
*Ma 25.3. klo 17 ehtoopalvelus ja liturgia, kr
 Ti 26.3. klo 17 ehtoopalvelus
 To 28.3. klo 17 ehtoopalvelus
 Ma 1.4. klo 17 ehtoopalvelus
 Ti 2.4. klo 17 ehtoopalvelus
 Ke 3.4. klo 18 katumuskanoni, ru
 To 4.4. klo 17 ehtoopalvelus
 La 6.4. klo 10 liturgia, rom
La 6.4. klo 17 vigilia, ru
Su 7.4. klo 10 liturgia, ru
 Ma 8.4. klo 17 ehtoopalvelus
 Ti 9.4. klo 17 ehtoopalvelus
 To 11.4. klo 17 ehtoopalvelus
 Pe 12.4. klo 17 EPL
 La 13.4. klo 17 ehtoopalvelus, en
*Su 14.4. klo 10 liturgia, en

Hautausmaan Profeetta Elian kirkko

Lapinlahdentie 2, Ruoholahti,
 p. (09) 8564 6187
 Pappi Juha Hirvonen, kanttori Tatjana Wilenius
 Isännöitsijä Jukka Vehkaoja, p. 0400 502 701

JUMALANPALVELUKSET

Pe 8.3. klo 17 yleinen panihida
 La 9.3. klo 10 liturgia
 Pe 15.3. klo 17 yleinen panihida
 La 16.3. klo 10 liturgia
 Pe 22.3. klo 17 yleinen panihida
 La 23.3. klo 10 liturgia
 Ke 27.3. klo 17 EPL
 Pe 29.3. klo 17 yleinen panihida
 La 30.3. klo 10 liturgia
 Ke 3.4. klo 17 katumuskanoni
 Pe 5.4. klo 17 akatistos
 La 6.4. klo 9.30 vedenpyhitys ja liturgia
 Pe 12.4. klo 17 yleinen panihida
 La 13.4. klo 10 liturgia
*Su 14.4. klo 10 liturgia

Myllypuro

Pyhittäjä Aleksanteri Syväriläisen kappeli
 Jauhokuja 3 B 2
 Pappi Joosef Vola, kanttori Kirsi-Maria Susuna

JUMALANPALVELUKSET

La 9.3. klo 17 vigilia
Su 10.3. klo 10 liturgia
 Ke 13.3. klo 17 EPL
 Pe 15.3. klo 8 EPL
La 16.3. klo 17 vigilia
Su 17.3. klo 10 liturgia
 Ke 20.3. klo 17 EPL
La 23.3. klo 17 vigilia
Su 24.3. klo 10 liturgia
Su 24.3. klo 17 vigilia
*Ma 25.3. klo 8 ehtoopalvelus ja liturgia
 Ti 26.3. klo 17 ehtoopalvelus (ja mahdollisuus
 katumuksen sakramenttiin)
 Ke 27.3. klo 17 EPL
La 30.3. klo 17 vigilia
Su 31.3. klo 10 liturgia
 Ke 3.4. klo 8 EPL
 Ke 3.4. klo 17 katumuskanoni
 Pe 5.4. klo 17 EPL

La 6.4. klo 9 aamupalvelus ja liturgia (akatistok-
 sen lauantai)
La 6.4. klo 17 vigilia
Su 7.4. klo 10 liturgia
 Ke 10.4. klo 17 EPL
 La 13.4. klo 9 aamupalvelus ja liturgia (Lasaruk-
 sen lauantai)
La 13.4. klo 17 vigilia
*Su 14.4. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Liturgian aikana lastenkerho yli 3-vuotiaille
 klo 10 alkaen.

Stefanoskoti

Hallatie 2, Tapaninvainio

Stefanos-säätiön hoitaja: Lulian Pop,
 stefanossaatio@gmail.com, p. 040 5922 066
 Papit Juhani Härkin, Raimo Pores ja Markus Kinkki

JUMALANPALVELUKSET

La 16.3. klo 10 Jumalallinen liturgia
 Ke 27.3. klo 17 paastoliturgia (EPL)
 To 4.4. klo 17 katumuskanoni
 Ke 10.4. klo 17 paastoliturgia (EPL)

Hoivakoti Helena

M:t Pistis, Elpis, Agapi ja heidän äitinsä
 Sofian kirkko, Hämeentie 55, Helsinki

Papit Viktor Porokara ja Markus Kinkki
 Palvelukset kaksikielisiä su/si

JUMALANPALVELUKSET

La 9.3 klo 17.30 vigilia
Su 10.3 klo 10 liturgia
La 23.3 klo 17.30 vigilia
Su 24.3 klo 10 liturgia
 Ke 3.4 klo 9 EPL
La 13.4 klo 17.30 vigilia
*Su 14.4 klo 10 liturgia

Jumalansynnyttäjän syntymän kappeli

Mikonkatu 25, Helsinki

JUMALANPALVELUKSET

Jumalansynnyttäjän syntymän kappelissa toimi-
 tetaan arkisin klo 5.45 aamurukoukset, puoliyö-
 palvelus/paraklesis, aamupalvelus ja illalla klo
 18.30 Jeesuksen rukous -palvelus tai akatistos.

Kulttuurikeskus Sofia

Pyhän viisauden kappeli,
 Kallvikinnientie 35, Vuosaari

JUMALANPALVELUKSET

Arkisin aamupalvelus klo 8.30 ja ehtoopalvelus
 klo 17. Keskiviikkoisin Jeesuksen rukous -palvelus
 vaihtelevasti joko ehtoopalveluksen sijaan tai he-
 ti sen jälkeen. Lauantaisin liturgia klo 10.30.
 To 18.4. klo 17 jalkojenpesupalvelus, suuri torstai
 Pe 19.4. klo 08.30 aamupalvelus (hautauspalve-
 lus), suuri perjantai
 Pe 19.4. klo 17 ehtoopalvelus, suuri perjantai
 Pe 19.4. klo 22–00.30 pääsiäispalvelus
 Su 21.4. klo 17 suuri ehtoopalvelus, Herran pääsiäinen
 Myös muita palveluksia tapahtumien yhteydessä,
 ks. sofia.fi/kappeli

LÄNTINEN ALUE

PAPISTO

Rovasti Kalevi Kasala
 p. (09) 8564 6128, 040 525 2868
 Pastori Petri Korhonen
 p. (09) 8564 6127, 050 409 6267

KANTTORIT

Petri Hakonen p. (09) 8564 6146,
 040 767 4335

Matti Jyrkinen p. (09) 8564 6147,
 040 525 0782

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Heikki Huttunen, p. 040 741 8792

Pastori Markus Kinkki, p. 050 5637 579

Diakoni Seppo Pesonen, p. 040 747 6615

Diakoni Harry Fagerlund, p. 044 511 6817

DIAKONIATYÖNTEKIJÄT

Taisia Pohjola (Espoo, Kauniainen),
 p. (09) 856 46163, 040 583 2915

Sarianne Karulinna (Länsi-Uusimaa),
 p. (09) 8564 6165, 0400 531 308

Tapiola

Pyhittäjä Herman Alaskalaisen kirkko,
 Kaupinkalliontie 2, p. (09) 85 646 221

Pappi Petri Korhonen, kanttori Petri Hakonen

JUMALANPALVELUKSET

Pe 8.3. klo 18 EPL
La 9.3. klo 17 vigilia
 La 9.3. klo 18.40 yleinen rukouspalvelus
Su 10.3. klo 10 liturgia
 Ke 13.3. klo 9 aamupalvelus
 Ke 13.3. klo 18 EPL
 To 14.3. klo 9 aamupalvelus
La 16.3. klo 17 vigilia
 La 16.3. klo 18.40 yleinen rukouspalvelus
Su 17.3. klo 10 liturgia
 Ke 20.3. klo 9 aamupalvelus
 To 21.3. klo 9 aamupalvelus
 Pe 22.3. klo 18 EPL
La 23.3. klo 17 vigilia
 La 23.3. klo 18.40 yleinen rukouspalvelus
Su 24.3. klo 10 liturgia
Su 24.3. klo 17 vigilia
*Ma 25.3. klo 9 liturgia
 Ke 27.3. klo 9 aamupalvelus
 Ke 27.3. klo 18 EPL
 To 28.3. klo 9 aamupalvelus
La 30.3. klo 17 vigilia
 La 30.3. klo 18.40 yleinen rukouspalvelus
Su 31.3. klo 10 liturgia
 Ke 3.4. klo 9 aamupalvelus
 Ke 3.4. klo 18 katumuskanoni
 To 4.4. klo 9 aamupalvelus
 Pe 5.4. klo 18 EPL
La 6.4. klo 17 vigilia
 La 6.4. klo 18.40 yleinen rukouspalvelus
Su 7.4. klo 10 liturgia
 Ke 10.4. klo 9 aamupalvelus
 Ke 10.4. klo 18 EPL
 To 11.4. klo 9 aamupalvelus
La 13.4. klo 17 vigilia
 La 13.4. klo 18.40 yleinen rukouspalvelus
*Su 14.4. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Liturgian aikana lastenkerho yli 3-vuotiaille ja
 ponomarikerho yli 6-vuotiaille pojille.

Espoon keskus

Trapesa, Kirkkojärventie 1
 (Espoon juna-asema, 2. krs.)

Pappi Heikki Huttunen, kanttori Antti Narmala

JUMALANPALVELUKSET

Su 24.3. klo 10 liturgia
 Ke 27.3. klo 18 EPL
 Pe 12.4. klo 20 vigilia ja liturgia
 Ma 15.4. klo 18 sairaanhoito

Hanko

Pyhiin apostolienvertaisten Magdalan Maria ja Vladimir Kiovalaisen kirkko, Täktomintie 4
Isännöitsijä Alan Jeffery, 040 554 2764
Pappi Kalevi Kasala, kanttori Matti Jyrkinen

JUMALANPALVELUKSET

La 9.3. klo 17 vigilia
Su 10.3. klo 10 liturgia
Pe 15.3. klo 18 EPL
Ke 27.3. klo 18 EPL
La 13.4. klo 17 vigilia
*Su 14.4. klo 10 liturgia

Karjaa

Evangelisluterilainen srk-talo, Keskuskatu 23

JUMALANPALVELUKSET

Su 31.3. klo 10 liturgia

Lohja

Karjalan valistajien kirkko, Nahkurinkatu 4

Pappi Kalevi Kasala, kanttori Matti Jyrkinen
Isännöitsijä Seppo Pesonen, p. 040 747 6615

JUMALANPALVELUKSET

Ke 13.3. klo 18 EPL
La 16.3. klo 17 vigilia
Su 17.3. klo 10 liturgia
To 22.3. klo 18 EPL
*Ma 25.3. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Kirkkokerho kuukauden 1. ja 3. sunnuntai yli 3-vuotiaille.

Metsolan tsasouna

Myyryntie 8, Lohja

JUMALANPALVELUKSET

La 30.3. klo 10 yleinen panihida
La 6.4. klo 10 akatistos
La 6.4. klo 17 vigilia
Su 7.4. klo 10 liturgia
Ke 10.4. klo 18 EPL
La 13.4. klo 9 liturgia (sen jälkeen myyjäiset Nahkurinkatu 4 kirkolla)

Nummela

Ortodoksinen rukoushuone, Naaranpajuntie 7,
p. 046 632 1210

JUMALANPALVELUKSET

Ke 20.3. klo 18 EPL
La 23.3. klo 16.30 yleinen panihida
La 23.3. klo 17 vigilia
Su 24.3. klo 10 liturgia
Ke 3.4. klo 18 EPL

MUUTA TOIMINTAA

Liturgian aikana lastenkerho yli 3-vuotiaille joka kuukauden 4. sunnuntai.

Siuntio

Ev. lut. kirkko, Suitiantie 51
To 4.4. klo 18 katumuskanoni

Tammisaari

Tammisaaren ev. lut. kirkko, Iso Kirkkokatu 18

JUMALANPALVELUKSET

La 16.3. klo 10 liturgia

Kirkkonummi

Pokrovan kirkko, Elfvinginkuja, Jorvas
p. (09) 221 1400

Papisto: pappismunkki Hariton ja pappismunkki Foma

JUMALANPALVELUKSET

Su 10.3. liturgia
Pe 15.3. klo 16.30 yleinen synnintunnustus
Pe 15.3. klo 17 EPL
Su 17.3. klo 10 liturgia
Ke 20.3. klo 17 EPL
La 23.3. klo 17 vigilia
Su 24.3. klo 10 liturgia
*Ma 25.3. klo 8 aamupalvelus ja liturgia
Pe 29.3. klo 17 EPL
La 30.3. klo 17 vigilia
Su 31.3. klo 10 liturgia
To 4.4. klo 17 suuri katumuskanoni
La 6.4. klo 17 vigilia
Su 7.4. klo 10 liturgia
La 13.4. klo 17 vigilia, virpovitsojen siunaus
*Su 14.4. klo 10 liturgia

ITÄINEN ALUE

PAPISTO

Rovasti Mikael Sundkvist, p. 050 350 9356
Pastori Kimmo Kallinen, p. 040 707 9609

KANTTORIT

Minna Jokinen, p. 050 358 7339
Olga Soldatova p. (09) 8564 6144,
040 1930733
Elena Nemlander, p. 0440 430 249, Porvoo

MUU PAPISTO

Rovasti Jukka Alava, p. 0400 737 466,
jukka.alava@iki.fi
Rovasti Viktor Porokara (eläkk.)
p. 0400 744 757
Pastori Tapio Rautamäki p. 045 692 9081
Pastori Johannes Lahtela, p. 040 776 0700
Järvenpää
Diakoni Erkki Toivanen, Järvenpää
Diakoni Sergei Podschivalow
p. 040 749 1560, Tikkurila
Diakoni Andreas Stenberg, Tikkurila
Diakoni Risto Ikäheimo, Tikkurila
Diakoni Yrjö Saranpää, Porvoo
Diakoni Heikki Korhonen, Porvoo

DIAKONIATYÖNTEKIJÄT

Johanna Jomppanen (Vantaa),
p. (09) 8564 6166, 050 404 9404
Jaana Björninen (Itä- ja Keski-Uusimaa),
p. (09) 8564 6164, 0400 304 361

Tikkurila

Kristuksen taivaaseenastumisen kirkko
Läntinen Valkoisenlähteentie 48
Pappi Mikael Sundkvist, kanttori Olga Soldatova

JUMALANPALVELUKSET

Pe 8.3. klo 17.30 EPL
La 9.3. klo 17 vigilia
Su 10.3. klo 10 liturgia
Ke 13.3. klo 17.30 EPL
La 16.3. klo 17 vigilia
Su 17.3. klo 10 liturgia
Ke 20.3. klo 17.30 EPL
To 21.3. klo 17.30 Ehtoopalvelus
La 23.3. klo 17 vigilia
Su 24.3. klo 10 liturgia
*Ma 25.3. klo 17.30 ehtoopalvelus ja liturgia
Ke 27.3. klo 17.30 EPL
La 30.3. klo 17 vigilia
Su 31.3. klo 10 liturgia
Ke 3.4. klo 17.30 katumuskanoni

Pe 5.4. klo 17.30 EPL
La 6.4. klo 17 suuri ehtoopalvelus
Su 7.4. klo 9 aamupalvelus ja liturgia
Ke 10.4. klo 17.30 yleinen sairaanvoitelu
Pe 12.4. klo 17.30 EPL
La 13.4. klo 9 aamupalvelus ja liturgia
La 13.4. klo 17 vigilia
Su 14.4. klo 10 liturgia

Kivistön ev. lut. kirkko

Laavatie 2, Vantaa

JUMALANPALVELUKSET

La 6.4. klo 10 liturgia

Järvenpää

Jumalansynnyttäjän Kazanilaisen
ikonin kirkko, Kartanontie 45

Isännöitsijä Jyrki Vaara, p. 040 090 7550
Pappi Kimmo Kallinen, kanttori Minna Jokinen

JUMALANPALVELUKSET

Pe 8.3. klo 17.30 EPL
La 9.3. klo 10 liturgia
La 16.3. klo 16.30 yleinen panihida
La 16.3. klo 17 vigilia
Su 17.3. klo 10 liturgia
Ti 19.3. klo 20 Jeesuksen rukous
Ke 20.3. klo 17.30 EPL
La 23.3. klo 10 liturgia
Su 24.3. klo 17 vigilia
*Ma 25.3. klo 10 liturgia
To 28.3. klo 17.30 yleinen sairaanvoitelu
Ti 2.4. klo 20 Jeesuksen rukous
To 4.4. klo 17.30 katumuskanoni
La 6.4. klo 17 vigilia
Su 7.4. klo 10 liturgia
Ke 10.4. klo 17.30 EPL
La 13.4. klo 17 vigilia
*Su 14.4. klo 10 liturgia (Jumalanpalveluksen yhteydessä kerätään kolehti kirkon lapsi- ja nuorisotyölle)

Klaukkala

Pyhän Nektarios Eginalaisen kirkko
Kuonomäentie 80, 01800 Klaukkala

Isännöitsijä Aune Svennevig, p. (09) 8564 6231,
pappi Teo Merras ja Mikko Leistola, kanttori Minna Jokinen

JUMALANPALVELUKSET

Su 10.3. klo 10 liturgia
Su 24.3. klo 10 liturgia
Pe 29.3. klo 18 EPL
La 13.4. klo 10 aamupalvelus, liturgia ja virpovitsojen siunaus

Porvoo

Kristuksen kirkastumisen kirkko
Vanha Helsingintie 1, Tattarinmalmi

Vahtimestari Niko Laakso, p. (09) 85 646 232,
Pappi Kimmo Kallinen, kanttori Elena Nemlander

JUMALANPALVELUKSET

La 9.3. klo 17 vigilia
Su 10.3. klo 10 liturgia
Ke 13.3. klo 17.30 EPL
La 23.3. klo 16.30 yleinen panihida
La 23.3. klo 17 vigilia
Su 24.3. klo 10 liturgia
Ke 27.3. klo 17.30 EPL
La 30.3. klo 17 vigilia
Su 31.3. klo 10 liturgia
Ke 3.4. klo 17.30 katumuskanoni
La 6.4. klo 9.30 aamupalvelus ja liturgia (akatistoksen lauantai)
La 13.4. klo 17 vigilia
*Su 14.4. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Sunnuntaisin liturgian aikana lastenkerho yli 3-vuotiaille.

MONIKULTTUURINEN TYÖ

PAPISTO

Pastori Vaslav (Slava) Skopets
p. (09) 8564 6123,
Pastori Teemu Toivonen,
p. (09) 8564 6122, 040 511 3846

KANTTORI

Irina Tchervinskij-Matsi,
p. (09) 8564 6141, 050 374 0019

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Heikki Huttunen, p. 040 741 8792
Rovasti Ion Durac, p. 040 516 6741 (rom)
Pastori Alexandre Björklund, p. 040 550 0103

Pyhän Kolminaisuuden kirkko

Unioninkatu 31, Kruunuhaka

p. (09) 85 646 210/vahtimestari
Pastori Vaslav (Slava) Skopets,
kanttori Irina Tchervinskij-Matsi
Muu papisto: pastori Alexandre Björklund,
ylidiakoni Gennadij -Stolbow, diakoni Ioann
Markolainen

PALVELUKSET KIRKKOSLAAVIKSI

La 9.3. klo 16 katumuksen sakramentti
La 9.3. klo 16.30 yleinen panihida

La 9.3. klo 17 vigilia

Su 10.3. klo 9 katumuksen sakramentti

Su 10.3. klo 10 liturgia

Ke 13.3. klo 17 EPL

La 16.3. klo 16 katumuksen sakramentti

La 16.3. klo 16.30 yleinen panihida

La 16.3. klo 17 vigilia

Su 17.3. klo 9 katumuksen sakramentti

Su 17.3. klo 10 liturgia

Ke 20.3. klo 17 EPL

La 23.3. klo 16 katumuksen sakramentti

La 23.3. klo 16.30 yleinen panihida

La 23.3. klo 17 vigilia

Su 24.3. klo 9 katumuksen sakramentti

Su 24.3. klo 10 liturgia

Su 24.3. klo 17 vigilia

*Ma 25.3. klo 10 ehtoopalvelus ja liturgia

Ke 27.3. klo 17 EPL

La 30.3. klo 16 katumuksen sakramentti

La 30.3. klo 16.30 yleinen panihida

La 30.3. klo 17 vigilia

Su 31.3. klo 9 katumuksen sakramentti

Su 31.3. klo 10 liturgia

Ke 3.4. klo 17 katumuskanoni

Pe 5.4. klo 17 akatistos

La 6.4. klo 10 liturgia

La 6.4. klo 16 katumuksen sakramentti

La 6.4. klo 16.30 yleinen panihida

La 6.4. klo 17 vigilia

Su 7.4. klo 9 katumuksen sakramentti

Su 7.4. klo 10 liturgia

Ke 10.4. klo 17 EPL

La 13.4. klo 10 liturgia

La 13.4. klo 16 katumuksen sakramentti

La 13.4. klo 17 vigilia

Su 14.4. klo 9 katumuksen sakramentti

Su 14.4. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Kirkkokerho yli 3-vuotiaille su klo 10–12.30
Pononmarikerho yli 6-vuotiaille pojille su klo
10–12.30 ja ke klo 17–18

Huskyrkan i Helsingfors

Elisabetsgatan 29 A, 4:e vån

Gudstjänsterna förrättas av fr Teemu Toivonen,
Mariamkören sjunger under ledning av Satu Vola.

GUDESTJÄNSTER PÅ SVENSKA

Ons 13.3. kl. 18 De förutinvigda gåvornas liturgi

Ons 3.4. kl. 18 botkanon

Lö 6.4. kl. 17 vigilia

Sön 7.4. kl. 10 liturgi

Svensk studiecirkel

Lördagen 6 Apr kl. 15.30 i Mirolybovsalen (Elisabetsg. 29, 4. vån) "Öst och väst i tolkningen av aposteln Paulus". Fr Mikael Sundkvist berättar om nya insikter inom Paulusforskningen. Välkomna!

Kotikirkko / Ss. James and Catherine Church

Liisankatu 29, 4th floor (Kruunuhaka)

Teemu Toivonen, 040 511 3846

ENGLISH SERVICES

Sat 9.3. at 17 vespers

Sun 10.3. at 10 liturgy

Wed 13.3. at 18 Liturgy of Presanctified Gifts

Sat 13.4. at 17 vespers

*Sun 14.4. at 10 liturgy

Study group in English

How does Orthodox Christianity proclaim the Gospel of Our Lord Jesus Christ? How can I become part of the Orthodox Church in Helsinki? Study group on Orthodox Christianity Saturday evenings once a month at 5pm (note: not in February) in Church of Ss. Apostle James and Great-martyr Catherine, Liisankatu 29 A, 4th floor. We will discuss about the Divine Services in the Church: Mar 9th Priesthood – Sacramental and Royal Apr 13th The Funeral Service – Joy of Resurrection May 11th Marriage – The image of the Mystery of the Church

For more information: Fr. Teemu Toivonen
(mob. 040-5113846) teemu.toivonen@ort.fi

Στο παρεκκλήσιο του Kotikirkko

Διεύθυνση: Liisankatu 29 A, Ελσίνκι,

Teemu Toivonen, 040 511 3846

Κυριακή 17.3.2019: ὄρθρος στις 09.00 και Θεία

λειτουργία

Κυριακή 24.3.2019: Δοξολογία στις 13.00 μ.μ. για

την εθνική επέτειο

Δευτέρα 25.3.2019: Εσπερινός και Θεία

λειτουργία στις 17.00 μ.μ.

ХЕЛЬСИНКСКИЙ ПРИХОД

Настоятель прихода

Маркку Салминен, тел. 09 85 646 103,
markku.salminen@ort.fi

Канцелярия прихода

Адрес: Liisankatu 29, 00170 Helsinki

Русскоязычный священник

Вячеслав Скопец, тел. 09 85 646 123,
vaslav.skopets@ort.fi

Регент

Ирина Червинский–Матси,
тел. 09 85 646 141

Русскоязычный священник дежурит в
-сторожке Свято-Троицкого храма
каждый вторник 10–12.

Хельсинки

Свято-Троицкий храм

Unioninkatu 31, Helsinki, 09 8564 6210

Священник Вячеслав Скопец

Регент Ирина Червинский–Матси

Внештатное священство

Священник Александр Бьёрклунд
Протоиерей Геннадий Столбов
Диакон Иван Марколайнен

БОГОСЛУЖЕНИЯ

Сб 9.3. в 16 исповедь

Сб 9.3. в 16.30 Панихида

Сб 9.3. в 17 Всенощное бдение

Вс 10.3. в 9 исповедь

Вс 10.3. в 10 литургия

Ср 13.3. в 17 Литургия Преждеосвященных
Даров

Сб 16.3. в 16 исповедь

Сб 16.3. в 16.30 Панихида

Сб 16.3. в 17 Всенощное бдение

Вс 17.3. в 9 исповедь

Вс 17.3. в 10 литургия

Ср 20.3. в 17 Литургия Преждеосвященных
Даров

Сб 23.3. в 16 исповедь

Сб 23.3. в 16.30 Панихида

Сб 23.3. в 17 Всенощное бдение

Вс 24.3. в 9 исповедь

Вс 24.3. в 10 литургия

Ср 27.3. в 17 Литургия Преждеосвященных
Даров

Сб 30.3. в 16 исповедь

Сб 30.3. в 16.30 Панихида

Сб 30.3. в 17 Всенощное бдение

Вс 31.3. в 9 исповедь

Вс 31.3. в 10 литургия

Ср 3.4. в 17 покаянный канон

Сб 6.4. в 16 исповедь

Сб 6.4. в 16.30 Панихида

Сб 6.4. в 17 Всенощное бдение

Вс 7.4. в 9 исповедь

Вс 8.4. в 10 литургия

Ср 10.4. в 17 Литургия Преждеосвященных
Даров

Сб 13.4. в 10 литургия

Сб 13.4. в 16 исповедь

Сб 13.4. в 17 Всенощное бдение

Вс 14.4. в 9 исповедь

*Вс 14.4. в 10 литургия

Семейный православный кружок

Приглашаем родителей и детей на занятия по
вторникам с 11.00 до 14.00 при Свято-
Троицком храме. Совместное участие в
молебне, беседы о православной вере,
чаепитие, приготовление различной выпечки,
общение, обмен опытом, развивающие игры и
поделки с детьми. Добро пожаловать!

Храм при доме престарелых

Церковь святых мучениц Веры, Надежды,
Любови и матери их Софии,
Hämeentie 55, 00580 Helsinki,
тел. 09 2511 1411

Священник: Виктор Порокара

БОГОСЛУЖЕНИЯ

Сб 9.3 в 17.30 Всенощное бдение

Вс 10.3 в 10 литургия

Сб 23.3 в 17.30 Всенощное бдение

Вс 24.3 в 10 литургия

Ср 3.4 в 9 Литургия Преждеосвященных Даров

Сб 13.4. в 17.30 Всенощное бдение

*Вс 14.4 в 10 литургия

Приходской центр в Мюллюпуру

Часовня прп. Александра Свирского
Jauhokuja 3 В 2, 00920 Helsinki,

Священник Иосиф Вола,
тел. 0405452250

Богослужения совершаются на финском
языке, но при необходимости используется и
церковнославянский язык.

- Чаепитие по воскресеньям после Литургии
- Воскресная школа для детей по воскресеньям с 10 до 12.30

■ Культурный центр София

Часовня Святой Софии – Премудрости Божией, Kallvikinniementie 35, 00980 Helsinki, тел. 010 277 900

Расписание богослужений: www.sofia.fi

■ Эспоо

Церковь прп. Германа Аляскинского в Тапиола

Kaupinkalliontie 2, 02100 Espoo
тел. 09 85 646 221

Священники: Петри Корхонен, тел. 09 85 646 127; Хейкки Хуттунен, тел. 040 741 8792. В первое воскресенье месяца служба на финском и русском языках.

Интернациональный центр Трапеза

Часовня в честь равноапостольных жен-мироносиц Kirkkojärventie 1, 02770 Espoo

Богослужения проводятся на финском и частично на русском языках.

■ Вантаа

Спасо-Вознесенская церковь в Тиккурила

Läntinen Valkoisenlähteentie 48, 01450 Vantaa

Священник Микаел Сундквист, тел. 09 85 646 125, 050 350 9356. Диакон Сергей Подшивалов, тел. 040 749 1560.

Каждое последнее воскресенье месяца литургия на финском и славянском языках. Чаепитие по воскресеньям после литургии. Русскоязычный семейный кружок для детей и родителей по средам в 14 часов. (Olga Soldatova 040 193 0733)

Беседы о вере

Русскоязычная встреча в храме Вознесения Господня в Тиккурила (Läntinen Valkoisenlähteentie, 48, Vantaa) в субботу 13.4. с 14 до 16 час: Богослужения Страстной седмицы. Вопросы и ответы.

TOIMINTAA HELSINGIN SEURAKUNNASSA

HELSINKI

Helsingin tiistaiseura

Kokoontuu Helsingin seurakuntasalilla (Unioninkatu 39, sisäpiha) joka toinen tiistai klo 16.

Ti 12.3. Retki Tapiolan Herman Alaskalaisen kirkkoon

Ti 26.3. Isä Teemu Toivonen kertoo seurakunnan monikulttuurisesta työstä

Ti 9.4. Valmistaudutaan pääsiäismyyjäisiin

Uspenskin katedraalin paastoluentosarja 2019

Luennot sunnuntai-iltaisin klo 17 alkavan ehtoopalveluksen jälkeen (noin klo 17.30) Uspenskin katedraalin kryptassa. Sarjan teemana Raamattu.

10.3. pastori Teo Merras: "Lapsettomuus Vanhassa ja Uudessa testamentissa - inhimillinen tragedia vai yksittäisen ihmisen tarpeet ylittävä tekijä Jumalan laatimassa pelastussuunnitelmassa"

17.3. pastori Sergei Petsalo: Aihe avoin

31.3. pastori Mikko Leistola: "Jesajan kirja"

7.4. kirkkoherra Markku Salminen: "Jobin kirja"

Kaksikielinen nuorisokuoro

Nuorisokuoro hakee uusia laulajia. Kuorossa on

10 laulajaa iältään 12–16 v. Kuoroon pääsyyn tarvitaan hyvä musiikkikorva sekä tahto sitoutua. Kuoro lähtee kesäkuussa matkalle Pietariin. Kaikkea kiinnostuneita pyydetään olemaan yhteydessä kuoron johtajaan. Irina Tchervinskij-Matsi, p. 050 374 0019. Kuoron harjoitukset la klo 12–14 seurakunnan kerhohuoneella. Unioninkatu 39 A, 2 krs.

Jumalansynnyttäjän syntymän yhteisö

Jumalansynnyttäjän syntymän kappelissa toimitetaan arkisin kello 5.45 aamurukoukset ja puoliyöpalvelus/paraklesis, kello 6.30 aamupalvelus ja iltaisin kello 18.30 Jeesuksen rukouspalvelus tai akatistos (ei keskiviikkoiltana). EPL torstaina 4.4. kello 9. Usko arjessa-keskustelut jatkuvat torstaisin 14.3. ja 4.4. kello 16–18. Olohuone-lafka auki torstaista lauantaan 13–16. Osoite Mikonkatu 25, Helsinki (summeri lukee kappeli, käynti sisäpihalta). Lisätietoja, myös mahdolliset muutokset viikko-ohjelmassa <http://:theotokos.fi>.

Raamattupiiri

Tiistaisin klo 17 alkavan ehtoopalveluksen jälkeen seurakunnan kirjastossa, os. Liisankatu 29 A (2. krs.).

Oletko kiinnostunut vapaaehtoistoiminnasta?

Ota yhteyttä: Vapaaehtoistoiminnan koordinaattori Kristiina Aminoff
p. 040 350 1951

Ortodoksiakerho

Ortodoksiakerho kokoontuu seurakuntasalilla (Unioninkatu 39, sisäpiha) maanantaisin Kotikirkossa klo 17 alkavan ehtoopalveluksen jälkeen.

Ma 11.3. Isä Jaso Pössi alustaa pyhittäjä Simeon Uusteologista.

Ma 18.3. Isä Joosef Vola alustaa aiheesta: Marttyyrit Claudia ja Hilaria sekä heidän kanssakilvoittelijansa.

Ma 25.3. Ortodoksiakerho osallistuu klo 17 alkavan Uspenskin katedraalissa toimitettavaan ehtoopalvelukseen ja liturgiaan.

Ma 1.4. Ortodoksiakerho kokoontuu seurakuntasalilla klo 17 Kotikirkossa alkavan ehtoopalveluksen jälkeen.

Ma 8.4. Isä Sergei Petsalo alustaa pyhistä Rafael, Nikolaos ja Irene.

Stefanoskodin käsipaikkakerho

Käsipaikkakerho kokoontuu keväällä torstaisin klo 10–14 seuraavasti:
14.3., 28.3., 25.4. ja 9.5.

Valamon Ystävien pääkaupunkiseudun paikallisosasto

Ruusutalkoot keskiviikkona 3.4. klo 16.30 ja perjantaina 5.4. klo 16.30 seurakuntasalilla Unioninkatu 39 A, sisäpiha, keskiviikkona 10.4. klo 16.30 Mirolybov-salissa Kotikirkon vieressä.

■ TOIMINTAA LAPSILLE JA NUORILLE

Lastenkerhot

Helsingin seurakunnan alueella järjestetään useita lastenkerhoja. Kerhot ovat suunnattu 3–10-vuotiaille. Kirkkokerho on liturgian aikana järjestettävä kerho, jossa lapset pääsevät jumalanpalvelukseen osallistumisen lisäksi tutustumaan omaan kirkkoon esimerkiksi askarteluiden, pelien ja leikkien kautta.

Ponomarikerhossa yli 6-vuotiaat pojat pääsevät tutustumaan alttariapulaisen tehtäviin käytännössä.

Liturgian yhteydessä järjestettävien kerhojen lisäksi kasvatustoimen kerhotilassa järjestetään torstaisin lasten iltakerho klo 17–19. Iltakerhossa tutustutaan omaan kirkkoon erilaisten aktiviteettien kautta. Ota mukaan pienet eväät ja tossut. Kaikkien kerhojen ajat ja paikat löytyvät seurakunnan nettisivujen tapahtuma- ja toimintakalenterista.

Lapsikuoro

Torstaisin 7-vuotiaille ja sitä vanhemmille klo 17–18. Lisätiedot: kasvatuksen kanttori Joakim Pietarinen, p. 044 331 1995

Perhekerho ja muskari

Perjantaisin klo 11–14.

Lasten iltakerho, lapsikuoro, perhekerho ja muskari kokoontuvat kasvatustoimen kerhotilassa, os. Unioninkatu 39 A 1.

Mukaan Nupiosseen!

Seurakunnan nuortenpiiri eli NUPI kokoontuu joka tiistai ensin ehtoopalvelukseen Kotikirkossa klo 17 ja sieltä siirrymme kerhotiloihin (Unioninkatu 39 A). Toimintaa on tarjolla klo 20 asti. Ohjelmassa on teemailtoja, kokkailua, kilpailuja ja mukavaa ja rentoa hengailua ortodoksissa meiningeissä. Lähde messiin! NUPI on suunnattu kristinoppileirin käyneille nuorille ja niille, jotka ovat täyttäneet 15 vuotta.

■ TAPAHTUMIA

Esitelmätilaisuus Uspenskin katedraalin kryptassa

Ti 12.3. klo 17.30 taidehistorian dosentti Kari Kotkavaara esitelmöi aiheesta "Pyhiin kuvien 1800-luku." Uspenskin katedraalin ystävät ry järjestämällä tilaisuudella tuetaan katedraalin ikonostaasin konservointityötä. Tilaisuus on maksuton. Maksullisen kahvitarjoilun yhteydessä on mahdollisuus osallistua lipaskeräykseen ja ostaa yhdistyksen painamia postikortteja. Lämpimästi tervetuloa!

Maximilian Steinberg: Strastnaja sedmitsa (Piinaviikko)

Palmusunnuntaina 14.4. klo 16 Uspenskin katedraalissa. Uspenskin katedraalikuoro, kamarikuoro Addictio ja Heikki Hattunen, tenori. Johtaa dir. cant. Varvara Merras-Häyrynen. Konsertissa esitetään venäläisen Maximilian Steinbergin (1883–1946) säveltämä suuren viikon lauluista koostuva ja vanhoihin znamennisävelmiin pohjautuva moniosainen, kirkkoslaavinkielinen teos. Vapaa pääsy, käsiohjelma 15 €.

Kamarikuoro Kryssostomoksen Suuri paasto-konsertti

Su 17.3. klo 13 Uspenskin katedraali, Kanavakatu 1, Helsinki. Vapaa pääsy, käsiohjelma 10/15 e.

Lauluyhtye Rivoreran konsertti

Georgian kansallisradion ja -television lauluyhtye Rivorera esiintyy Uspenskin katedraalissa pe 3.5. klo 19 ja Kallion kirkossa la 4.5. klo 18. Katedraalissa kuullaan hengellinen ohjelmisto georgialaista ortodoksista kirkkomusiikkia. Kallion kirkossa on kansanomaisen ohjelmisto kansallisilla soittimilla.

Liput:

lippu.fi -palvelusta: 22,50 euroa

Tuntia ennen ovelta: 25 euroa

Stefanoskodin tiistaiseuran pääsiäismyyjäiset

La 13.4.19 klo 10–14. Osoite: Hallatie 2 B, Tapaninvainio, Helsinki (bussi 61, Uimaranantie pysäkki). Saatavana: Pashaa, kulitsaa, leivonnaisia, karjalanpiirakoita, baboja, lohipiirasta, kaalipiirasta, sienipiirasta ym. Lounasbuffet ja pika-arpajaiset. Ulkokirppis: kristallia, lasia, posliinia, figurineja, tauluja, pääsiäismunia ym. Myös antiikkisia keräilytavaroita.

Pääsiäis- ja virpovitsamyjaiset

Lasaruksen lauantaina 13.4. klo 12–15 srk-salilla, Unioninkatu 39, sisäpiha. Ortodoksiset seurakunnat, piirit, luostarien ystävät ja järjestöt myyvät pääsiäisleivonnaisia, virpovitsoja ja ortodoksia tuotteita.

ITÄ-HELSINKI

Raamattupiiri

Kokoontuu Myllypuron kappelilla maanantaisin klo 17.

Pt. Aleksanteri Syväriläisen kappelin kuoro

Harjoitukset kappelilla pääsääntöisesti keskiviikkoiltoisin ehtoopalveluksen jälkeen. Paastonajan muutoksista tiedotetaan suoraan kuorolaisille. Kuoro ottaa jatkuvasti uusia laulajia. Lisätiedot kanttori Kirsi-Maria Susuna puh. 050 401 4798 tai kirsi-maria.susuna@ort.fi

Ortodoksisen kirkkolaulun peruskurssi

Kurssi kokoontuu kulttuurikeskus Sofiassa maanantaisin ehtoopalveluksen jälkeen noin klo 17.30. Kurssilla harjoitellaan laulamaan liturgian ja ehtoopalveluksen lauluja moniäänisesti. Kurssi on maksuton ja kaikille avoin. Seuraavat kerrat ma 11.3., ma 18.3. ja ma 25.3. Lisätietoja voi tiedustella kanttori Kirsi-Maria Susunalta, puh. 050 4014 798, kirsi-maria.susuna@ort.fi

Ristileipien leivontaa

Pt. Aleksanteri Syväriläisen kappelilla leivotaan ristileipiä 27.3. klo 15.30. Ristileivät siunataan samana iltana epl:n lopuksi ja jaetaan kirkkokansalle.

Paastotapahtuma

Akatistoksen lauantaina 6.4. liturgian jälkeen kappelilla paastolounas ja Filantropian kuulumisia sekä vuosikokous klo 13.

Lasten virpovitsapaja

Lasaruksen lauantain 13.4. aamupalveluksen ja liturgian aikana lasten virpovitsapaja kerhohuoneessa. Vitsat siunataan liturgian jälkeen.

Kansan laulamat liturgiat

Kevään 2019 kansan yhteisesti laulaman liturgioiden toimitetaan su 17.3., la 6.4. ja su 19.5.

Luentosarja Kirkon elämä tutuksi

Myllypuron kappelilla.
20.3. klo 18.30 Katumuksen sakramentti
10.4. klo 18.30 Suuren viikon jumalanpalvelukset
15.5. klo 17.45 Vainajien muisteleminen

KULTTUURIKESKUS SOFIA

Taidenäyttelyt

Vuorovaikutuksia – Andrés Kecskésin näyttely, 7.4. saakka.

Ikonitaitelija Liisa Kuninkaan ja graafikko Kalevi Mustosen yhteisnäyttely, 14.4.–2.6.2019
Rosa Liksomien Postmoderni ekumeeninen ikonostaasi, esillä toistaiseksi.
Pysyvä kirkkotaidenäyttely.

KURSSIT JA TAPAHTUMAT

Käspaikkakurssi

La 9.3. ja la 30.3. klo 10–16. Opettajana Leena Pitkäpaasi. Hinta 40 €/päivä sis. opetuksen ja lounaan. Materiaaleja voi ostaa opettajalta. Ilm. viikkoa ennen kurssipäivää.

Rukouksellinen naisten joogaviikonloppu

Pe-su 15.–17.3. Naisille suunnattu viikonloppu, joka koostuu kristillisistä joogaharjoituksista ja yhteisistä rukoushetkidä. Vetäjänä joogaohjaaja Mari Vainio. Hinta 150 €, sis. ateriat.

Kristinuskon juuret ja varhainen eetos -seminaari

La 23.3. klo 13–17 Abrahamin lapset – Lähi-idän suuret uskonnot – seminaarisarjan toinen osa.

Puhujina mm. professori Raija Sollamo ja isä Ambrosius. Maksuton.

Pääsiäinen Sofiassa

Mahdollisuus osallistua päivittäisiin jumalanpalveluksiin Pyhän Viisauden kappelissa, alustuksiin ja keskusteluun pääsiäisen merkityksestä. Täysihoitopaketit alkaen 270 €/hlö ajalla pe–ma 19.–22.4. Lisätiedot: sofia.fi/paasiainen

Lisätiedot: sofia.fi/tapahtumat. Ohjelmamuutokset mahdollisia. Kurssien yhteydessä majoitus -aamiaisella alkaen 40 €/vrk. Ilmoittautumiset: -reception@sofia.fi tai p. 010 277 900. Kulttuurikeskus Sofia, -Kallvikinniementie 35, 00980 Hki.

LÄNTINEN ALUE

TAPIOLAN KIRKKO, Kaupinkalliontie 2, Espoo

Keskiviikkokerho

Kokoontuu Tapiolan kirkolla. Aloitamme ehtoopalveluksella klo 17. Teetarjoilu.

27.3. Kirjailijavierana Joel Haahela, Adelen-kysymys

8.5. Kirjailijavierana Annina Holmberg ja kolme kirjaa:

Minun Valamoni, tarinoita luostarista
Tahto ja hohto, Ritva Holmbergin elämä ja teot kirjailijatyttären silmin
Yksi talvi, kaksi kesää. Äitiä ja ystävää tuonilmaisiin saattamassa.

Espoon miestenpiiri Hermaninjengi

Kokoontuu joka kuukauden kolmas keskiviikko klo 18. Kokoontumispaikka vaihtelee.
Lisätietoja: puheenjohtaja Juhani Mustila, p. 0400 472 623 (juhani.mustila@iki.fi).
Tarvittaessa lisätietoja antaa myös isä Petri Korhonen.

Käsityökerho

Monikulttuurinen käsityökerho kokoontuu kirkolla torstaisin klo 10–13. Kaikki käsitöistä kiinnostuneet tervetuloa mukaan.

Nuorten ikonimaalauskerho

Nuorten ikonimaalauskerho yli 13-vuotiaille tiistaisin Tapiolan kirkolla klo 18–19.30. Lisätietoja: Katarina Koskivaara-Ilmonen, katarinakoskivaara@gmail.com

Lasten iltakerho

Tapiolan kirkolla tiistai-iltaisin lastenkerho klo 17–19.30. Seurakunnan lastenkerhot on suunnattu 3–10-vuotiaille. Kerhossa leikitään, pelataan, askarrellaan ja tutustutaan omaan kirkkoon. Iltakerhossa yli 4-vuotiaat pääsevät kerhon yhteydessä osallistumaan myös kokkikerhoon! Kerho on ilmainen eikä sinne tarvitse ilmoittautua etukäteen. Lisätietoja: Tiia Haimi, tiia.haimi@ort.fi

Pääsiäismyyjaiset

Myyjaiset Lasaruksen lauantaina 13.4. kello 12–15. Rukoushetki klo 12.

Ystävyydenateria

Pe 5.4. klo 11 Tapiolan kirkolla. Kokoonnumme yhteisen ruokapäivän ääreen syömään ja seurustelemaan. Ateria maksaa yhden euron. Tilaisuus on avoin kaikille. Espoon musiikkiopiston musiikinopettaja Leena Sainio oppilaineen esiintyy aterian aikana. Tervetuloa!

LOHJAN KIRKKO, Nahkurinkatu 4

Kuoroharjoitus

klo 18–20 keskiviikkoisin 8.5. ja 15.5. Uudet laulajat ovat tervetulleita laulukokeen kautta koeajalle. Lisätietoja kanttori Matti Jyrkinen, p. 040 525 0782, matti.jyrkinen@ort.fi.

Ortodoksisuus tutuksi -kurssi

Torstaisin klo 18–20. Lisätietoja isä Kalevi Kasala, p. 040 525 2868, kalevi.kasala@ort.fi

Seniorikerho

Klo 14–16 torstaisin 14.3. ja 9.5. Lisätietoja kanttori Matti Jyrkinen 040 525 0782, matti.jyrkinen@ort.fi

Lohjan Seudun Ortodoksien seurakuntaillat

Lisätietoja: puheenjohtaja Urpo Uotila, p. 044 314 5210.

Ikonipiiri

Maanantaisin klo 10–13.30: 25.3., 1.4. ja 8.4. Lisätietoja: Tarja Tarima 040 541 3901, tarja.tarima@tikkurila.com

Miestenpiiri

Kokoontuu erikseen sovittuina ajankohtina. Lisätietoja kanttori Matti Jyrkinen, p. 040 525 0782.

Naistenpiiri

Kokoontuu erikseen sovittuina ajankohtina. Lisätietoja: Pirkko Siili, p. 0400 782 144.

Lasten kirkkokerho

Liturgiapalvelusten yhteydessä. Lisätietoja: Päivi Kasala, p. 050 347 0205.

Pääsiäismyyjaiset

Lohjan ortodoksisessa seurakuntakeskuksessa (Nahkurinkatu 4) Lasaruksen lauantaina 13.4. klo 11–13. Karjalanpiirakoita, vatriskoita, babaa, kulitsaa ja muita leivonnaisia sekä pashaa ja muita pääsiäisherkuja, myös käsitöitä. Pika-arpajaiset, välipalaksi kasviskeittoa, kahvia ja teetä. Järj. Lohjan seudun ortodoksit ry.

NUMMELAN RUKOUSHUONE, Naaranpajuntie 7

Perjantapiiri

Perjantaisin klo 12–14: 8.3., 22.3., 5.4., 10.5. ja 31.5. Lisätietoja kanttori Matti Jyrkinen 040 525 0782, matti.jyrkinen@ort.fi

Ikonipiiri

Klo 10–14 tiistaisin 12.3., 19.3. ja 26.3. Lisätietoja, p. Ritva Tarima 0400 719 563, ritva.tarima@suomi24.fi.

Ikonipiiri

Klo 16–19 torstaisin 14.3., 21.3., 28.3., 4.4. ja 11.4. Lisätietoja, p. Ritva Tarima 0400 719 563, ritva.tarima@suomi24.fi.

Lasten kirkkokerho

Liturgiapalvelusten yhteydessä. Lisätietoja, p. Päivi Kasala 050 347 0205.

Käspaikkakurssi

Pe-su 15.3.–17.3. päivittäin klo 10–17. Kurssin opettajana toimii Lahja Martikainen. Tarvikkeita voi ostaa paikan päällä kurssin vetäjältä. Mukaan tarvitset sakset. Kurssi sopii myös aloitteleville. Jatkokurssi järjestetään huhtikuussa. Hinta 60 €, sisältäen opetuksen sekä lounaan ja päiväkahvin. Lisätiedot ja sitovat ilmoittautumiset 12.3. mennessä: Ritva Tarima p. 0400 719 563 tai sähköpostiin vihdinortodoksit@gmail.com

HANGON ORTODOKSINEN KIRKKO,

Täktomintie 5

Kuoroharjoitus

Sunnuntaisin klo 14–16: 17.3., 24.3., 31.3., 7.4. ja 19.5. Uudet laulajat ovat tervetulleita laulukokeen kautta koeajalle. Lisätietoja kanttori Matti Jyrkinen, p. 040 525 0782, matti.jyrkinen@ort.fi.

Torstaikerho

Torstaisin klo 18–20: 14.3., 28.3., 9.5. ja 23.5. Lisätietoja: kanttori Matti Jyrkinen 040 525 0782, matti.jyrkinen@ort.fi

Lasten kirkkokerho

Liturgiapalvelusten yhteydessä.
Lisätietoja, p. Päivi Kasala 050 347 0205.

KARKKILA, EV. LUT. SEURAKUNTATALO, Huhdintie 9–11

Seurakuntailta

Perjantaisin klo 18–20: 8.3., 5.4., 10.5. ja 31.5.
Lisätietoja kanttori Matti Jyrkinen 040 525 0782,
matti.jyrkinen@ort.fi

Ikonipiiri

Torstaisin klo 10–17: 28.3., 4.4., 11.4., 25.4.
Lisätietoja Tarja Tarima 040 541 3901,
tarja.tarima@tikkurila.com

KIRKKONUMMI, EV. LUT. SEURAKUNTATALO, SEURAKUNNANTIE 1

Seurakuntailta

Torstaisin klo 18–20: 14.3., 28.3., 9.5., 23.5. Lisätie-
toja kanttori Matti -Jyrkinen, p. 040 525 0782,
matti.jyrkinen@ort.fi

Tammisaaren kirkkokahvit

Liturgiapalvelukset toimitetaan lauantaisin 16.3.
ja 18.5. klo 10 Tammisaaren ev.lut. kirkossa, Iso
Kirkkokatu 1. Liturgian jälkeen kokoonnumme
kirkkokahveille Tammisaaren motellille. -Lisätie-
toja kanttori Matti Jyrkinen 040 525 0782, matti.
jyrkinen@ort.fi

Pokrovan ennakkotilausten noutopäivä su 14.4. klo 13–15

Valmistamme tuotteita viimeiselle paastoviikolle
ja tulevaan juhlaan. Tilattavat tuotteet löydätte
internetsivuiltamme. Etusivulla on diakuvaesitys
ja kuvasta, jossa on pääsiäisherku, löytyy tilaus-
painike. Listalta löytyvät borssikeitto, piirakat ja
pasteijat sekä pääsiäisherku. Nouto aika palmu-
sunnuntaina 14.4. klo 13–15. Osoite: www.pokro-
va.fi. Kiitämme kannatuksestanne etukäteen!

Luentosarja Pokrovassa

La 16.3. luento klo 13. Vähän vai kevyttä: paasto-
ajan tavoista ja asenteista.
La 30.3. luento klo 13. Suuri paasto näinä päivinä:
paastoavan nykyajan ortodoksin tavoitteet ja
haasteet.
La 6.4. luento klo 13. Suuren paaston ikonit
La 13.4. luento klo 13. Suuren viikon tapahtumat
ja jumalanpalvelukset
Luennoitsija diakoni, TM Vladimir Sokratili. -Oie-
keudet muutoksiin pidätetään.
Mahdollisista muutoksista ilmoitetaan sivullam-
me: www.pokrova.fi Luentopaikka: Pokrovan kirk-
ko, Elfvinginkuja 11, Jorvas, Kirkkonummi

TOIMINTAA TRAPESASSA

Kirkkojärventie 1,
Espoo (Espoon keskuksen juna-asema,
asemasilta, 2.krs)
Maahanmuuttajien neuvontapalvelut ma–pe
klo 10–15.

Ryhmät:

Tiistaisin venäjänkielisten naisten ryhmä klo 14
ja venäjänkielisten lasten ryhmä klo 17–19.
Kansainvälinen ruokakurssi keskiviikkoisin klo
11–14.
Ympäristö- ja retkiryhmät torstaisin klo 13–15.
Taideryhvät torstaisin lapsille klo 15.30 ja aikuis-
sille klo 17–19.
Suomen kielen ryhmä perjantaisin klo 10–11.30.

Vuosikokouskutsu

Filoksien ry:n vuosikokous su 24.3. klo 16
Trapesassa, Kirkkojärventie 1, Espoo. Käsitel-
lään sääntömääräiset asiat. Tervetuloa!
Filoksien ry:n hallitus

Tapahtumia Trapesassa

Paastonajasta pääsiäisiloon - Tapiolan ikonimaa-
lareiden näyttely avoinna 4.3.–5.5.
Ti 12.3. klo 10 hyvinvoinnin buffet – noutopöy-
dän ääressä aiheena ihmisuhteet ja ystävyys. Yh-
teistyössä Toimintakeskus Oodin kanssa (Espoon
Diakoniasäätiö)
La 16.3. klo 12–14 monikulttuurinen lasten juhla.
Lapset esiintyvät lapsille, hyväntuulista musiik-
kia, leikkejä ja askartelua.
To 21.3. klo 12–15 persialainen kevään ja uuden
vuoden juhla Nouruz, jota on juhlistettu 5000 vuot-
ta. Laajalle levinneen valon juhlan ja tutun kevät-
päivän tasauksen iloittelua: oikein hyvää ruokaa,
yhteisöantia, tarinoita juhlatavoista ym. Persia-
laisen ja suomalaisen mämmin maistajaiset. Kai-
kille avoin juhla!
Ma 25.3. Trapesa on suljettu henkilöstökoulutuk-
sen vuoksi.
Ti 26.3. klo 12.30–13.45 kohti pääsiäistä - askarte-
lukuokio Taisia Pohjolan johdoilla.
Ma 1.4. klo 10.30 pelastuslaitoksen turvallisuus-
koulutus.
Ma 8.4. Romanian kansallispäivä, aikataulu tar-
kentu myöhemmin.
Tapahtumat ovat avoimia ja maksuttomia kaikil-
le. Muutokset ovat mahdollisia.
Päivitetty tiedot: Facebook/Trapesa ja www.tra-
pesa.com, p. 010 583 7970.

ITÄINEN ALUE

Toimintaa Tikkurilassa

Tikkurilan kirkon miestenpiiri

Monipuolista ohjelmaa osallistujien ehdoilla. Li-
sätietoja Risto Ikäheimo, 050 1505.

Vapaaehtoisia kaivataan

Vapaaehtoisia tarvitaan sunnuntaisin liturgian
jälkeen tarjoiluun kirkkokahvien keittämiseen,
tarjoiluun esillepanoon sekä loppusiivoukseen.
Opastusta tehtävään annetaan. Ota yhteyttä: Lii-
sa Karlsson, p. 050 3847 723.

Kirkkokuoro

Harjoitukset torstaisin klo 18–20. Kanttori: Olga
Soldatova, 040 193 0733, olga.soldatova@ort.fi

TOIMINTAA JÄRVENPÄÄSSÄ

Kohti pääsiäistä

Perjantaina 22.3. klo 13. Tervetuloa paastohenki-
seen pääsiäistapahtumaan. Tarjolla on välipalaa
ja mahdollisuus tehdä pääsiäisaiheisia kädentöi-
tä. Vapaaehtoinen tarvike- ja tarjoilumaksu. Tilai-
suus on kaikille avoin ja sopii kaikenikäisille.

Järvenpään ystäväpiiri

Vieraana tiistaina 19.3. kello 18 on Riina Nguyen,
joka työskentelee ortodoksisen kirkon kansain-
välisen diakonian ja lähetystyön järjestössä, Fi-
lantropiassa. Aiheena naisten oikeuksien toteu-
tuminen Ugandassa ja uskonnollisten johtajien
rooli.
Tiistaina 2.4. vieraana Pia Skibdahl, joka kertoo
alkukirkon pyhästä laulusta. Lisäksi kokoonnum-
me työiltan tiistaina 9.4. Ohjelmassa mm. virpo-
vitsojen koristelua. Kaikkina em. iltoina toimitte-
taan Jumalanäidin ikonin kirkossa Jeesuksen ru-
kous -palvelus klo 20. Kaikki ovat tervetulleita! Li-
sätietoja Anja Lindström, puh. 040 741 4677.

Pääsiäismyyjäiset

Järvenpään kirkon alalassa 13.4. klo 11.30–
14. Perinteisissä ja suosituissa myyjäisissä on
tarjolla jälleen niin käsitöitä kuin juhlaherk-
kujakin. Päivän aikana kirkko on avoinna tu-
stumista varten.

Lasten kirkkokerho

Kokoontuu sunnuntailiturgioiden yhteydessä kir-
kon alalassa.

Kirkkokuoro

Kuoro harjoittelee Järvenpään kirkolla keskiviik-
koisin klo 17.30. Lisätiedot: kanttori Minna Joki-
nen, p. 050 5358 7339.

TOIMINTAA KLAUKKALASSA

10.3. kirkkokahvien jälkeen linnunpöytäkokous.

TAPAHTUMAT PORVOOSSA

Kohti pääsiäistä

Torstaina 28.3. klo 14. Tervetuloa paastohenki-
seen pääsiäistapahtumaan. Tarjolla on välipalaa
ja mahdollisuus tehdä pääsiäisaiheisia kädentöi-
tä. Vapaaehtoinen tarvike- ja tarjoilumaksu. Tilai-
suus on kaikille avoin ja sopii kaikenikäisille.

Tutkitaan Raamattua yhdessä -kurssi

Kurssin tarkoituksena on oppia tuntemaan, luke-
maan ja käyttämään Raamattua. Tällä kurssilla
keskitymme apostolien tekoihin ja heidän eri kir-
jeisiinsä oppien ymmärtämään niiden keskinäistä
suhdetta toisiaan täydentäen. Tutustumme kirjoj-
tusten kautta alkuseurakunnan maailmaan ja sitä
ympäriävään kulttuuriin. Opettajana TM Okko Ba-
lagurin. Hän on opiskellut eksegetiikkaa eli raa-
matuntutkimista ja vetänyt suosittua Raamattu-
piiriä Myllypurossa usean vuoden ajan. Kurssi on
ilmainen ja se kokoontuu Porvoon Kristuksen kir-
kastamisen kirkossa (Vanha Helsingintie 2) kah-
deksan kertaa tiistai-iltaisin klo 18–19.30. Maalis-
kuun kokoontumiset ovat 19.3. ja 26.3.

Porvoon tiistaiseura

Tiistaiseuran vieraina ovat rovasti Viktor Porokara
tiistaina 12.3. ja pappismunkki Hariton tiistaina
9.4. Kokoontumiset kirkon salissa klo 18. Kaikki
ovat tervetulleita!

Lasten kirkkokerho

Kokoontuu sunnuntailiturgioiden yhteydessä kir-
kon salissa.

HAMINAN SRK

ORTODOKSIAKESKUS SYPRESSI, KIRKKOHERRANVIRASTO

Varuskuntakatu 14, 45100 Kouvola,
Avoinna ti–pe klo 9–13 p. 040 7047 171,
hamina@ort.fi, www.orthamina.fi

PAPISTO

Kirkkoherra Ville Kiiveri
p. 040 962 0063 ville.kiiveri@ort.fi

KANTTORI

Kari Päivinen, p. 040 866 7686

MUU HENKILÖKUNTA

Seurakunnan vahtimestari, Jaana Juka,
p. 040 486 5550, jaana.juka@ort.fi
Seurakuntasihtööri Liisa Eerola,
p. 040 7047 171

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Martti Honkaselkä, p. 044 306 4900,
marttihonkaselka@gmail.com
Pastori Johannes Wuorinna, p. 050 589 9011,
jouko.wuorinna@gmail.com
Pastori Jukka Jauhiainen
p. 0400 958 760 jukka.jauhiainen@ort.fi
Pastori Aleksi Saveljeff, p. 040 683 8050,
aleksi.saveljeff@ort.fi
Diakoni Gennadi Ikävalko, p. 040 742 4615

HAMINAN SEURAKUNNAN LIIKE- JA VUOKRATALO

Isoympyräkatu 20, Hamina

Isännöinnistä vastaa Itä-Suomen Kiinteistöpalvelu, Isoympyräkatu 9 A 10, 49400 Hamina. Isännöitsijä Tero Tuononen puh. 050 546 7120 (klo 15 jälkeen), tero.tuononen@outlook.com

■ Hamina

Pyhien apostolien Pietarin ja

Paavalin kirkko, Raatihuoneentori 2

pastori Jukka Jauhiainen p. 0400 958 760
jukka.jauhiainen@ort.fi

JUMALANPALVELUKSET

Pe 8.3. klo 17 paastoliturgia

La 16.3. klo 17 vigilia

Su 17.3. klo 10 liturgia

Pe 22.3. klo 17 paastoliturgia

*Su 24.3. klo 17 juhlovigilia ja liturgia

Pe 29.3. klo 17 paastoliturgia

La 30.3. klo 17 vigilia

Su 31.3. klo 10 liturgia

Pe 12.4. klo 17 Jeesuksen rukouspalvelus

*Su 14.4. klo 10 liturgia (virpomavitsojen siunaus)

■ Kouvola

Pyhän ristin kirkko, Sakaristonmäki, Kirkonmäenkatu 2

JUMALANPALVELUKSET

La 23.3. klo 17 vigilia

Su 24.3. klo 10 liturgia

Pe 5.4. klo 17 Jeesuksen rukouspalvelus

La 6.4. klo 17 vigilia su/sl

Su 7.4. klo 10 liturgia su/sl

La 13.4. klo 17 vigilia (virpomavitsojen siunaus)

■ Myllykosken tsasouna

Koulutie 4, Myllykoski

JUMALANPALVELUKSET

La 9.3. klo 17 vigilia

Su 10.3. klo 10 liturgia

Pe 15.3. klo 17 paastoliturgia

La 30.3. klo 10 liturgia, vainajien muisto

La 13.4. klo 10 liturgia

TOIMINTAA HAMINAN SEURAKUNNASSA

Kerhot ja piirit:

Ortodoksiakeskus Sypressi, Varuskuntakatu 14, Kouvola

Pyhän Ristin kirkko, Kirkonmäenkatu 2, Kouvola
Myllykosken tsasouna, Koulutie 4, Myllykoski
Pietarin ja Paavalin trapesa, Isoympyräkatu 20, Hamina

Kirkkokuorojen harjoitukset

Haminan kuoron harjoitukset torstaisin klo 17.30
Pietarin ja Paavalin trapesassa, Kouvolan kuoron harjoitukset keskiviikkoisin klo 18 Ortodoksiakeskus Sypressissä. Lisätietoja kanttori Kari Päivinen, p. 040 866 7686

Venäjänkielinen kerho

La 6.4. klo 16.30 alkaen päivystys Pietarin ja Paavalin kirkossa, lisätiedot pastori Aleksi Saveljeff puh. 040 683 8050.

Ortodoksiapiiri

kokoontuu kerran kuukaudessa keskiviikkoisin rukoushetken jälkeen Pyhän Ristin kirkon juhla-

salissa 13.3. klo 17.30 aiheena paasto, lisätietoja isä Ville puh. 040 962 0063.

Uusi tiistaiseura

Uusi tiistaiseura kokoontuu keskiviikkoisin kuukauden 1. ja 3. keskiviikko klo 17 alkavan ehtoopalveluksen jälkeen Pyhän Ristin kirkon juhlasalissa, lisätietoja Tiina Toikka puh. 040 5800 907

Musikaalinen lastenkerho

Pyhän Ristin kirkon juhlasalissa kuukauden 1. ja 3. sunnuntai klo 17, lisätietoja Iana Lang p. 044 377 8457.

Kirkkotekstiiikerho

Pyhän Ristin kirkon juhlasalissa keskiviikkoisin klo 10–13, lisätietoja Irma Leimulahti p. 040 587 8798.

Ikonipiiri Haminassa

Pietarin ja Paavalin trapesassa lauantaisin klo 10–15 ja keskiviikkoisin klo 17–20.30, lisätietoja Ritva Koverola p. 040 837 5909.

Ikonipiiri Kouvolassa

Ortodoksiakeskus Sypressissä lauantaisin ja sunnuntaisin klo 10–15, lisätietoja Ritva Koverola p. 040 837 5909.

TAPAHTUMIA

Laura Karlinin "Evakkotarinoita"-valokuvanäyttely
Ortodoksiakeskus Sypressissä kevään 2019 ajan. Näyttely avoinna: ti–pe klo 9–13 tai sopimuksen mukaan.

Pagina Pertti

Perjantaisin 5.4. ja 3.5. klo 14 Pyhän Ristin kirkon juhlasalissa. Ilmoittautumiset puh. 040 7047 171, ti–pe klo 9–13.

Pääsiäismyyjäiset Haminassa

Pietarin ja Paavalin trapesassa, Isoympyräkatu 20. Lauantaina 13.4. klo 10–13. Järjestäjänä Haminan ortodoksisen seurakunnan ikoni- ja diakoniapiiri.

Pääsiäismyyjäiset Kouvolassa

Pyhän Ristin kirkon juhlasalissa, Kirkonmäenkatu 2. Lauantaina 13.4. klo 10–13. Järjestäjänä Haminan ortodoksisen seurakunnan toimintapiirit.

HÄMEENLINNAN SRK

SEURAKUNTAKOTI

Matti Alangon katu 11 A, 13130 Hämeenlinna

SEURAKUNNANVIRASTO

Matti Alangon katu 11, 13130 Hämeenlinna p. 050 321 0035

Viraston aukioloajat:

ke klo 14–16.30 ja pe klo 9.30–12

hameenlinna@ort.fi

www.hmlortodoksinen.fi

www.facebook.com/

HameenlinnanOrtodoksinenSeurakunta/

PAPISTO

Vt. kirkkoherra Jonas Bergenstad

0400 330 484, jonas.bergenstad@ort.fi

Pastori Taisto Rikkonen, p. 050 371 6475

KANTTORI

Leena Lomu

p. 040 707 6715, leena.lomu@ort.fi

AVUSTAVA PAPISTO

Pastori Kari M. Ranttilä, p. 040 550 6272

Diakoni Erkki Lumisalmi, p. 0400 396 326

Diakoni Veli Backman, p. 050 323 9893

MUU HENKILÖKUNTA

Kiinteistöhoitaja Markku Seljänne p. 0400 716 810

Forssan toimintakeskuksen isännöitsijä Heikki Halme, p. 040 558 0465

Pääkirkon ja Ahveniston kirkon isännöitsijä Kirsi Backman, p. 050 349 5985

■ Hämeenlinna

Seurakuntakoti

Matti Alangon katu 11 A, Hämeenlinna

JUMALANPALVELUKSET

Pe 8.3. klo 17 EPL

La 9.3. klo 17 vigilia

Su 10.3. klo 10 liturgia, ikonien siunaus, kirkkokahvit

Ke 13.3. klo 17 EPL

La 16.3. klo 17 vigilia

Su 17.3. klo 10 liturgia, kirkkokahvit

Ke 20.3. klo 17 EPL

La 23.3. klo 16.30 yleinen panihida

La 23.3. klo 17 vigilia

Su 24.3. klo 10 liturgia, kirkkokahvit

*Ma 25.3. klo 10 liturgia

Ke 3.4. klo 17 EPL

La 6.4. klo 9 akatistoksen lauantain aamupalvelus ja liturgia

Su 7.4. klo 10 liturgia

Ke 10.4. klo 17 EPL

La 13.4. klo 17 vigilia ja virpovitsojen siunaus

*Su 14.4. klo 10 liturgia, kirkkokahvit

■ Hämeen linnan kappeli

Kustaa III:n katu 6

JUMALANPALVELUKSET

La 13.4. klo 12 virpovitsojen siunaus

■ Forssa

Forssan toimintakeskus, Keskuskatu 10, Forssa

JUMALANPALVELUKSET

Pe 15.3. klo 17 EPL

Su 31.3. klo 10 liturgia

■ Lammi

Athos-säätiön toimintakeskus, Panagian puistotie 39 A, Lammi

JUMALANPALVELUKSET

La 30.3. klo 10 liturgia

■ Loppi

Kaunisniemen leirikeskus

Kaunisniementie 18, Läyliäinen

Ke 27.3. klo 17 EPL

TOIMINTAA HÄMEENLINNAN SEURAKUNNASSA

Suuren paaston ripitysaikoja (isä Taistolle):

La 6.4. klo 13.30–16.30

La 13.4. klo 13.30–16.30

Ke 17.4. klo 15–16.30

Diakoniaseura

Yhteyshenkilö Silja Shepherd, p. 050 560 4318, siljaelinashpherd@gmail.com. Tietoa diakoni-

aseuran toiminnasta yhteysenkilöltä tai srk:n nettisivuilta. Diakoniaseuran vuosikokous pidetään sunnuntaina 17.3.2019 liturgian ja kirkkokahvien jälkeen. Tervetuloa!

Ikonimaalausta Forssassa

Wahren-opiston ikonimaalauspiiri, Tehtaankoulu, Puutarhakatu 4. Opettaja Pasi-Mikael Huovinen, puh. 041 576 6143, art.enkeli@gmail.com Kevät-lukukausi: 8.2.–13.4.2019 pe 16–19.45, la 9–14.45. Kurssin teemana on Mandilion-Kristuksen käsittäkemätön kuva tai pyhittäjä Paisios Athoslaisen ikoni. Yhteinen harjoitus "kulttasädevaalennos"-teknikaasta. Perusteet värien sekoittamiselle. Materiaaleja opettajalta kurssin alussa. Seuraavat kokoontumiskerrat: 8.–9.2., 8.–9.3., 29.–30.3. ja 12.–13.4. Ilmoittautumiset Wahren-opistolle viimeistään 25.1.2019. Kurssimaksu: 91,00 €

Ikonikurssi Hämeenlinnassa

Seurakuntakodilla (Matti Alangon katu 11 A). Opettaja Pasi-Mikael Huovinen p. 041 576 6143. Päiväryhmä kokoontuu klo 12.30–15.30, iltaryhmä klo 16.30–19.30. Lisätietoja saa opettajalta. Seuraavat kokoontumispäivät ovat 18.3., 8.4. ja 29.4. Ikonipiiri järjestää kirkkokahvit ortodoksisuuden sunnuntaina 10.3., jolloin voi tuoda ikoneita siunattavaksi.

Ikonimaalauksen intensiivinen kesäkurssi

24.–27.6. seurakuntakodilla, Matti Alangon katu 11A, opettajana: Tarja Tarima, p. 040 541 3901, tarja.tarima@tikkurila.com. Ma–to klo 9–17.30. Kurssi on tarkoitettu sekä vasta-alkajille että pidempään maillanneille. Kurssi on täynnä, kysy peruutuspaikkoja opettajalta!

Katekumeenikurssi

Seurakuntakoti, Matti Alangon katu 11 A. isä Tais-to Rikonen, p. 050 371 6475. Ke 3.4. klo 18 ai-heena mysteerit, sairaus, kuolema, vainajien muistelu.

Kyyrölä-kerho

Pj. Antonina Sosunov-Perälä, p. (03) 612 5850/040 721 8436, antonina@pp.inet.fi. Varapj. ja sihteeri Lidia Jaskari, 040 588 5185, lidia.jaskari@gmail.com. Vahvana muistoissamme: Venäjänkieliset ortodoksisyklät Kyyrölä-Kangaspelto-Parkki-la-Sudenoja -kirjaa voi tilata seuraavilta henkilöiltä: antonina@pp.inet.fi (Hämeenlinna), p. 040 721 8436, mirja.juvenon-usvola@pp.inet.fi (Järvenpää), p. 0400 207 574, elisabeth.uschanov@gmail.com (Turku), viktor.krykov@elisanet.fi (Helsinki), mmalanin@hotmail.com (Vantaa). Myös Muolaa-Äyräpää vv. 1870–1044 -kirjaa saatavana Antoninalta hintaan 15 euroa.

Kyyröläkerho järjestää kirkkokahvit Ristinkumartamisen sunnuntaina 24.3. Kyyröläkerhon kevätkokous pidetään 24.3. kirkkokahvien jälkeen seurakuntakodilla, Matti Alangon katu 11 A.

Käspaikkakerho

Ohjaaja Lahja Martikainen, p. 040 533 8356. Kerho kokoontuu kuukauden ensimmäisenä perjantaina joka toinen kuukausi Hämeenlinnassa, joka toinen Hyvinkäällä. Seuraava kokoontuminen: pe 5.4. klo 10–16 Hämeenlinnassa seurakuntakodilla, Matti Alangon katu 11 A. Osallistumismaksu 5 €/kerta. Tarvikkeita voi ostaa ohjaajalta.

Pyhä Syke ry

Pj. Marianne Kanttonen, 050 331 8905. Voit lukea lisää Pyhän Sykkeen toiminnasta yhdistyksen nettisivuilta osoitteesta pyhasyke.fi. Pyhä Syke ry järjestää kirkkokahvit palmusunnuntaina 14.4. Pyhä Syke ry:n vuosikokous pidetään 14.4. kirkkokahvien jälkeen alkaen klo 13.30.

Tiistaiseura

Pj. Sven Wessman, 040 7575 228, sven.wessman@pp1.inet.fi Tiistaiseura kokoontuu seurakuntakodilla, Matti Alangon katu 11 A, ellei toisin

mainita. Tiistaiseurailat alkavat klo 17 alkuhartaudella ja kahvituksella.

Ti 12.3. klo 17 Ihmisen kohtaaminen, isä Mikael Punjala.

Ti 26.3. klo 17 Ristintien hartaus katolisen perinteen mukaan, Marja ja Tuomo Vanhatalo.

Ti 9.4. klo 17 Ovatko kanonit tarpeellisia 2000-luvulla? PSHV:n puheenjohtaja Soili Penttonen.

Ti 30.4. Tuomaan tiistai – litaniit haudoilla, klo 12 Vuorentaan matkamiehen risti, n. klo 12.30 Ahvenisto, isä Danin hauta.

Kirkkokuoro

Keskiviikkoisin ei ole kirkkokuoron harjoituksia. Jumalanpalveluksia on paljon. Osallistukaa mahdollisuuksien mukaan (myös kuoroharjoituksiin). Mitä enemmän kuorolaisia on paikalla, sitä helpommin harjoitukset etenevät. **Kuoroharjoitusten ja Rengon tapahtuman poikkeusaikataulu:** to 14.3. klo 17–19 kuoroharjoitukset srk-kodilla (Rengon esitykseen valmistautumista). To 21.3. lähtö pääkirjon edestä klo 17.15. Rengon srk-talolle.

To 28.3. klo 17–19 kuoroharjoitukset srk-kodilla (suuren viikon palveluksiin valmistautumista).

To 4.4. klo 17–19 kuoroharjoitukset srk-kodilla (palmusunnuntai, suuri viikko ja pääsiäinen).

To 11.4. klo 17–19 kuoroharjoitukset srk-kodilla (pääsiäinen).

Mikäli olet nuotinlukutaitoinen ja kirkkokuoron toiminta kiinnostaa, ota rohkeasti yhteyttä Leena-kanttoriin.

Pääsiäisen perinteet ortodoksisessa kirkossa

Isä Taisto vieraillee kuoron kanssa Rengon seurakuntatalolla (Hinkaloistentie 1) to 21.3. klo 18. Esitämme valikoituja lauluja paastosta pääsiäiseen ja isä Taisto kertoo ortodoksisuudesta.

Munkki Damaskinos luennoi

Su 10.3. klo 10–14 liturgian aikana ja sen jälkeen pappismunkki Damaskinos Ksenofontoslainen (maailkonnimeltään Jaakko Olkinuora) vieraillee ja luennoi seurakunnassamme sekä tuo tuulahduksen Xenofónin luostarin kaupasta. Tervetuloa seurakuntakodille, Matti Alangon katu 11 A!

Yhteislauluharjoitukset

Ke 13.3. ja 10.4. kerran kuukaudessa ennen EPL-palvelusta klo 15.45–16.45 seurakuntakodilla. Tuolloin lauletaan yksinäisesti jumalanpalveluksessa laulettavia yhteislauluja ja tutustutaan niiden sisältöön hieman tarkemmin.

Diakonia-aamiainen

Pe 29.3. klo 8–10 seurakuntakodilla on tarjolla maistuvaa aamupuuroa kahvin tai teen ja voileipien kera. Tervetuloa!

SEURAKUNNAN TOIMINTAA LAPSILLE JA NUORILLE

Ponomaripojat

Kokoontuvat liturgian yhteydessä opettelemaan papin apulaisen tehtäviä käytännön kautta. Palveluksessa on yleensä aina joku aikuinen ohjaamassa heitä.

Lasten ja nuorten laulakerho

Kokoontuu to 21.3. klo 15.45–16.45 seurakuntakodilla. Kerho on tarkoitettu kaikille laulusta kiinnostuneille nuorille ja lapsille. Mikäli saadaan enemmän väkeä, voidaan suunnitella myös ensi kesän Karjalaliiton juhliin jotain ohjelmaa.

Virpovitsetalkoot

Pe 12.4. klo 16–18 koko perheen virpovitsojen teotalkoot srk-kodilla. Omat sakset ja oksat mukaan. Tarjolla pientä purtavaa.

KOTKAN SEURAKUNTA

KIRKKOHERRANVIRASTO

Kymenlaaksonkatu 2, Kotka

Avoimna maanantaisin klo 15–17 p. (05) 212 490 kotka@ort.fi, www.kotkaort.fi

NIKOLAOS-SALI

Kymenlaaksonkatu 2, Kotka, Nikolaos-salia vuokrataan erilaisiin tilaisuuksiin, p. (05) 212 490

PAPISTO

Kirkkoherran sij. Timo Tynkkynen 0400 654 883 tai timo.tynkkynen@ort.fi

KANTTORI

Kanttori Katarine Lehtomäki, p. 050 359 4823

MUU HENKILÖKUNTA

Vahtimestari Vesa Lehtomäki, p. 050 599 8855

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Veikko Lisitsin, p. 050 597 7349, veikko.lisitsin@gmail.com (eläkkeellä)

Pastori Aleksi Savelljeff, p. 040 683 8050, aleksi.savelljeff@ort.fi

■ Kotka

Pyhän Nikolaoksen kirkko Isopuisto, p. (05) 212 767

Isännöitsijä Esa Terviö, p. 0440 837846

JUMALANPALVELUKSET

La 9.3. klo 17 vigilia

Ke 13.3. klo 17 paastoliturgia (su/sl)

La 16.3. klo 17 vigilia (su/sl)

Su 17.3. klo 10 liturgia (su/sl)

Ke 20.3. klo 17 paastoliturgia

La 23.3. klo 17 vigilia

Su 24.3. klo 10 liturgia

Su 24.3. klo 17 juhlivigilia

*Ma 25.3. klo 10 liturgia

La 30.3. klo 17 vigilia

Su 31.3. klo 10 liturgia

Ke 3.4. klo 17 paastoliturgia

La 6.4. klo 17 vigilia

Ke 10.4. klo 17 paastoliturgia

La 13.4. klo 17 juhlivigilia ja virpovitsojen siunaus

*Su 14.4. klo 10 liturgia

■ Loviisa

Loviisan kirkko Jumalansynnyttäjän Kasanilaisen ikonin muistolle, Itäinen Tullikatu 17

Isännöitsijä Margarita Yukhevich, p. 040 561 9915

JUMALANPALVELUKSET

Su 10.3. klo 10 liturgia

Ke 27.3. klo 17 paastoliturgia

Su 7.4. klo 10 liturgia

TOIMINTAA KOTKAN SEURAKUNNASSA

Äiti-lapsi-kerho Nikolaos-salilla

Kokoontumiset maanantaisin kello 15–17. Ohjaaja Kati-kanttori.

Lasten musiikkikerho

Kokoontumiset joka toinen tiistai Nikolaos-salissa kello 17–18. Lisätietoja Kati-kanttorilta, puh. 050 359 4823.

Piirustuskerho "Pikkumaalari"

Kerho on tarkoitettu 5–10-vuotiaille lapsille. Ko-koontumiset keskiviikkoinen Nikolaos-salin ala-kerran kerhotilassa kello 16.30–18. Lisätietoja opettaja Innalta, puh. 044 239 4803. Kerho toimii pääasiassa venäjäksi, myös suomenkieliset terve- tulleita. Ensimmäinen kokoontuminen 13.2.

Lastenkerho "Uskon säteet"

Kokoonnumme sunnuntaisin kello 10–11 liturgian aikana Kotkan kirkon toiseen kerrokseen kes- kustelevaan uskonnollisista aiheista ja askartele- maan. Vetäjinä Anastasia ja Marina. Tervetuloa! Kerho pidetään samanaikaisesti kahdella kielellä; sekä suomen- että venäjänkieliset lapset terve- tulleita!

Kerhot eivät kokoonnu suuren paaston ensim- mäisellä viikolla eivätkä suurella ja kirkaalla vii- kolla!

Kirkkokuorot

Kotkan kirkon kuoro harjoittelee keskiviikkoinen Nikolaos-salissa kello 17–18.30. Lisätietoja Kati- kanttorilta, puh. 050 359 4823. Slaavinkielisistä kuoroharjoituksista kysy Kati-kanttorilta

Tiistaiseura

Tiistaiseuran tapahtumia alkutalvella. Tiistaiseu- ran uusi kokoontumisaika on tiistaisin kello 15.30!

19.3. Kuullaan pääsiäiseen liittyvästä aiheesta

2.4. Anne Heikkilä: Ikäihmisten terveydestä

7.4. (su) Virpovitsojen tekoa, liturgian jälkeen n. klo 12

13.4. (la) Osallistutaan srk:n pääsiäismyyjäisiin

Kultaistet kädet -käsiyökerho

Käsitöistä pitävät ihmiset! Tervetuloa perjantaisin kello 17–19 Nikolaos-saliin. Toiminnan järjestäji- nä ovat Vera, puh. 040 722 7279 ja Elena, puh. 044 546 0251, kerho on kaksikielinen.

Nikolaoksen ukkokerho

Kokoontuu torstaisin kello 17–19 pääasiassa kir- kolla, lisätietoja Esa Terviöltä, puh. p. 044 0837 846.

Karhulan ortodoksit

Kokoonuvat kuukauden ensimmäisenä keski- viikkona kello 15.

Ikonikerho maanantaisin kerhuhuoneessa klo 17.

TAPAHTUMIA

Yhteinen ruokailu yksinäisille

Oletko yksin, kaipaatko seuraa? Järjestämme yh- teisen ruokailuhetken paaston ajan hengessä tiistaina 12.3. kello 14. Omakustanteinen ruoka- maksu 3 € aikuisilta ja 1,5 € lapsilta. Ennakkoi- moittautuminen Kati-kanttorille, puh. 050 359 4823 viimeistään su 10.3.

Seurakunnan eri toimintapiirien yhteiset myyjäiset

Nikolaossalilla lauantaina 13.4. kello 10–14. Herkullisia makeita ja suolaisia leivonnaisia, virpovitsoja yms.

Katumuksen sakramenttiin osallistuminen suuren paaston aikana

Suuren paaston aikana katumuksen sakramen- tiin on hyvä jokaisen osallistua. Keskiviikkoinen pappi päivystää kirkossa kello 16–17 ennen paas- toliturgian alkamista. Lauantaisin vigilian yhtey- dessä voi osallistua katumukseen tai sopimalla papiston kanssa erillisen ajan. Suurella viikolla katumuksen sakramenttia ei toimiteta enää.

LAHDEN SEURAKUNTA

KIRKKOHERRANVIRASTO JA SEURAKUNTASALI

Harjukatu 5, 15110 Lahti, p. 040 359 4846

Avoinna ma–to klo 10–13, lahti@ort.fi, www.lahdenort.fi

PAPISTO

Kirkkoherra Jonas Bergenstad, p. 0400 330 484, jonas.bergenstad@ort.fi

Pastori Alekski Saveljeff, p. 040 683 8050, aleksi.saveljeff@ort.fi

KANTTORI

Petri Huttu, p. 0440 251 062

MUU HENKILÖKUNTA

Kasvatustyöntekijä Marina Salokangas, p. 040 662 8513, marina.salokangas@ort.fi

Seurakuntakeskuksen vahtimestari Kimmo Mäenrinne, p. 040 5041 176

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Olavi Merras, p. 040 510 4664

Pastori Taisto Rikkonen, p. 050 371 6475

Pastori Matti Lipitsäinen, p. 0400 625 446

Diakoni Aki Korpela, p. (019) 422 101

Lahti

Pyhän kolminaisuuden kirkko, Harjukatu 5

Isännöitsijä Juha Romanov, p. 050 3289 000

JUMALANPALVELUKSET

La 9.3. klo 10 liturgia, sl

La 9.3. klo 17 vigilia

Su 10.3. klo 10 liturgia

Ke 13.3. klo 17 EPL

La 16.3. klo 17 vigilia

Su 17.3. klo 10 liturgia

Ke 20.3. klo 17 EPL

La 23.3. klo 17 vigilia

Su 24.3. klo 10 liturgia

*Ma 25.3. klo 10 liturgia

Ke 27.3. klo 17 EPL

La 30.3. klo 17 vigilia

Su 31.3. klo 10 liturgia

Ke 3.4. klo 17 EPL

La 6.4. klo 10 liturgia

Ke 10.4. klo 17 EPL

La 13.4. klo 16.30 panihida

La 13.4. klo 17 vigilia

*Su 14.4. klo 10 liturgia

Hyvinkää

Karjalan valistajien kirkko, Tsaounakuja 1

Puh. 040 359 4846 (ma–to klo 10–13).

JUMALANPALVELUKSET

La 9.3. klo 17 vigilia

Su 10.3. klo 10 liturgia

Pe 15.3. klo 17 paastolitururgia / EPL

La 23.3. klo 17 vigilia

Su 24.3. klo 10 liturgia

Pe 29.3. klo 17 paastolitururgia / EPL

La 13.4. klo 17 vigilia

*Su 14.4. klo 10 liturgia

Heinola

Kristuksen taivaaseen astumisen kirkko, Hämeenkatu 6

Isännöitsijä Mikko Äikäs, p. 040 520 1696

JUMALANPALVELUKSET

La 16.3. klo 10 liturgia

Pe 22.3. klo 17 EPL

La 6.4. klo 10 aamupalvelus ja akatistos

Su 7.4. klo 10 liturgia

Pe 12.4. klo 17 EPL

Kausala

Neitsyt Marian syntymän tsasouna

Keskikatu 4

JUMALANPALVELUKSET

La 23.3. klo 10 liturgia

Pe 29.3. klo 17 paastolitururgia / EPL

La 13.4. klo 10 liturgia

Riihimäki

Seurakunnan toimitila Minea, Valtakatu 3

<http://minea.palvelee.net/>

Yhteyshenkilö Aira Antti-Poika,

p. 050 322 4382

JUMALANPALVELUKSET

Ti 12.3. klo 17 ehtoopalvelus

Ti 26.3. klo 17 ehtoopalvelus

La 30.3. klo 10 liturgia

Ti 9.4. klo 17 ehtoopalvelus

TOIMINTAA LAHDEN SEURAKUNNASSA

Ortodoksiakerho Lahdessa

Kerhossa perehdytään ortodoksisen uskon perusteisiin. Se soveltuu hyvin kirkosta kiinnostu- neille ja kirkkoon liittymistä harkitseville sekä kir- kon jäsenille, jotka haluavat kerrata ja syventää oppimaansa. Lisätietoja antaa kirkkoherra Jonas Bergenstad, jonas.bergenstad@ort.fi.

Lahden tiistaikerho

Kokoontuu joka kuukauden toisena tiistaina klo 13 seurakunnan kerhuhuoneella (Harjukatu 5, Lahti). Tervetuloa!

Kirjallisuuspiiri

Kirjallisuuspiiri Lahdessa kokoontuu seurakun- nan kerhuhuoneella aina kuukauden kolmante- na tiistaina klo 17–19.30 seuraavasti: 19.3. Paasto, Marko Annala 16.4. Luostarivanhuksen kirjeitä, skeemaigumeni Johannes

21.5. Taivaalliset voimat, Serafim Seppälä

Tervetuloa vanhat ja uudet lukijat kirjojen valista- vaan ilmapiiriin. Yhteydenotot:

Maria Lehtinen, p. 040 522 9565 tai marialehti@ gmail.com

Tiistaiseura

Hyvinkään tiistaiseura kokoontuu aina kuukau- den toisena tiistaina klo 15 Hyvinkään ort. kirkon seurakuntasalissa. Lisätiedot: Raila Hokkanen, p. 050 543 5957.

Käspaikkakerho

Ohjaaja Lahja Martikainen, p. 040 533 8356. Ker- ho kokoontuu kuukauden ensimmäisenä perjan- taina joka toinen kuukausi Hämeenlinnassa, joka toinen Hyvinkäällä. Seuraava kokoontuminen: pe 5.4. klo 10–16 Hämeenlinnassa seurakuntakodil- la, Matti Alangon katu 11 A. Osallistumismaksu 5 €/kerta. Tarvikkeita voi ostaa ohjaajalta.

Keskusteluilta Mineassa

Luterilaisen löytöjä ortodoksisen kirjallisuuden äärellä Mineassa tiistaina 12.3. klo 17, Valtakatu 3, Riihimäki. Tilaisuus alkaa lyhyellä ehtoopalveluk- sella. Matti Kettunen kertoo ortodoksisesta kirjal- lisuudesta löytämistään ja itselleen tärkeistä hen- kisistä rakennusaineista. Hän on kiinnostunut eri- tyisesti luostarielämästä ja ortodoksisista pyhistä kertovista teksteistä. Hänelle tärkeitä pyhiä ovat

Autuas Ksenia Pietarilainen, Pyhä Johannes Kronstadtilainen, Pyhittäjä Serafim Sarovilainen ja merkittäviä vaikuttajia Alexander Schmemann, metropoliitta Athony ja arkkipiispa Paavali. Kaikki ovat lämpimästi tervetulleita kuulemaan ajatuksen aarteita! Vapaa pääsy! Järjestää: Riihimäen ortodoksiapiiri, Minea. Lisätiedustelut: Milla Sajaniemi, 040 707 5020, <http://minea.palvelee.net/>

Enkelijuhla Hyvinkäällä

Professori, pappismunkki ja kirjailija Serafim Seppälä luennoi enkeleistä 25.3. Hyvinkään ortodoksisen kirkon salissa. Näytteillä lasten enkeliaiheisia piirustuksia.

Ohjelma:

klo 17 piirustuskilpailun Enkelit toiminnassa tulokset julkistetaan ja isä Serafimia haastellaan enkeleistä

klo 18 kirkossa kiitosakatistos Jumalansyntyttäjälle

klo 18.30 kahvi- ja mehuhetki

klo 19 professori Serafim Seppälä luennoi salissa aiheesta: Enkelit kaiken takana?

Tilaisuus on tarkoitettu kaikille aiheesta kiinnostuneille. Halutessasi voit liittää asuusi joltain enkelimäistä, kaunista, kiiltävää. Lämpimästi tervetuloa! Vapaa pääsy! Järjestää: Lahden ortodoksinen seurakunta, Riihimäen ortodoksiapiiri Minea ja Hyvinkään tiistaiseura.

TOIMINTAA LAPSILLE JA NUORILLE

Kirkkokerho

3–13-vuotiaille lapsille. Kerho kokoontuu kerhotilassa sunnuntaina liturgian yhteydessä. Kerho alkaa klo 9.45 ja sen jälkeen lapset osallistuvat liturgian loppuosaan. Kevään kokoontumiskerrat 17.3., 14.4. ja 21.4.

Venäjänkielinen kirkkokerho

2–13-vuotiaille lapsille. Kerho kokoontuu kerhotilassa joka kuukauden toisena lauantaina liturgian yhteydessä. Kerho alkaa klo 9.40 ja sen jälkeen lapset osallistuvat liturgian loppuosaan. Kevään kokoontumiskerrat 9.3. ja 12.4.

Perhekerho

0–4-vuotiaille lapsille ja heitä hoitaville aikuisille. Kerhossa voi tavata muita aikuisia ja lapsia, saada uusia tuttavuuksia. Perhekerhossa on hartaushetki, muskari (klo 10.00–10.30), leikkejä ja askartelua. Kerho kokoontuu kirkon kerhotilassa tiistaisin klo 9.40–12.00.

Ponomarikerho

7-vuotiaille ja sitä vanhemmille pojille. Kerhossa tutustutaan ponomarin eli alttariapulaisen tehtäviin kirkon Jumalanpalveluksissa käytännön kautta. Kerho toimii sunnuntaisin liturgian aikana klo 9.50–11.15.

Ympäristökerho

6–12-vuotiaille lapsille. Kerhossa tutustutaan luontoon ja ympäristöön, tehdään retkiä, pohditaan ympäristöasioita sekä leikitään. Kerho kokoontuu kerhotilassa joka toinen tiistai klo 17–19. Kevään kokoontumiskerrat 26.3., 9.4. ja 23.4.

Kerhot ovat maksuttomia ja niihin ei tarvitse ilmoittautua. Kerhotoiminnan vastuuhenkilö on kasvatustyöntekijä Marina Salokangas, p. 040 662 8513, marina.salokangas@ort.fi

Kokkikerho

8–12-vuotiaille lapsille. Kerhossa leivotaan ja opetellaan ruoanlaittoa. Kerhossa ei valitettavasti voida huomioida erityisruokavaliota tai vaativia allergialistoja. Kerho kokoontuu kerhotilassa joka toinen tiistai klo 17–19. Kevään kokoontumiskerrat 19.3., 2.4., 16.4. ja 30.4. Ryhmään mahtuu vain

10 osallistujaa, kerhopaikat täytetään ilmoittautumisenjärjestyksessä. Ilmoittautuminen osoitteeseen marina.salokangas@ort.fi.

Hyvinkään kirkkokerho

4–12-vuotiaille. Kerho kokoontuu joka kuukauden neljäntenä sunnuntaina liturgian yhteydessä. Kerho alkaa klo 9.40 ja sen jälkeen lapset osallistuvat liturgian loppuosaan. Kevään kokoontumiskerrat 24.3. ja 28.4. Kerho on maksuton ja siihen ei tarvitse ilmoittautua. Kerhotoiminnan vastuuhenkilö on kasvatustyöntekijä Marina Salokangas, p. 040 662 8513, marina.salo-kangas@ort.fi

LAPPEENRANNAN SRK

LAPPEENRANNAN KIRKKOHERRAN-VIRASTO JA SEURAKUNTATALO

Kristiinankatu 7, 53900 Lappeenranta, p. 040 0414 792

Virasto auki ma klo 10–14. Kirkkoherra Timo Tynkkynen on tavattavissa ma klo 10–14 Lappeenrannan seurakuntatalolla. Lomat ja kirkolliset juhlat voivat aiheuttaa poikkeuksia. Virastoajan ulkopuolellakin voi ottaa yhteyttä suoraan työntekijöihin. Papiston ja kanttorien vapaapäivät ovat to–pe.

lappenranta@ort.fi, www.ekort.fi

IMATRAN SEURAKUNTATALO

Vuoksenniskantie 3, 55510 Imatra

PAPISTO

Kirkkoherra Timo Tynkkynen, p. 040 0654 883

Toinen pappi Andrei Verikov, p. 0400 411 923

KANTTORI

Kanttori Tatiana Mäkelä, p. 040 685 8592

MUU HENKILÖKUNTA

Seurakuntamestari Kauko Pussinen, p. 040 0933 287

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Markus Petsalo, p. 0400 253 370

Rovasti Mauri Patronen, p. 040 595 1688

Pastori Aarne Ylä-Jussila, p. 044 980 2116

Diakoni Jorma Liesma, puh. 040 7176491

Lappeenranta

Jumalansyntyttäjän suojeluksen kirkko, Kristiinankatu 3

Seurakuntamestari Kauko Pussinen, p. 040 0933287

JUMALANPALVELUKSET

La 9.3. klo 17 vigilia

Su 10.3. klo 9.55 liturgia, radiointi

Ke 13.3. klo 17 paastoliturgia

La 16.3. klo 17 vigilia

Su 17.3. klo 10 liturgia

Ke 20.3. klo 17 slaavinkielinen paastoliturgia

La 23.3. klo 17 vigilia suomeksi ja slaaviksi

Su 24.3. klo 10 slaavinkielinen liturgia

Su 24.3. klo 17 juhlavigilia

*Ma 25.3. klo 10 liturgia

Ke 27.3. klo 17 paastoliturgia

La 30.3. klo 17 vigilia

Ke 3.4. klo 17 paastoliturgia

La 6.4. klo 17 vigilia

Su 7.4. klo 10 liturgia

Ke 10.4. klo 17 paastoliturgia

La 13.4. klo 17 juhlavigilia ja virpovitsojen siunaus

*Su 14.4. klo 10 liturgia

Imatra

Pyhän Nikolaoksen kirkko, Vuoksenniskantie 3

Vahtimestari Nadezda Ryyppö, p. 040 1698676

JUMALANPALVELUKSET

La 9.3. klo 17 vigilia

Su 10.3. klo 10 liturgia

Ke 13.3. klo 17 paastoliturgia

Ke 20.3. klo 17 paastoliturgia

La 23.3. klo 17 vigilia

Su 24.3. klo 10 liturgia

Ke 27.3. klo 17 slaavinkielinen paastoliturgia

La 30.3. klo 17 vigilia

Su 31.3. klo 10 liturgia

Ke 3.4. klo 17 paastoliturgia

Ke 10.4. klo 17 paastoliturgia

La 13.4. klo 17 juhlavigilia ja virpovitsojen siunaus

*Su 14.4. klo 10 liturgia

Parikkala

Johannes Kastajan tsasouna, Uimalantie 1, Parikkala

JUMALANPALVELUKSET

La 30.3. klo 10 liturgia

БОГОСЛУЖЕНИЯ НА СЛАВЯНСКОМ ЯЗЫК ПOKPOBCKАЯ ЦЕРКОВЬ В ЛАППЕЕНРАНТА

Cr 20.3. в 17 литургия преждеосвященных даров

Сб 23.3. в 17 всенощная

Вск 24.3. в 10 литургия

НИКОЛЬСКАЯ ЦЕРКОВЬ В ИМАТРА

Cr 27.3. в 17 литургия преждеосвященных даров

Joutseno

Pulpin kappeli, Linjatie 11

JUMALANPALVELUKSET

Su 31.3. klo 10 liturgia

LAPPEENRANNAN SEURAKUNNAN TOIMINTAA

Katso myös seurakunnan internet-sivuilta www.ekort.fi. Tervetuloa mukaan! Muutokset mahdollisia! Ajantasainen viikko-ohjelma myös Facebookissa: Lappeenrannan ortodoksinen seurakunta

Ystävää ja kuuntelijaa vailla?

Lappeenrannan seurakunnassa on koulutettu lähimmäispalveluvapaaehtoisten ryhmä. Lähimmäispalvelusta voit saada seurakunnasta ystävän, joka voi vierailulla luonasi tervehtimässä ja keskustelemassa. Ota yhteyttä seurakunnan kirkkoherranvirastoon, p. 0400 414 792 ma klo 10–14 tai suoraan seurakunnan työntekijöihin. Voimme järjestää myös venäjänkieltä puhuvan ystävän vierailemaan luonasi.

Diakonia-avustukset

Diakoniatuomikunta voi myöntää taloudellista apua elämän eri tilanteissa. Lähetä vapaamuotinen ja perusteltu hakemuksesi diakoniatuomikunnalle joko sähköpostilla osoitteeseen lappenranta@ort.fi tai postitse osoitteeseen Kristiinankatu 7, 53900 Lappeenranta. Hakemukset käsitellään luottamuksellisesti.

LAPPEENRANTA

Ortodoksiailat

Oletko ajatellut liittyväsi ortodoksiseen kirkkoon tai onko joku ystäväsi tai läheisesi harkinnut asiaa? Seuraava tapaamisemme on Lappeenrannan kirkossa maanantaina 11.3. kello 18. Tutustumme kirkon sakramentteihin.

Miesten talkoopäivät

Lappeenrannan linnoituksen kirkolla keskiviikkoin kello 10. Tule mukaan! Kokoonnumme ke 13.3. ja tarvittaessa useamminkin

Tiistaiseura

Lappeenrannan Tiistaiseura kokoontuu Lappeenrannan seurakuntatalolla tiistaisin kello 14 seuraavana päivinä: tiistaiseura ilmoittaa kevään toiminnasta erikseen.

Valamon ystävät

Su 10.3. klo 12 kirkkokahvit ja esitelmätilaisuus. Isä Markuksen kokemuksia pappispalveluksesta vuosikymmenien ajalta.

Valamon ystävien pyhiinvaellusmatka

Valamon ja Lintulan luostareihin la-su 27.–28.4. Matkan hinta majoitustavasta riippuen 120–140 € sisältäen kuljetuksen, majoituksen ja kaksi ateriala. Ilmoittautuminen isä Aarnelle 28.3. mennessä puh. 044 980 2116 tai aarne.ylajussila@gmail.com.

Kirkkokuorot Lappeenrannassa

Kirkkokuoron harjoitukset Lappeenrannassa ma kello 18. Tarkemmat tiedot kanttori Tatianalta!

ЦЕРКОВНЫЙ ХОР НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ в Лаппеенранта по понедельникам после репетиции финского хора.

МЕРОПРИЯТИЯ НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ В ЛАППЕЕНРАНТА

Богослужения на церковно-славянском языке и духовные беседы

Раз в месяц в 10 часов в Покровском храме совершается божественная литургия на церковно-славянском языке с участием русскоязычного хора. В субботу на кануне славянской службы в 17 часов всенощная совершается на финском и церковно-славянском языках. После литургии духовная беседа в приходском зале. См. расписание служб.

IMATRA

Ortodoksiailat

Oletko ajatellut liittyväsi ortodoksiseen kirkkoon tai onko joku ystäväsi tai läheisesi harkinnut asiaa? Tapaamme seuraavan kerran maanantaina 18.3. kello 18 Imatran kirkossa ja tutustumme kirkon sakramentteihin.

Tiistaiseura

Tiistaiseura kokoontuu tiistai-iltapäivisin kello 14 seurakuntatalolla. Tule mukaan!

Seuraavat kokoontumiset:

13.3. Jorma Pöntinen

19.3. Pyhä Johannes Kronstadtilainen

2.4. Kysy papilta – seurakunnan kuulumisia

9.4. Virpovitsatalkoot

Imatran Nikolaoksen miehet

Talkoopäivät miehille Imatran kirkonmäellä. Kokoontumiset ovat keskiviikkoisin kerran kuukaudessa klo 10. Tarvittaessa kokoonnumme useamminkin ja otamme yhteyttä silloin erikseen. Seuraavat kokoontumiset: 27.3.

Kirkkokuoro

Harjoitukset tiistaisin seurakuntatalolla kello 19. МЕРОПРИЯТИЯ НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ В ИМАТРА Богослужения на церковно-славянском языке и духовные беседы

Раз в месяц в 10 часов в Свято-Никольском храме совершается божественная литургия на церковно-славянском языке с участием русскоязычного хора. В субботу на кануне славянской службы в 17 часов всенощная совершается на финском и церковно-славянском языках. После литургии чаепитие и беседа в приходском зале. См. расписание служб!

SEURAKUNNAN TOIMINTAA LAPSILLE JA NUORILLE

Lappeenrannassa maanantaisin klo 17 lastenkuoro sekä klo 18 askartelukerho.

Imatran seurakuntatalolla tiistaisin klo 17 alkaen lasten musiikkikerho ja klo 18 askartelukerho.

Детские кружки «Мои маленькие шаги в церковь». Кружок в Лаппеенранта по понедельникам в 17 детский хор и в 18 кружок рукоделия.

В Иматра по вторникам 17 детский музыкальный кружок и в 18 кружок рукоделия.

Lastenkerhot eivät kokoonnu ensimmäisellä paastoviikolla eivätkä suurella ja kirkkaalla viikolla!

ТАРАХТУМИА SEURAKUNNAN ALUEELLA

Pääsiäisherkkujen myyjäiset Imatralla

Lauantaina 13.4. kello 10–12. Perinteiset pääsiäisherkut tarjolla: pashaa, kulitsaa, baboja yms. makeita ja suolaisia leivonnaisia. Virpovitsoja, arpajaiset, kahvio yms.

Lappeenrannan pääsiäismyyjäiset

Myyjäisistä tiedotetaan erikseen myöhemmässä vaiheessa, kun seurakuntatalon muutostöiden vaikutukset ovat tiedossa.

Katumuksen sakramenttiin osallistuminen suuren paaston aikana

Suuren paaston aikana katumuksen sakramenttiin on hyvä jokaisen osallistua. Keskiviikkoisin pappi päivystää kirkossa kello 16–17 ennen paastoliturgian alkamista. Lauantaisin vigilian yhteydessä voi osallistua katumukseen tai sopimalla papiston kanssa erillisen ajan. Suurella viikolla katumuksen sakramenttia ei toimiteta enää.

TAMPEREEN SEURAKUNTA

KIRKKOHERRANVIRASTO

Suvantokatu 10, 2 kerros, 33100 Tampere

Avooinna ti–pe klo 9–13

p. 0400 346 089, tampere@ort.fi,

www.tampereort.fi

PAPISTO

Kirkkoherra Aleksej Sjöberg, p. 050 557 0050

Kirkkoherra tavoitettavissa parhaiten

kansliassa tiistaisin klo 9–12

2. pappi Heikki Honkamäki, p. 050 557 0057

Osa-aikainen pappi Jelisei Rotko,

p. 040 507 5790, elisrotko@gmail.com

Kanttori ja diakoni Heikki Hattunen,

p. 050557 0051, heikki.hattunen@ort.fi

MUU HENKILÖKUNTA

Nuorisotoimenohjaaja Nemanja Balčín,

p. 040 1781633

Kanslisti Arja Pikkuharju, p. 050 557 0056

Emäntä Tatiana Kallo, p. 050 557 0053

Vahtimestari Mika Kangasaho,

p. 050 557 0054

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Mikael Punnala, p. 050 524 2641, mikael.punnala@gmail.com

Diakoni Harri Kahila, p. 045 130 6723

Diakoni Jarkko Luonila, p. 040 521 8697, jarkko.luonila@gmail.com

DIAKONIATYÖ

Diakonia-asioissa yhteys ensisijaisesti seurakunnan kansliaan. Avunpyynnön toimittamiseksi eteenpäin voi myös täyttää diakoniatyön palvelukortin. Niitä on saatavana Tampereen kirkossa ja seurakunnan kansliassa.

Tampere

Pyhän Aleksanteri Nevskin ja pyhän Nikolaoksen kirkko, Tuomiokirkonkatu 27, p. 040 358 9099

Isännöitsijä Leena Uusi-Tarkka, p. 040 563 5556

JUMALANPALVELUKSET

La 9.3. klo 18 ehtoopalvelu (arkkipiispa Leo)

Su 10.3. klo 10 liturgia (arkkipiispa Leo)

Ke 13.3. klo 18 EPL

Pe 15.3. klo 18 EPL

La 16.3. klo 18 vigilia

Su 17.3. klo 10 liturgia

Ke 20.3. klo 18 EPL

Pe 22.3. klo 18 EPL

La 23.3. klo 18 vigilia

Su 24.3. klo 10 liturgia

Su 24.3. klo 18 vigilia

*Ma 25.3. klo 10 liturgia

Ke 27.3. klo 18 EPL

Pe 29.3. klo 18 EPL

La 30.3. klo 18 vigilia

Su 31.3. klo 10 liturgia, sl

Ke 3.4. klo 18 EPL

Pe 5.4. klo 18 EPL

La 6.4. klo 18 vigilia

Su 7.4. klo 10 liturgia, su, sl (Konevitsa-kvartetti laulaa)

Ke 10.4. klo 18 yleinen sairaanhoito

La 13.4. klo 10 liturgia, katekumeenien kirkkoonliittäminen

La 13.4. klo 18 vigilia, virpovitojen siunaus

*Su 14.4. klo 10 liturgia (palmusunnuntai)

Pori

Johannes Teologin kirkko, Maantiekatu 46

Isännöitsijä Jarkko Luonila, p. 040 5218697

JUMALANPALVELUKSET

Su 10.3. klo 10 liturgia

To 14.3. klo 18 Jeesus-rukous

La 16.3. klo 10 liturgia, rom

La 23.3. klo 18 vigilia

Su 24.3. klo 10 liturgia

Ke 27.3. klo 18 EPL

To 4.4. klo 18 Jeesus-rukous

*Su 14.4. klo 10 liturgia, virpovitojen siunaus

Kolho

Pyhittäjien Sergei ja Herman Valamolaisen kirkko, Kappelitie, Vilppulan Kolho

Isännöitsijä Toivo Nikoskinen, p. 050 431 6431

JUMALANPALVELUKSET

Su 17.3. klo 10 liturgia

*Su 14.4. klo 10 liturgia (palmusunnuntai)

To 30.5. klo 10 liturgia (helatorstai)

Jämsä

Jämsän ev. lut. seurakuntatalo, Koskentie 30

JUMALANPALVELUKSET

Su 7.4. klo 10 liturgia
Su 5.5. klo 10 liturgia

Valkeakoski

Pyhän Nikolaoksen rukoushuone,
Kalmistonkatu 6

Isännöitsijä: Yrjö Kerisalo, p. 0400 924124

JUMALANPALVELUKSET

Su 31.3. klo 10 liturgia
Ma 22.4. klo 10 liturgia (pääsiäismaanantai)
Su 19.5. klo 10 liturgia

Akaa

Ev.lut. seurakuntasali, alasali, Sontulantie 1

JUMALANPALVELUKSET

Su 28.4. klo 10 liturgia

Viljakkala

Pyhän Johannes Venäläisen tsasouna,
Nopanperäntie 586

JUMALANPALVELUKSET

La 25.5. klo 9.30 vedenpyhitys ja liturgia

TAMPEREEN SEURAKUNNAN TOIMINTAA

Toimintakerhon teemaillat

Toimintakerhon teemaillat Nikolainsalissa tiistai-iltaisin ehtoopalveluksen jälkeen klo 18–19.30. Teetarjoilu, josta vapaaehtoinen maksu. Tervetuloa! 12.3. Isä Jelisej, Tieni ortodoksipapiksi ja Suomeen 9.4. Kanttori Heikki, Suuren viikon jumalanpalvelukset ja musiikki

Miesten lukupiiri: Pyhät Isät

Miehille suunnattu lukupiiri Nikolaintalossa (Tuomiokirkonkatu 27, Tampere), jossa sukelletaan Kirkon pyhien isien ajatteluun ja erilaisiin mielenkiintoisiin teemoihin ja keskustellaan niistä. Lukupiirin vetäjänä toimii Juho Varpukoski.

23.2 Keitä ovat pyhät isät, ja kuinka lukea heitä?

6.3. p. Ignatios Antiokialainen ja hänen kirjeensä

23.3. Apostolinen traditio isien ajattelussa
10.4. Varhaisimmat maininnat sakramenteista, Kirkosta ja kristillisistä tavoista ensimmäisinä vuosisatoina isien teksteissä ja Kirkon traditiossa.

Haetaan kanttorille apulaisia

1. Nuotistonhoitaja. Auttaa nuottien kopioinnissa, laskemisessa, arkistoinnissa sekä siirtelyssä Nikolainsalissa ja Tampereen kirkon välillä.

2. Jumalanpalvelusapulainen. Toimii tarvittaessa kanttorin lähettinä jumalanpalvelusten aikana Tampereen kirkossa.

3. Lukijoita. Lukee jumalanpalveluksissa rukouksia, psalmeja, tropareita, liitelausemia ja Vanhan Testamentin lukukappaleita. Edellytyksenä hyvä luku- ja puhetaito. Kanttori kouluttaa tehtävään. Lukijan tehtäviä riittää usealle henkilölle, Tampereen lisäksi muilla paikkakunnilla. Ilmoittautumiset ja lisätietoja: kanttori Heikki Hattunen

Hartausmateriaalit netissä

Ortodoksinen hartauskirja (sinikantinen pieni vihko) löytyy sähköisenä osoitteesta <http://m.onl.fi>. Päivittäiset Raamatun lukukappaleet ja pyhien elämäkerrat löytyvät www.ort.fi -sivuston kirkkokalenterista.

Tampereen ortodoksisen kirkon kuoro

Johtaa kanttori Heikki Hattunen. Kuoron tehtävä on laulaa sunnuntaiden ja suurten juhlien jumalanpalveluksissa. Osan palveluksista laulavat kuorolaisista muodostetut kvartetit. Harjoitukset Nikolainsalissa viikottain. Uudet laulajat tervetulleita, ota yhteyttä kanttoriin koelaulujan sopimiseksi.

Katekumeeniopetus

Katekumeeniopetus perheydyttää ortodoksisen kirkon ompeihin ja perinteeseen. Tarkoitettu niille, jotka haluavat tutustua ortodoksisen kirkkoon tai harkitsevat liittymistä siihen. Opetus tapahtuu Nikolainsalissa, ellei toisin ilmoiteta klo 18 alkaen. Tiistaisin 19.3., 2.4. ja 16.4.

Virpovitsojen ruusutalkoot

Nikolaintalon kerhohuoneessa perjantaisin 22.3., 29.3., 5.4. ja 12.4. klo 15–17.30. Tervetuloa mukaan! Yhdyshenkilö Riitta Bister, p. 050 3743852

Nokian tiistaiseura

28.3. klo 18 Leila Jaakkonen, Ketolanmäenkatu 6 B 12
25.4. klo 18 Sanna Leppänen, Siivikkalantie 46, Ylöjärvi
23.5 klo 18 Pirkko ja Ahti Holappa, Rinnekatu 31 D 27

Oman seurakunnan vapaaehtoistoiminnasta kiinnostuneet!

Tiedotustilaisuus keskiviikkona 20.3. klo 15.30–16.30 Nikolainsalilla. Aiheita mm. tulevan pääsiäisajan tehtävät, kirkon pihatalkoot ja vapaaehtoistoiminnan kehittäminen ja ideointi. Olette kaikki lämpimästi tervetulleita!

Oletko kiinnostunut vapaaehtoistoiminnasta seurakunnassa?

Jätä yhteystietosi srk:n kansliaan (p. 0400 346 089 ti-pe klo 9–13), niin otamme sinuun yhteyttä.

Kalliosalmen kevättalkoot ja vedenpyhitys

18.5. alkaen klo 12.

TAPAHTUMIA

Suuri paasto -konsertti

Troitsan kuoro laulaa liturgian slaaviksi 31.3. klo 10 Tampereen ort. kirkossa. Ortodoksisen paaston keskeisimmät ja rakastetuimmat veisut Tampereen Tuomiokirkossa su 31.3. klo 17. Tampereen ortodoksisen kirkon kuoroa johtaa Heikki Hattunen ja Helsingin Troitsan kuoro Irina Tchervinskij-Matsi. Alto Natalia Vinogradova. Konsertissa kuullaan matka veisuin paaston valmistusviikoilta aina suureen eli piinaviikkoon asti. Vapaa pääsy, ohjelma 15 €. Helsingin ortodoksisen seurakunnan Troitsan kuoro laulaa kirkkoslaavinkielellä. Kuoron perinteet tulevat Uspenskin katedraalin kirkkoslaavinkielisistä jumalanpalveluksista.

Ekumeeniset karjalaiset hengelliset päivät

Tampereella ja Pirkkalassa 9.–10.3. Seminaariohjelma alkaa Nikolainsalissa la 9.3. klo 14. Nikolainsalissa la 9.3. klo 17–17.45 Lasten virsi-ilta. Tampereen ortodoksisessa kirkossa on lauantaina ehtoopalvelus klo 18 ja sunnuntaina liturgia klo 10. Koko ohjelma: <https://www.karjalaniitto.fi/tapahumat/ekumeeniset-hengelliset-paivat-2.html>

Pääsiäismyyjäiset

Nikolainsalissa lauantaina 13.4. klo 11.45–14.

TOIMINTAA LAPSILLE JA NUORILLE

Lastenkerho 4–12-vuotiaille

Lastenkerho kokoontuu Nikolaintalon kerhohuoneessa perjantaisin klo 17.30–18.30. Kerhon ohjaajana toimii Marina Knuuttila, puh. 045 2100 934. Lapsilla olisi hyvä olla mukana tossut tai tarasukat, sillä lattiat ovat liukkaat.

Lapsiparkki 5–10-vuotiaille

Kerhohuoneessa joka toisena sunnuntaina (paritomin) klo 12–13 toimii lapsiparkki. Ohjaajana Rita, Mykola ja Vanja. Lapsiparkkiin ei tarvitse etukäteen ilmoittautua.

Maalauskerho 6–12-vuotiaille

Maalauskerho kokoontuu kerhohuoneessa keskiviikkoisin klo 17–19. Kerhossa maalataan ensin ja sitten leikitään. Kerhon ohjaajana toimii Irina Chernyuk, irina.chernyuk@gmail.com, puh. 045 138 5058. Kerho on kaksikielinen (suomi/venäjä).

PORI

Porin Seudun Tiistaiseura ry

Puheenjohtaja Anita Luonila, p. 050 569 3671
Sihteeri Maria Ojanen, p. 050 381 2063
Tiistaiseuran nettisivuilta löydät mm. tietoja tulevasta tapahtumasta. Osoite on www.porinseudun-tiistaiseura.fi.

Tiistaiseuraillat ovat joka toinen tiistai kello 18. Aluksi pidetään rukoushetki. Isä Aleksej, isä Heikki, kanttori Heikki ja Nemanja pitävät vuorollaan opetustilaisuuden. Muina tiistaiseurailtoina voi olla esitelmä kiinnostavasta aiheesta tai luetaan PSHV:n opetusmateriaalia. Jokaisessa illassa on tarjolla maittava kahvipöytä sekä piristykseksi miniarpajaiset. Seuraavat kokoontumiset ovat ti 19.3. ja 2.4.

Kirkkokahvit

Tarjotaan liturgiajumalanpalvelusten jälkeen Teologisalin puolella.

Lukupiiri

Vetäjänä toimii Sirpa-Helene Soini. Su 7.4. klo 16 aiheena on Knud Römer: Jos silmää räpäyttää pelkää kuolemaa.

Ortodoksiapiiri

Kokoontuu kerran kuukaudessa tiistai-iltaisin klo 18. Aluksi on ehtoopalvelus. Vetäjänä on Jyri Luonila. Piirissä käsitellään monia eri aiheita ortodoksisesta kirkosta ja kristityn elämästä. Ortodoksiapiiri sopii myös niille, jotka harkitsevat ortodoksisen kirkkoon liittymistä. Seuraava kokoontuminen on ti 26.3.

Askarteluterho Pyöröset

Kokoontuu joka toinen keskiviikko kello 15–17. Kerhon pyörittäjänä toimii Anita Luonila. Kerhossa sekä vaalitaan perinteitä että opetellaan uusia tuulia. Tehdään monipuolisesti tuotteita kirkon käyttöön ja myytävää myyjäisiin. Seuraavat kokoontumiset ovat ke 13.3. ja 27.3.

Karjalanpiirakkatalkoot

Lauantaina 6.4. kello 9 alkaen.

Myyjäiset

Tiistaiseuran myyjäiset ovat sunnuntaina 7.4. kello 12–14. Myyjäistalkoita pidetään koko edeltävä viikko (1.–5.4.). Kaikki apu on tarpeen. Jos haluat mukaan, ota yhteyttä Anitaan sähköpostilla anita.luonila@dnainet.net tai puh 050 569 3671.

Porin kirkkokuoro

Johtaa kanttori Marianna Länne. Harjoitukset pidetään Porin kirkolla kaksi kertaa kuussa erikseen sovittavana ajankohtana. Uusilla laulajilla toivotaan olevan kuorolaulukokemusta. Lisätietoja: mariannalanne@gmail.com

Diakonia

DIAKONIAN TOIMINTA HELSINGIN SEURAKUNNASSA

Diakoniatyö on käytännön työtä sairaiden, vanhusten, yksinäisten tai muilla tavoin avun tarpeessa olevien parissa. Se on kuuntelemista, keskustelua ja yhteistä pohdintaa ratkaisujen löytämiseksi. Teemme myös koti- ja laitospöytäkirjoja koko seurakunnan alueella aina Hangosta Askolaan. Arjessa jaksamista voivat kuormittaa monet erilaiset asiat. Ota rohkeasti yhteyttä diakoniatiomien päivystykseen.

Päivystämme ma, ti, to ja pe klo 9–12
puh. (09) 8564 6160.

■ OSALLISTUMISTA JA HYVINVOINTIA

Diakoniaruokailu

Pienituloisille suunnattu yhteisruokailu järjestetään joka tiistai Helsingin seurakuntasalilla (Unioninkatu 39, sisäpiha) klo 12–13. Sisään pääsee klo 12.30 asti. Ateria maksaa yhden euron. Lämpimästi tervetuloa! Lisätietoja: diakoniatyöntekijä Sarianne Karulinna, puh. 0400 531 308.

Horse

Ompeluseura HORSE kokoontuu parittomien viikkojen torstai-iltoina diakoniatiomien kerhotoiloissa (Unioninkatu 39, sisäpiha), seuraavat kerrat 14.3. ja 28.3. Halutessasi voit aloittaa illan Kotikirkossa (Liisankatu 29 A, 4. krs) klo 17 alkaen toimitettavalla ehtoopalveluksella, jonka jälkeen siirrymme kerhotiloihin noin klo 17.40. Horsessa voit tehdä erilaisia käsitöitä tai vain oleskella nauttien hyvästä seurasta. Maksuttomaan toimintaan ei tarvitse ilmoittautua etukäteen. Tervetuloa mukaan! Lisätietoja: diakoniatyöntekijä Elina Pale, puh. 040 723 7632.

Oloneulos

Oloneulos on diakonian uusi kaikille avoin kohtaamispaikka. Kokoonnumme diakoniatiomien kerhotoiloissa (Unioninkatu 39, sisäpiha) parillisten viikkojen tiistaisin heti diakoniaruokailun jälkeen noin klo 12.45–14.15. Seuraavat kerrat 19.3 ja 2.4. Voit tulla yksin tai yhdessä jatkamaan syntyneitä keskustelua, viettämään aikaa kanssamme, lukemaan lehtiä tai osallistua neulomisen tai virkkauksen merkeissä toimintaamme. Voit ottaa mukaasi omat langat, puikot ja virkkuukoukut tai valita välineet pienestä ”käsityökirjastostamme”. Maksuttomaan toimintaan ei tarvitse ilmoittautua - tule mukaan sellaisena kuin olet! Lisätietoja: diakoniatyöntekijä Elina Pale, puh. 040 723 7632.

Seniorikerho

Seniorikerho kokoontuu Helsingin seurakuntasalilla (Unioninkatu 39, sisäpiha) parillisten

viikkojen torstai-iltoina kello 12–14. Kerhossa on tarjolla luentoja, esityksiä ja keskustelua sekä kahden euron lounas. Seuraavat tapaamiset 21.3. ja 4.4. Tervetuloa! Lisätietoja: diakoniatyöntekijä Kari Hartikka, puh. 040 703 4616.

Sofiakerho

Kerho on tarkoitettu seurakuntamme alueella asuville kehitysvammaisille ja heidän omaisilleen. Ystäväkerhon kanssa tavataan to 28.3. klo 13.00–14.45 Alppilan kirkko, os. Kotkankatu 2 Helsinki. Ti 9.4. klo 13.00–14.30 Paikka: Pt Aleksanteri Syväriäläisen kappeli Jauhokuja 3 B 2, Myllypuro, Helsinki. Lisätietoja: diakoniatyöntekijä Taisia Pohjola, puh. 040 583 2915.

Kahvitreffit

Kahvitreffit ovat yksi Maria Pariisilaisen piirin toimintamuodoista. Tapaamme Espoonlahden ja Espoonlahden kahviloissa. Tule juttelemaan kanssamme, vaihtamaan kuulumisia tai piipahda ohikulkumatkallasi ja samalla voit nauttia seurassamme kupin kahvia, teetä ja kahvileivän. Kahvitreffit on maksuton, kaikille avoin eikä tarvitse ilmoittautua. Kahvilassa meidät tunnistaa pöydällä olevasta ruskeasta puurististä. Seuraavat kerrat: Ti 19.3. ja 2.4. klo 14.00–15.00 Marian konditoria Kauppakeskus Espoonatori 2 krs. Kamreerintie 3, Espoon keskus. Ke 20.3. ja 3.4. klo 14.00–15.00 Cafe Ciao Kauppakeskus Pikkulaiva Ulappakatu 2, Espoonlahti. Lisätietoja: diakoniatyöntekijä Taisia Pohjola, puh. 040 583 2915.

Maria Pariisilaisen piirin Kohti pääsiäistä -askartelutuokio Trapesassa

26.3. klo 12.30–14.00. Askartelutuokio on kaikille avoin, maksuton eikä tarvitse ilmoittautua. Tarjolla myös kahvia, teetä ja kahvileipää. Tervetuloa! Lisätietoja: Taisia Pohjola, puh. 040 583 2915

Trapesa – kansainvälinen kohtaamispaikka

Trapesan kansainvälinen kohtaamispaikka on avoinna ma–pe klo 10.00–16.30. Tarjolla on ryhmätoimintaa kaikenikäisille erilaisten opiskelu- ja toimintaryhmien muodossa. Maahanmuuttajien ilmainen neuvontapalvelu on avoinna ma–pe klo 10.00–15.00 ajanvaraukset puhelimitse 010 583 7971 tai info@trapesa.com Ortodoksisen seurakunnan diakoniatyöntekijä on tavattavissa ti 19.3. ja 2.4. klo 12.30–13.30. Voit myös erikseen sopia ajanvarauksen Trapesaan p. 040 583 2915 tai sähköpostitse: taisia.pohjola@ort.fi Osoite: Kirkkojärventie 1, Espoon asemasilta 2 krs. Espoon keskus.

Itä- ja Keski-Uusimaa

Kevään 2019 erillistapahtumista alueilla ilmoitetaan erikseen Ortodoksiviestissä, seurakunnan nettisivuilla sekä kirkkojen ilmoitustauluilla. Lisätietoja: Jaana Björninen p. 0400 304 361.

Diakoniatoimi järjestää ”Kohti pääsiäistä” -tapahtumat:

Tikkurilan kirkko 21.3.

klo 15.30–17.30, ehtoopalvelus klo 17.30

Järvenpään kirkko 22.3.

klo 13–15, rukouspalvelus klo 13

Porvoon kirkko 28.3.

klo 14–16, rukouspalvelus klo 14

Tule mukaan suuren paaston tapahtumiin alueen pyhäköihin. Järvenpäässä ja Porvoossa aloitamme tapahtumat rukouspalveluksella, Tikkurilassa ehtoopalvelus tapahtuman jälkeen. Paikalla tapaamme alueen työntekijöitä. Tarjolla on paastohenkistä välipalaa sekä mahdollisuus tehdä pääsiäisaiheisia kädentöitä. Vapaaehtoinen tarvike- ja tarjoilu maksu. Tilaisuudet ovat avoimia ja sopivat kaikenikäisille, ei ilmoittautumista.

Lämpimästi tervetuloa!

Lisätietoja:

Jaana Björninen, p. 0400 304 361,
Johanna Jomppanen, p. 050 404 9404.

Tossutalkoot!

Liikkuvatko puikot sukkelasti käsissäsi? Onko virkkaus intohimosi? Pursuavatko omat ja naapureidenkin kaapit tekemistäsi neuletoimista? Nyt on loistava mahdollisuus toteuttaa itseään ja samalla neuloa tai virkata yhteiseksi hyväksi. Seurakunta on jo useamman vuoden ajan lahjoittanut kastetuille vauvoille kastelahjan, joka sisältää ikonin ja tuohuksen lisäksi käsin valmistetut töppöset. Voidaksemme jatkaa tätä ihanaa jalkoja ja sydäntä lämmittävää perinnettä tarvitsemme lisää töppösiä ja niiden tekijöitä. Jos innostut, ota yhteyttä ja tule hakemaan lankoja! Lisätietoja: kasvatustyöntekijä Kristiina Klubb p. 040 725 5713 tai kristiina.klubb@ort.fi, diakoniatyöntekijä Elina Pale p. 040 723 7632 tai elina.pale@ort.fi

Helsingin seurakunta

KASTETUT

Eino Armas Tanskanen, 16.12.2018
Aleksandra Evangelina Mikaela Sofia Mantere, 9.2.2019

IKUINEN MUISTO

Matias Aleksanteri Lahti, s. 1997

”PAASTO ei suinkaan ole surullinen ja murheellinen asia. Paasto on iloinen ja vahvistava asia. Aivan kuin valo ja lämpö lisääntyvät luonnossa, niin tulkoon meidänkin sydämiimme hengellinen valo ja lämpö.”

rovasti Arto Leskinen, Koillis-Savo 14.2.

”IHMISSUHTEIDEN lähtökohta on toisen kunnioitus. Antakaamme paaston aikana itsellemme aikaa oppia arvostamaan työ-kaveria, kuuntelemaan puolisoa ja kunnioittamaan kaveria.”

kirkkoherra Ioannis Lampropoulos, Pogostan Sanomat 14.2.

”HYVÄN tekeminen, lähimmäisistä huolehtiminen ja välittäminen ovat aina mahdollisia. Vaikka fyysiset voimamme hupenevatkin, voimme silti olla henkisesti läsnä ja rukoilla.”

nunna Nektaria, Heinäveden Lehti 14.2.

”KATUMUS perustuu nöyryyteen, paluuta asioiden oikeaan järjestykseen. Miten ilman nöyryyttä voisimmekaan nähdä väärin tekojamme, joita meidän tulisi katua? Meidän tulee olla kuten publikaani ja rukoilla: Jumala, ole minulle syntiselle armollinen!”

pastori Harri Peiponen, Uutis-Jousi 7.2.

”LAPSELLA kuuluisi olla kosketus omaan kirkkoon jo pienestä pitäen. Kummien tärkeänä tehtävänä, johon he ovat lupautuneetkin, on opettaa lapselle kristinuskoa ja käyttää häntä kirkossa vanhempien ohella. Samalla pikku kristitty oppii tuntemaan rakastavan ja turvallisen Jumalansa.”

Kaisu Potkonen, Outokummun seutu, 7.2.

Ota kantaa! Ortodoksiviesti julkaisee tällä palstalla lukijoitten kirjoituksia, mielipidekirjoituksia. Toimitus voi lyhentää tekstejä ja korjata oikeinkirjoitusta.

Kirjoituksia voi lähettää osoitteeseen: ortodoksiviesti@ort.fi.

KOMMENTTI:

Ortodoksinen kirkko on osa maailmaa

ILMASTONMUUTOS on aikamme polttava kysymys, johon meidän tulee pysyttyä vastaamaan seurakuntalaisina, kirkon työntekijöinä ja ihmisinä.

Kymmenisen vuotta vanha kirkon ympäristöohjeistus ei sanoja säästele tilannetta kuvatessaan. Ihmiskunnan suhde muuhun luomakuntaan on synnin vääristämä. Viljelijästä ja varjelijasta on tullut riistäjä ja hyväksikäyttäjä. Seuraukset vaikuttavat ihmisen ja koko luomakunnan elämään.

Ortodoksina olen ihailut Konstantinopolin ekumeenisen patriarkka Bartolomeoksen selkeitä ja seurakuntia aktiivisuuteen kannustavia kannanottoja. Toisaalta olen jäänyt kaipaamaan ilmastomuutoksen sekä ylipäänsä ympäristöasioiden nostamista oman rakkaan kirkkoni jokapäiväiseen opetukseen sekä käytännön tekoihin.

Odotammeko ehkä liikaakin riemuitsevaan seurakuntaan liittymistä? Jäätikköjen sulaessa ennätyskellistä

vauhtia ja sään ääri-ilmiöiden muuttuessa arkipäiväksi aloite on otettava omiin käsiin taistelevan seurakunnan kaikilla tasoilla.

Luterilaisella puolella tahtia on entistään kiristetty hallitustenvälisen ilmastomuutospaneelin (IPCC) julkaistua raporttinsa. Raportin sanoma on selkeä: mikäli haluamme rajoittaa maapallon lämpenemisen 1,5 asteeseen toimenpiteillä on kiire.

Ortodokseina emme ole muusta maailmasta erillinen saareke. Meidän ei tarvitse ottaa maailman pelastamista omille harteillemme tai elää askeesissa kuten pyhät, mutta voimme inspiroitua heidän esimerkistään. Valinnat omassa arjessa, seurakunnissa ja koko kirkkokunnassamme vaikuttavat koko luomakunnan tilaan. Viime kädessä meihin itseemme ja niihin, jotka tulevat meidän jälkeemme.

ANU HEIKKILÄ
 Kerava

Tutkimus ortodoksisen jumalanpalveluksen äänimaisemasta

KERÄÄN AINEISTOA ortodoksisen jumalanpalveluksen äänimaisemaa käsittelevää tutkimusta varten. Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää, mistä jumalanpalveluksen äänimaisema eli sen kuultavat osat koostuvat sekä miten jumalanpalvelukseen osallistuvat ihmiset kokevat äänimaiseman.

Etsin haastateltaviksi ihmisiä, jotka osallistuvat tai ovat osallistuneet ortodoksisiin jumalanpalveluksiin tai ovat kiinnostuneet osallistumaan jumalanpalvelukseen. Jos olet kiinnostunut osallistumaan haastatteluun, ota rohkeasti yhteyttä minuun riippumatta siitä, kuinka usein käyt jumalanpalveluksessa, oletko ortodoksisen kirkon jäsen tai onko sinulla ollut jumalanpalveluksessa erityisiä tehtäviä.

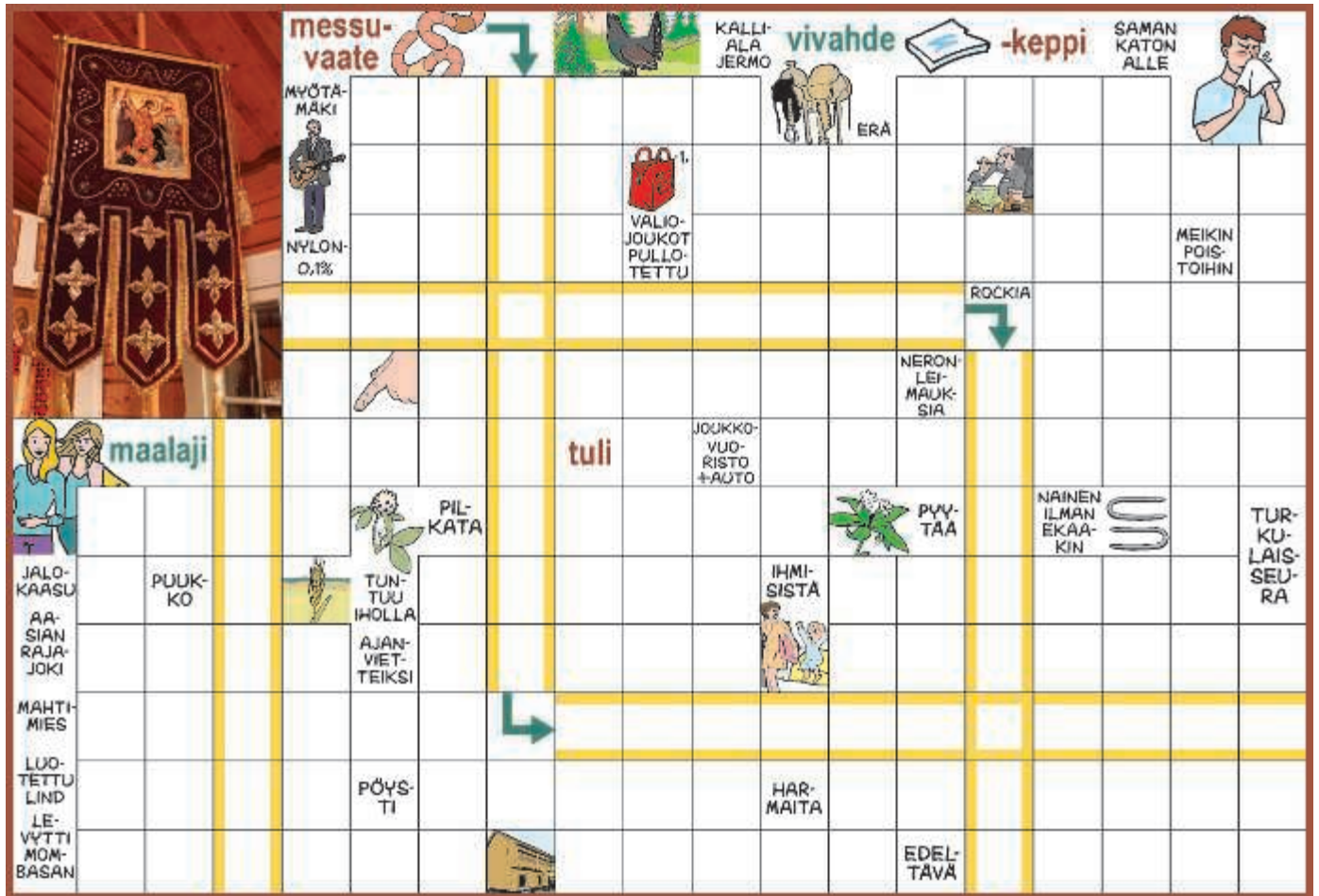
Kerään aineistoa Helsingin hiippakunnan seurakunnissa kevästä syk-

syn 2019. Haastattelujen lisäksi kerään aineistoa osallistumalla jumalanpalveluksiin ja äänittämällä niitä. Aineiston keruun aikataulusta eri seurakunnissa tiedotetaan erikseen. Korkeasti pyhitetty arkkipiispa Leo on antanut siunauksensa tutkimusaineiston keruulle hiippakunnassa.

Tutkimuksen päätyttyä ääniteaineisto arkistoidaan Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran arkistoon suomalaisen ortodoksisen aineettoman kulttuuriperinnön, jumalanpalveluselämän, tallentamiseksi. Tutkimus liittyy ortodoksisen kirkkomusiikin alaan kuuluvaan väitöskirjatyoöhöni Itä-Suomen yliopistossa.

TUULI LUKKALA
 väitöskirjatutkija, Itä-Suomen yliopisto
 puh. 040 258 8933
 sähköposti: tuuli.lukkala@uef.fi

ORTODOKSIVIESTIN RISTIKKO 2/19

www.sanaris.fi / laadinta Erkki Vuokila, ulkoasu Heli Kärkkäinen

RISTIKKO 1/19 RATKAISU

Ristisanatehtävän oikein ratkaisseiden kesken arvotaan mielenkiintoinen kirjapalkinto. Lähetä ristikon avainsanat (keltaisella pohjalla) sekä nimesi ja osoitteesi postikortilla osoitteeseen Ortodoksiviesti / ristikko, Liisankatu 29 A, 00170 Helsinki tai sähköpostitse osoitteeseen ortodoksiviesti@ort.fi. Vastausten tulee olla perillä 28. maaliskuuta mennessä. Ratkaisu sekä voittajan nimi julkaistaan 3/19-lehdessä 12.4.

Edelliseen tehtävään saimme runsain mitoin vastauksia – kiitokset niistä! Onnetar suosi **Anne Tiinusta Kauniaisista**. Hänelle postitimme **Heli Suutarin** teoksen *Kaikki kääntyy hyväksi*. Onnittelumme!

Kerro & Kuuntelen

Helsingin ortodoksinen seurakunta
AUTTAVA PUHELIN
09-8564 6299
päivystää ti, pe ja la klo 18–22
Auttavan puhelimen toiminnasta lisää:
www.hos.fi

Seuraavassa numerossa:

- ▶ 12. huhtikuuta ilmestyvässä Ortodoksiviestissä valmistaudumme juhlien juhlaan.
- ▶ Vierailemme Lappeenrannassa Wolkoffin talossa ja tutustumme suvun pääsiäisperinteisiin.
- ▶ Perehdymme suuren viikon ja pääsiäisajan kirkolliseen elämään.

Jumalansynnyttäjän Neitseän Marian ilmestys 25.3.

*Tämä päivä on pelastuksemme alku ja iankaikkisuudesta
kätkeyn salaisuuden ilmoitus: Jumalan Poika tulee
Neitseän Pojaksi, ja Gabriel armon ilosanoman julistaa.
Lausukaamme siis mekin enkelin kanssa Jumalansynnyttäjälle:
Iloitse, armoitettu, Herra on Sinun kanssasi.*

Tropari, 4. sävelmä